

naša luč

5

1971

Ali poznaš Slovenijo?

Dežela med Gorjanci in Kolpo

**Hiše so hišice, okna so okenca. — Zeleni Jurij, kolo in kurji boj.
Janjček na ražnju, krvna pogača in povitica.**

Če se pripeljemo pomladi z vlakom iz Novega mesta, se nam, ko privozimo iz predora nad Semičem, nudi prelep razgled: na bregovih se rdečijo krpe prekopane zemlje v vinogradih, vse žari od cvetočih češenj in breskev, pod mehko modrim nebom je vsa pokrajina pokrita z mladim zelenjem. Bela krajina, dežela domačega belega platna, dežela vitkih belih brez! Ali se je s tega kraja zagledal vanjo njen pesnik Oton Župančič, ko jo je naslikal tako nepopisno lepo:

Kakor s trakovi so zvezane
s cestami tu vasi;
cerkev je dvignila glavo
preko streh,
zviška motri nehanje ljudi
pod seboj,
ure jim meri in delo deli.
Hiše so hišice, okna so
okenca, nagelj iz oken
lije zelen se po steni, rdeče
se peni
v soncu tihi ta slap —
znamenje fantom, ki hodijo
mimo čez dan,
znamenje tajno za noč —

In ko vstopiš v eno izmed preprostih kmečkih hiš, se počutiš tako kot doma. Sprejmejo te s toplo kretnjo in odkritim pogledom, s prijazno besedo in čašo vina. Prav kakor je spoznal te dobre ljudi Župančič:

Pisanih rut so vesele tvoje
oči,
zdravih, rjavih lic in
bisernobelega smeha,
kretenj oglatih in hoje ne-
rodne in kmečkih
zadreg;

kletve robate ušesu so
tvojemu vino,
krepka primera — dala bi
zanjo cekin.

Pravzaprav je vse Bele krajine le za dober predpasnik, pa je tako nekaj posebnega, da bi Sloveniji veliko manjkalo, ko bi je ne bilo. Je kakor pisnica v slovenski hiši, kakor narodni ples v slovenskem prostoru, kakor domača vezanina na stoletni slovenski skrinji.

Skromno se je stisnila med steno Gorjancev in zadnjih izrastkov roške planote na levi in med Kolpo na desni. V tako začrtanem prostoru se vrtačo v ravno ploskev vrtače in jame, iz nje pa rastejo nizki hrbti in oble gorice. Težka kraška prst pokriva ta delček Slovenije.

Sicer je pa že čas, da si ogledamo Semič. Vas je naslonjena v prisojni breg, obdajajo jo vinogradi, zidanice in domačije. Če kje v Beli krajini, potem bomo tu pokusili domače vino.

Sledi starega tabora pri cerkvi in razvaline gradu nas opozorijo, da je bila Bela krajina prednja straža proti Turkom in Ogrom za vso Slovenijo. Sicer so pa ta košček zemlje vzljubili že Rimljani in pred njimi Iliri — njihovi grobovi so neme pričre te ljubezni.

Kaj nas bo iz Semiča zvabilo k sebi: Mirna gora v svoj planinski dom, topla Krupa v svojo strugo ali Vinski vrh v svoje zidanice? Karkoli že, predolgo se ne zamudimo, da si bomo mogli ogledati še druge koščke te dežele.

Cesta nas pelje v desno v Metliko. V tem starem mestecu je zanimivosti polno prgišče: grad z muzejem izkopanin in narodnih posebnosti, pred gradom park s prestavljenim kamnitim vodnjakom, obrambni stolp s strelnimi linami, mestna hiša s stolpiči in železnim mestnim grbom, komenda viteškega reda, baročna prošnja, župna cerkev s križevim potom kasnejšega misijonarja severnoameriških Indijancev Baraga, ki je bil tu kaplan, stara pošta, cerkvena v obliki rotunde na pokopališču...

Mogoče nam bodo tu pokazali kaj iz svoje narodne zakladnice: Zelenega Jurija ali krésnice, kolo ali most, rešetca ali kurji boj, turn ali okrašene torbe in šarenice.

(Dalje na 3. strani ovitka)

Črnomelj

kar nas slovenske katoličane zanima

S področja odnosov med Cerkvijo in državo v Jugoslaviji moramo iz zadnjega časa omeniti tri zanimivosti.

Prva je obisk jugoslovanskega predsednika v Vatikanu 29. marca.

Za svetovno časopisje je bil obisk zanimiv predvsem zato, ker je bil to prvi primer, da je predsednik neke komunistične države obiskal papeža. V oči je padel tudi nenavadno dolg zasebni razgovor med obema. In ne nazadnje to, kako sta v svojih govorih govorila bolj ali manj drug mimo drugega.

Iz govora jugoslovanskega predsednika je bilo čutiti, da obiskuje papeža predvsem kot poglavarja Vatikanske države, ker sta si oba poglavarja edina glede ohranjanja miru na svetu in odpravljanja socialnih krivic. Seveda je moglo tako govorjenje služiti obenem kot opravičilo pred domačimi partijci, da je sploh obiskal papeža. Težko se je tudi znebiti vtisa, da si ne bi od tega obiska obetal predsednik vsaj zmanjšanja nenaklonjenosti s strani katoličanov v Jugoslaviji.

Iz govora papeža pa je bilo čutiti, da sprejema komunističnega predsednika predvsem kot poglavarja države s pretežno katoliškim prebivalstvom, za katerega je tudi njega skrb. To zagotavljanje je moglo služiti obenem kot opravičilo pred verniki v Jugoslaviji, da je sploh sprejel komunističnega predsednika. Seveda pa si je papež obetal od tega obiska tudi možne pridobitve za Cerkve v drugih komunističnih državah.

Jugoslovanska uradna agencija „Tanjug“ je v poročilu pri papeževem govoru izpustila tele besede: „...na katere (vaše spremljevalce in vse jugoslovanske narode, op. NL) iz srca kličemo božje varstvo.“

Druga zanimivost je razprava tako imenovanega Koordinacijskega odbora za urejanje odnosov med samoupravno družbo in verskimi skupnostmi 6. aprila v Ljubljani.

Na seji je omenjeni odbor ugotovil diskriminacijo dijakov verskih šol glede zdravstvenega varstva in vojaške obveznosti. Koordinacijski odbor bo dal pobudo za načelno rešitev obeh vprašanih.

Hvalevredno je, da končno le začenejo reševati toliko časa nerešena vprašanja vernih ljudi. A človeku se stavijo ob tem vprašanja: Zakaj so bili dijaki verskih šol 25 let diskriminirani? Kdo je za to odgovoren? Ali bodo doslej oškodovani na kakšen način odškodovani? Slej ko prej nam ostaja tudi nerazumljiv način nastanka tega Koordinacijskega odbora: tako zastopnike „samoupravne družbe“ kot zastopnike Cerkve je določila partija.

Tretja zanimivost je članek „Zamudništvo“ profesorja na Visoki politični šoli v Ljubljani Zdenka Roterja v Delu (Ljubljana, 20. marca 1971, str. 14).

Do knjige dr. Vladimira Truhlarja „Katolicizem v poglobitvenem procesu“, ki je v slovenskem cerkvenem prostoru precej razvejala duhove, ni ljubljanski verski štirinajstdnevnik zavzel nobenega stališča. Ta molk Družine je dal povod Roterju, da ji očita dvojje: konservativnost („ki je tipična za večino uradnih krogov v slovenski Cerkvi, za večino duhovnikov“) in pa molk na Roterjeve ponovne kritične zapise o slovenski Cerkvi.

Precej poguma mora imeti komunist, ki se spušča v urejanje čisto notranjih zadev Cerkve. (Da ne omenjamo, da pozna Zdenka Roterja lepa vrsta slovenskih duhovnikov, ki so šli v povojnih letih skozi ječe UDBE, kot tistega, ki je bil zadolžen za njihovo „prevzgojo“) In dosti naiven bi bil, kdor bi se spuščal v dialog z nekom, od katerega se čuti diskriminiran in pri katerem torej ne more domnevati iskrenosti.

naša luč

1971

mesečnik
za slovence
na tujem

leto 20
maj 1971

Revijo ureja uredniški odbor.

Odgovorni urednik:
Dr. Janez Hornböck.

Založba: Družba sv. Mohorja v Celovcu.

Tisk: Tiskarna Družbe sv. Mohorja v Celovcu.

Izhaja vsak mesec razen julija in avgusta.

Naročnina:

Avstrija	50 av. šil.
Belgija	120 b. fran.
Francija	13 f. fran.
Švica	12 š. fran.
Nizozemska	9 n. gold.
Nemčija	12 n. mark
Anglija	19 an. šil.
Švedska	14 š. kron
Avstralija	3 av. dol.
Kanada	3,5 am. dol.
ZDA	3,5 am. dol.

Razlika v cenah je pogojena zaradi neenakih poštnin v posameznih državah in različnih deviznih preračunavanj.

Naročnike sprejemajo poverjeniki in uprava „Naše luči“.

Uredništvo in uprava:
Viktringer Ring 26,
A-9020 Klagenfurt,
Austria.

Erscheinungsort:
Klagenfurt
Verlagspostamt:
A-9020 Klagenfurt
Printed in Austria
P. b. b.

6

mama, brez tebe je bilo dolgčas

Naš fičko je s hitrostjo mravlje tipal po ozki cesti, ki drži v obcestno vas. Čeprav smo počasi lezli, smo vendar še utegnili uiti večernemu mraku in stopiti v hišo, ki sili na cesto.

Povpraševali smo po bolnici. Ta ima dva otroka. Trpi za sklepnim vnetjem. Zdravniki so ugotovili, da je neozdravljivo.

Beseda da besedo.

„Kako ste sprejeli nase težko trpljenje?“

„Težko sem se z njim sprijaznila. A iz svoje kože ne morem. Preostane samo eno: trpljenje sprejeti.“

„Ali je mogoče biti srečen tudi v boleznih?“

„Kakor vidite, živim na kmetiji. Dela je mnogo. Težko gledam utrujenost drugih. Ko bi je vsaj malo mogla prevzeti, a... Ko to gledam, še bolj trpim. Najtežje so ure obupa. Moja mama je imela prav tako bolezen. Reka teče naprej. Če sem jo jaz podedovala od mame, kaj čaka moja otroka? S tem se ne morem sprijazniti...“

„Od kod jemljete moč za prenašanje?“

„Težko bi rekla, od kod. O tem bi lahko napisala cel roman. Marsičesa se prehitro nasitimo. Je pa neusahljiv vir moči, to je duhovna hrana. Dobra beseda, prijateljstvo, prisrčnost, to mi daje največjo oporo.“

Med pogovorom se bolnici pokažejo na obrazu vse oblike nasmeha. Ta nasmech ni prisiljen. Čeprav so omrtni udje priklenjeni na posteljo, kaže obraz veselje do življenja.

Bolnica je povedala, kako ji prinesejo v sobo krompir, ki ga z veseljem lupi, čeprav težko. Tudi likanje je njeno delo. S tem si krajša čas. Ko se je pred časom vrnila iz bolnice in je otroka vprašala, kako sta se imela, ko nje ni bilo doma, sta odgovorila: „Mama, bilo je lepo, ker ni bilo treba pometati. A bilo je dolgčas, ker tebe ni bilo.“

Nasproti mizice je stala miza s televizorjem.

„Ali televizijski sprejemnik radi vključite?“

„Rada bi ga, a če ga, pridejo tudi drugi gledat, vse pa ni primerno za vse. Zato sem bolj mirna, če je ugasnjen.“

„Ali radi zahajate v naravo?“

„To pa! Narava mi je bila že od nekdaj zelo pri srcu. Jokala sem, ko je sosed podrl kostanj, to je bilo namreč edino zelenje, ki sem ga videla. Bolj daleč stoji oreh, samo težko se premikam, od tukaj ga pa ne vidim. Za orehom se vrste vrhovi hrastov. Pomagam si tudi s tem, da odprem okno, ki mi služi kot ogledalo... Ko se zapre, se zapre tudi pogled v svet...“

„Ali se je v družinskem življenju kdaj zgodilo kaj, kar ste težko prenesli?“

„Se zgodi, pa se pozabi, čeprav človek v bolezni težko prenese nevšečnosti.“

„Ali je bilo tudi kaj veselega ta čas?“

„O tem teže govorim.“

„Kaj pomeni vera za človeka, ki ga je bolezen obiskala?“

„Zelo veliko. Ne morem si predstavljati človeka, ki bi ne veroval, ko pa je svet tako čudovit. Iz nič ne nastane nič. Človek brez vere, brez srčne kulture je prazna škatla. Vse ustvarjeno pomaga vsakomur, ki kaj čuti, do novih moči.“

„Mnogo je takih, ki ne verujejo v posmrtno življenje. Taki teže prenašajo tegobe življenja.“

„Seveda jih teže prenašajo. Človeka dostikrat tolaži misel, da je Bog in da je morda prav, da moraš tako trpeti. Spet so pa trenutki, ko mi pride na misel, da je to trpljenje krivica. Saj bi človek sam še trpel, a poleg mene morata trpeti otroka...“

„Kaj bi želeli slišati od obiskovavcev?“

„Vesela sem, če lahko komu povem, kaj me teži. Domači se bolnika navadijo in nimajo več občutka, da bi ga še kaj bolelo.“

„Ob večjih praznikih občutite svoje usode huje kot sicer?“

„Takrat je huje, ko se spomnim,

kako je bilo včasih ob takih praznikih. Čeprav danes tudi doživljam njih lepoto, pa le ni tistega veselja, kot ga ima zdrav človek ob tem.“

„Ali vam je kdaj prišlo na misel, da vas je Bog zapustil, ker morate trpeti?“

„Ne. Ko sem šla lani na operacijo, sem bila popolnoma vdana v to, da se mogoče ne bom več prebudila. Sama sebi sem govorila o možu, o otrocih, kot da bi mi kdo narekoval. Še danes se natančno spominjam, kako sem se poslušala. Še zadnje besede, naj mi Bog vse odpusti, so mi ostale v spominu.

Šele potem sem zaspala. Svoje sem morala prej izpolniti.“

V sobo je vstopil njen mož. Rekel je: „Vedno je vesela. Mi moški moramo biti taki, da ženske razumemo in jim ustrezemo, a je tako: včasih se nam posreči, včasih pa tudi ne.“

Po nekaj besedah se poslovimo. Spet drsi naš fičko počasi po cesti, a to pot v nasprotno smer.

Molčimo. Vsakdo je sam s svojimi mislimi, vsi pa smo verjetno pri bolnici.

Meni prihaja na misel, da se zdrav človek kar ne more uživati v bolnika, pa čeprav bi se hotel.

Kljub veri in skromnosti in vdano-sti čuti bolnica bolezen kot veliko težavo. Celo obup ji ni neznan.

Druga misel se mota okrog malenkosti, ki bolnemu človeku toliko pomenijo: lupljenje krompirja, likanje, iskrena beseda otrok, da je bilo dolgčas, ko je bila mati v bolnici. Kaj nas ne drži dostikrat najbolj pokonci zavest, da smo za neko rabo?

Potem mi prihajajo na misel druge malenkosti: kostanj, oreh, hrasti, prazniki, televizija... Skratka: življenje, tisto, kar tudi nam dopoveduje, da smo še košček stvarstva, delček velike človeške reke...

Martin Luther King o sebi:

Dan, ko mi je mati povedala, da sem črnc

Še preden sem šel v šolo, sta bila moja neločljiva prijatelja pri igri dva bela fantka. Njuni starši so imeli trgovino nasproti naše hiše v Atlanti.

Potem se je začelo nekaj dogajati.

Ko sem nekoč šel čez cesto, da bi se igral z njima, so mi njuni starši povedali, da se ne moreta igrati. Niso bili do mene neprijazni, le opravičevali so se.

Vprašal sem mater, kaj to pomeni. Posadila me je na kolena in mi začela pripovedovati o suženjstvu in o tem, da je bilo v Ameriki suženjstva konec z državljansko vojno. Skušala mi je razložiti, kako je na ameriškem Jugu vse ločeno — šole, restavracije, gledališča, trgovine, vodnjaki s pitno vodo, čakalnice, javna stranišča. Takrat je spregovorila beseda, ki jih mora slišati skoraj vsak črnc, preden spozna, kaj je krivica: „Prav tako dober in pošten si kakor vsi drugi.“

Nekoč, ko sem bil še majhen, sem odšel z očetom v mesto v neko trgovino s čevlji. Sedla sva na prve prazne stole v sprednjem delu trgovine. Mlad prodajavec bele polti se nama je prijazno približal in zamrmral: „Z veseljem bi vama postregel, če bi sedla na tiste stole na koncu trgovine.“

Oče je odgovoril: „Ne vidim, da bi tema stoloma kaj manjkalo. Tukaj se prav dobro počutiva.“

„Oprostite,“ je dejal prodajavec, „a morali se boste preseliti.“

„Čevlje bova kupila tule ali pa jih sploh ne bova kupila,“ je odgovoril oče.

Prijel me je za roko in me peljal iz trgovine. Takrat sem videl očeta prvič tako besnega. Še vedno se spominjam, kako je godrnjal, ko sva šla po ulici: „Vseeno mi je, kako dolgo bom moral še živeti v takšnih razme-

rah, a nikdar se ne bom z nji-mi sprijaznil.“

In nikoli se ni z njimi sprijaznil.

Spominjam se, kako sem se nekoč peljal poleg njega, ko je slučajno zapeljal čez črto na križišču, čeprav se je prižgala rdeča luč. Policaj je zapeljal svoj avto k najinemu in dejal: „No, fant, pokaži mi vozniško dovoljenje!“

Oče je osorno odgovoril: „Jaz nisem fant. Tale je fant,“ je pokazal name, „jaz sem pa odrasel človek in, dokler me ne boste tako klicali, se za vas ne zmenim.“

Policaj je bil tako presenečen, da je ves živčen zapisal potrdilo o globi in se brž oddaljil.

Še pred mojim rojstvom je oče sklenil, da se ne bo vozil z mestnimi avtobusi, ker je bil priča nekega surovega napada na avtobus, poln črncev.

V Atlanti se je boril za to, da bi izenačili plače črnskih učiteljev s plačami belih.

Ali je kaj čudnega, da se ob takem vzoru tudi jaz nisem mogel sprijazniti z rasnim razločevanjem in zapostavljanjem?

Novega vina so se napili

- Na prve binkošti so apostoli govorili različne jezike.
- Drugi so ozdravljali, prerokovali.
- Zakaj ni danes v Cerkvi več teh darov?

Jezus je obljubil svojim učencem, da jim bo po odhodu k Očetu poslal Svetega Duha.

Že na velikonočni večer ga je dal apostolom, ko je vanje dihnil in rekel: „Prejmite Svetega Duha!“

Opisanih je še nekaj primerov, ko je bil mladi Cerkvi dan Sveti Duh. A zelo je poudarjen prvi primer, ki se je zgodil petdeset dni po Veliki noči, na praznik sinajske zaveze, na judovski binkoštni praznik. Tedaj so prejeli apostoli in njihovi prijatelji ta dar Nove zaveze na zelo otipljiv način: slišati je bilo šum silnega vetra, videti je bilo ognjene jezike in tisti, ki so Duha prejeli, so govorili tuje jezike.

Ali je bilo to govorjenje jezikov tisto, o katerem piše apostol Pavel v prvem pismu Korinčanom: navdušeno, a nerazumljivo govorjenje, ki je tako rekoč brez besed

vzbudilo v poslušavcih ginjenost? Ali je vsakdo slišal govorjenje prevedeno v svoj jezik? Ne vemo. To tudi ni važno. Gre za edinstvo, ki je nenadoma med njimi nastala. Pisatelj dogodka izrecno navaja, iz katerih narodov ljudje so bili tam navzoči: dolga vrsta jih je. To, kar se v zgodbi o babilonskem stolpu pripoveduje s prispodobno o mnogih jezikih, namreč posebna odtujenost in sovražstvo med ljudmi, to se na binkošti spremeni ravno v nasprotno: ljudje postanejo „eno srce in ena duša“.

Nekateri so se apostolom posmehovali in govorili: „Novega vina so se napili.“ Tedaj jim je Peter pametno povedal: „Ti tu niso pijani, kakor vi mislite, saj je šele tretja dnevna ura.“ Te opombe ljudi, ki so se srečali z apostoli, pa nam povedo, kakšen vtis so delali

apostoli po prejemu Svetega Duha: kot bi bili iz sebe. Kasneje piše apostol Pavel Efežanom: „Ne opivajte se z vinom . . ., marveč se napolnajte z Duhom.“ Ali hoče s tem Pavel spraviti v zvezo dar Svetega Duha in neke vrste pijanost? Ta dar je, kot se zdi, človeka spravil v zamaknjenost.

V že omenjenem prvem pismu Korinčanom lahko vidimo kakor skozi špranjo v vratih nekaj od zamaknjenj, kakor so se dogajala v mladi Cerkvi: šlo je za silno veselje in zanos, ki sta se izražala v čudežnih odtinkih. Ker je vsak božji dar pogojen po zemeljskem, lahko tudi pri teh zamaknjenjih domnevamo vpliv judovskih narodnih posebnosti in obstoječih verskih navad. Zato se ne smemo dati oslepiti od nenavadnega pri teh darovih. Gledali bi v nasprotno

Odgovorite, če znate!

Preskusite svoje versko znanje ob naslednjih vprašanjih. Mogoče boste dognali, da pravzaprav svoje vere ne poznate bogve kako... Ali pa nasprotno, da jo...

1. PO KOM IN KJE JE BOG SKLENIL STARO ZAVEZO?

Po Abrahamu v Mezopotamiji.
Po Noetu na Araratu.
Po Mojzesu na Sinaju.

2. PO KOM IN KJE JE BOG SKLENIL STARO ZAVEZO?

Po Petru v dvorani zadnje večerje.
Po Kristusu na križu.
Po Janezu na otoku Patmos.

3. KATEREMU APOSTOLU JE KRISTUS IME SPREMENIL, V KAJ IN ZAKAJ?

Simonu v Peter (Skala), da je s tem označil njegovo papeško službo.

Judu v Iškarijot, da je s tem povedal, da ga bo izdal.

Natanaelu v Bartolomej, da je s tem povedal, da bo umrl mučeniške smrti.

5. ZAKAJ JE RIMSKI ŠKOF NASLEDNIK PRVEGA PAPEŽA APOSTOLA PETRA?

Ker je bil apostol Peter v Rimu rojen.

Ker je Kristus določil Rim za središče krščanstva.

Ker je apostol Peter v Rimu umrl.

6. KDO VOLI NOVEGA PAPEŽA?

Škofje.
Kardinali.
Uradniki Rimske kurije.

7. ČIGAVI NASLEDNIKI SO ŠKOFJE?

72 učencev.
12 apostolov.
4 evangelistov.

8. KAJ SO TO KONKLAVE?

Najvišji cerkveni uradi v Rimu.
Zaprti volilni prostori novega papeža.
Vatikanske ječe.

9. KDO JE USTANOVIL KARDINALE?

Kristus.
Apostoli.
Papež.

10. KAJ JE TO SOLIDEO?

Škofova rdeča kapa.
Papežev tajnik.
Kardinalov prstan.

Sedaj pa na delo! Redujte se takole: če je pravih 10 ali 9 odgovorov, *odlično*; če 8 ali 7, *prav dobro*; če 6 ali 5, *dobro*; če 4 ali 3, *nezadostno*; če 2 ali 1, *manj kot nezadostno*.

Odgovori so na strani 6.

smer, če bi se vprašali: „Kje je vendar sedaj Sveti Duh?“

Posebni darovi govorjenja jezikov, prerokovanja in ozdravljanja so sedaj veliko redkejši kot v prvih časih in sicer, kot smo videli, zaradi drugih verskih navad. Mor-da pa tudi zaradi tega, ker je pri postavljanju temelja Cerkve potrebno nekaj drugega kot pri nadaljnji gradnji. Današnji sadovi Duha so bolj „navadni“: razsvet-ljujoči, učeči, koristni, služoči.

Ti sadovi so tako navadni, da se nahajajo povsod: v kuhinji in sobi, v šoli in delavnici. A prav ti darovi so, tako pravi apostol Pavel v prvem pismu Korinčanom, najvišji in najgloblji. Važnejše kot zamaknenje je razlaganje, ker to Cerkev bolj gradi. Večja kot govorjenje jezikov je ljubezen. „Ko bi človeške, ja, angelske jezike go-

voril, ljubezni pa bi ne imel, sem brneč zvon in zvonec cimbale.“ Tako je Sveti Duh navzoč v „najbolj navadnem“, v krščanski ljubezni, ker ni nič večjega od tega „najbolj navadnega“.

Najbolj jasen opis tega, kaj Duh dovršuje, nam daje apostol Pavel v pismu Galačanom: „Sad Duha pa je ljubezen, veselje, mir, potrpežljivost, blagost, dobrotljivost, zvestoba, krotkost, zdržnost.“

Ta seznam bi lahko podaljšali z opisom vsega krščanskega življenja: skrita zvestoba, samo sebe pozablajoča dobrota (biti vse življenje bolniška sestra), izpolnjevanje dolžnosti brez mnogih besedi (družinska mati), neomajno zaupanje grešnika v božje usmiljenje, zdržanje v skušnjavah, topla dobrota za soseda v stiski, resnična ljubezen do Boga, ohranjanje pla-

mena tihe molitve, potrpljenje v žalosti, veselje mirne vesti. To je današnje delo Duha.

Način, kako Sveti Duh v nas deluje, je pod vplivom našega značaja, navad, rodu. A prav skupaj z našimi posebnostmi in po njih dela Sveti Duh v nas, tudi tam, kjer ljudje ne vedo, da Sveti Duh sploh je.

Po Holandskem katekizmu

Pridi, pridi, Sveti Duh.

**Duši madeže izmij,
kar je suho, spet zalij
in ozdravi rane vse.**

**Upogni, kar upira se,
vse ogrej, kar mrzlo je,
vodi vse, ki so zašli.**

kaj pravite?

ŽENA ME JE PREVARALA

Po enem letu zakona me je moja žena prevarala. Komaj morem to razumeti, ker sem mislil, da sem jaz njena velika ljubezen, prav tako kot je ona moja.

Veste, kako je do tega prišlo? Me ne je moje podjetje za skoraj pet mesecev poslalo v tujino. Žena mi je v začetku pisala vsak dan, potem vsak drugi dan. Zaradi velike zaposlenosti nisem opazil, da je bilo v njenih pismih vedno manj vsebine. Tega sem se zavedel šele, ko je vsa zadeva že tekla.

Med mojo odsotnostjo se je moji ženi približal neki do tedaj le daljni znanec in z njo začel razmerje. Nanjo je naredil tak vtis, da me je ona po vrnitvi prosila, naj pristanim v razporoko. Rekla je, da je bil najin zakon pomota in da ima ona rada le tega moškega.

Mojo prošnjo, naj bi za nekaj časa počakala, je odločno odklonila. Odlej bi lahko živela le z njim, je dejala. Vsa opozorila tudi s strani njenih staršev, niso nič koristila. Preselila se je.

Te dni mi je pisala, da bi pod določenimi pogoji prišla k meni nazaj. Ne vem, kaj naj storim.

Mislil, da jo imam še vedno rad, bojim se pa, da bi se moglo spet ponoviti.

Nevarnost, da bi se vse ponovilo, obstaja, kajti po vsem, kar ste napisali, ima vaša žena zelo nestalen značaj. Kako bi vas sicer mogla na tak način prevarati. Z nezrelostjo je to komaj možno opravičiti. Ali pa se je že prej nagibala k temu, da je brez ozira na izgube iz čistega egoizma vedno le to počela, kar ji je v tistem trenutku obljubljalo zabavo.

Ne poznam „posebnih pogojev“, o katerih ste pisali. A če neka ženska v takem položaju postavlja pogoje, potem se zdi, da ni še niti

sedaj spoznala daljnosežnosti svojega ravnanja, svoje krivde in predvsem tega, kako je to na vas vplivalo. To bi moglo voditi znova k nezvestobi.

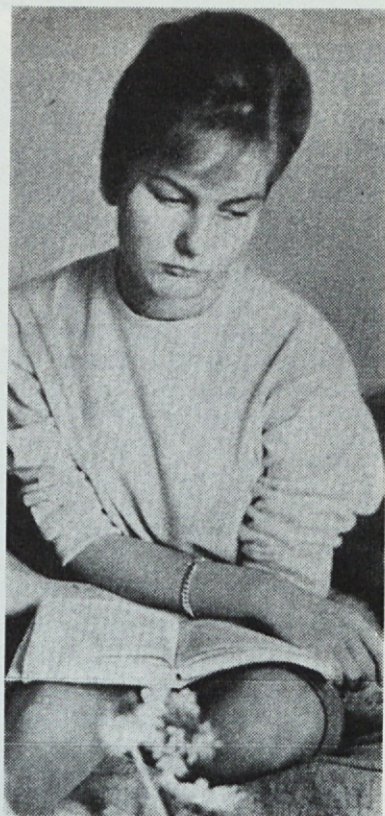
Če ste prišli do prepričanja, da bi hoteli v tem zakonu naprej živeti, potem vas prosim, da tega ne storite, ne da bi prej enkrat za vselej razčistili položaj. In to brez pogojev.

HREPENIM PO LJUBEZNI

Pred tremi leti sem izgubila moža. Zdaj sem stara 31 let in imam majhnega sina in hčerkico. Finančno mi gre kar dobro in imam tudi prijeten krog znancev, tako da se ne čutim ravno osamljena. Kljub temu si želim včasih človeka, ki bi imel zame nekaj ljubezni in razumevanja.

Pred nekaj meseci sem spoznala dve leti starejšega moškega, ki mi je bil takoj všeč, ja, po vseh pravih sem se vanj zaljubila. Večkrat se vidiva in se odlično razumeva. To naju tudi vedno bolj zbližuje. Ker pa mi je že v začetku priznal, da me ima sicer zelo rad, da pa se nima namena z menoj poročiti, ker ne bi hotel prevzeti nase odgovornosti za otroka, zdaj ne vem, kaj naj storim. Cenim sicer njegovo odkritost in po pameti bi morala čez vse potegniti črto, a zopet bi najraje pustila, naj gre vse svojo pot. Morda bi mi ostal potem vsaj lep spomin.

Vaše hrepenenje po ljubezni, nežnostih in varnosti zelo dobro razumem, ker je pač težko biti sam. Če so otroci še tako prirasli k srcu, ne morejo nadomestiti življenjskega tovariša. Našli ste človeka, ki ga imate radi in vam pomeni izpolnitev vaših želja. In ta človek trdi, da vas ima rad, da pa se noče po-

ročiti z vami iz strahu pred odgovornostjo, ki bi si jo naprtil.

Vprašal bi vas, ali se to lahko imenuje ljubezen, če nekdo ni pripravljen, deliti z življenjskim tovarišem vse lepo in težko? Morda iščete tudi vi le romantiko, prijateljstvo brez obveznosti? Ali menite, da more biti to trajno dobro in vas more dejansko osrečiti?

Možno bi bilo, da vaš znanec, ki se noče vezati na vas, v kratkem najde drugo dekle in se z njo poroči. Kaj bo potem z vami? Razumem, da vas je prevzelo hrepenenje, toda naredite vse, da spregovori tudi razum.

ALI JE RES EDINA?

Že v šoli sem se dobro zavedal, da bom moral nekoč trdo delati, če bom hotel kaj doseči. Zdaj sem star 30 let in sem cilj dosegel.

Pred kratkim mi je bilo zaupano vodilno mesto.

Doslej sem imel komaj čas, da bi se ozrl za kakšnim dekletom. Zdaj naj bi bilo to drugače. Mislil sem, da sem našel pravo osebo, s katero se povsem ujemava. Stara je 25 let in dela v istem podjetju. Prvič sem jo videl v krogu prijateljev, potem pa česče v družbi, kamor sem bil tudi jaz povabljen. Vedno je bila zelo prijazna. To mi je dalo pogum, da sem jo zasnuhil. Žal, me je odločno odbila. Dejala je, da sem ji sicer zelo simpatičen, da pa ima že dolgo prijatelja, ki ga ima rada in mu je tudi obljubila, da se bo z njim poročila. Iz finančnih razlogov mora še čakati, toda to je ne moti. Moja pripomba, da bi ji mogel nuditi ugodnejše življenje, je ni omajala. Dala je besedo in pri tem ostane. Ravno ta njena značajnost je naredila name tako globok vtis.

Kaj lahko storim, da si jo osvojim? Je edina, ki prihaja zame v poštev.

Dobro premislite! Ali menite, da je ta dekle po komaj nekajkratnih srečanjih res edina, ki pride za vas v poštev? Ali ne zamenjujete ljubezen z zaljubljenostjo? Ali ni morda dejstvo, da je to dekle vezano na drugega človeka, izvabilo vaše častihlepje, ki je v službi tako uspešno in ki naj bi se uveljavilo tudi na področju ljubezni? Menim, da izvi-

ra vaše razočaranje tudi iz ranjene moške nečimrnosti. Morali bi zanimanje za to dekle opustiti, da med dva človeka, ki sta si srčno vdana, ne vnesete nemira in razdora.

ZRELA ZA ŽIVLJENJE?

15 let sem stara in rada imam zelo simpatičnega moškega, ki mu je 26 let. To je resnična in prava ljubezen. Ne, da si to le domišljam! Morda boste rekli, da sem še premлада. Motite se! Dobro vem, kaj hočem. Čutim se starejšim vrstnicam doraslo. Dekleta mojih let me ne razumejo in se tudi ne morem z njimi družiti, ker ne morem biti tako prismojena, kot so one.

Moj fant me razume. Rada ga imam in menim, da nama ta ljubezen zadostuje za vse življenje. Ni ravno zelo čeden. A za moškega ni tako važno, da je lep, odločilna je njegova notranjost. Prav gotovo bi bil tudi vam všeč. Rada bi se z njim v nekaj mesecih zaročila. Čez dve leti bi se pa poročila. A moji starši!!!

Možno, da ste duhovno in po značaju zrelejši kot mnoge vrstnice in vrstniki vaše starosti. A to še dolgo ne pomeni, da ste že zreli za ljubezen in skupno življenje v zakon. Sploh se vprašujem, ali si more človek pri 15 letih brez velike življenjske izkušnje in izkušnje z drugimi ljudmi ustvariti pravilno sodbo o pristi in nepristi ljubezni.

Lahko razumem, da nočete in morda tudi ne morete biti tako „prismojeni“ in otročji kot vaše vrstnice. Paziti pa morate, da vas to ne pripelje v neko duševno zapečatenost, ki bi vas lahko pozneje močno prizadela. Menim, da bi moral biti vsak človek neko dobo v življenju pravi otrok ter se smel svobodno in neprisiljeno dajati. To pa seveda ne pomeni, da bi moral biti sproščen in vesel človek „prismojen“. Tudi ni dobro, da se od drugih preveč osamite. Človekov značaj se oblikuje v občejanju z drugimi ljudmi. In kdor ni imel nikoli pravega stika z drugimi, ne more poznati ljudi. To pa je ravno za izbiro življenjskega tovariša nevarno.

Tudi ne razumem, zakaj se morate

že zdaj, tako mladi (v tej starosti igra razlika v letih večjo vlogo kot pozneje), vezati na več kot 10 let starejšega človeka.

Menim, da bi morali o svoji ljubezni še pošteno premisliti, ali je pristna ali ne. Pri tem pa ne sme odločati le srce, temveč tudi razum.

MOJA ŽENA JE SAMO ŠE „GOSPODINJA“

Ko sem se poročil s svojo ženo, sem bil brezmejno srečen, da sem našel tako pametno in za vse dostopno bitje. V nedogled sva se lahko pogovarjala in najin zakon je bil s tem duhovno zelo obogaten. Kako malo pa je od tega ostalo!

Po rojstvu najinega zdaj triletnega sina se je žena bistveno spremenila. Pozna samo še gospodinjstvo in nego otroka in se v tem popotoma izčrpava. Saj v bistvu nimam nič proti temu, ker jo rad vidim srečno in z izpolnjenim življenjem. Toda zdi se mi, da pretirava. Tako nadarjena žena se ne bi smela zadovoljiti samo z vsakdanjostmi.

Včasih bi imela na razpolago osebo, ki bi pazila na otroka, da bi šla lahko skupaj v gledališče ali na koncert. Toda žena to odklanja, češ da bi jo otrok lahko prav takrat potreboval.

Mnogo podobnih primerov bi lahko navedel. Ali sem res tako nerazumevajoč, če se borim proti takim pretiravanjem?

Kar počne vaša žena, je sicer razumljivo, ni pa, kot mislim, tudi pravilno. Seveda, gospodinjstvo in otrok terjata svoje, vendar nič manj pravic ne gre vam kot možu in očetu. Prav zato, ker je vaša žena pametna, naj bi bila tudi modra. K temu pa spada tudi to, da uvidi, kako zelo vas je njena sprememba prizadela. Saj nazadnje se niste poročili s svojo ženo le zato, da bi vam gospodinjila in bi bila pretirano skrbna mati. Poleg tega je medvedja usluga otroku, če ga že od majhnega ne navaja na samostojnost in ga ne vzgaja v neki obzirnosti do očeta in matere. Tak otrok se pozneje v življenju težko znajde.

Odkrito se pomenita o tem.

Slovenci v Združenih državah Severne Amerike

Za razgovor o Slovencih v ZDA smo naprosili g. Karla Mauserja, našega najbolj plodovitega in najbolj pri-

ljubljenega pisatelja v zdomstvu. Na vprašanja nam je rad odgovoril.

KOLIKO SLOVENCEV JE V ZDA IN V KATEREM ČASU SO SE TJA NASELILI?

Koliko Slovencev je v ZDA, je težko reči. Mislim, da bi bila vsaka številka netočna.

Prvi Slovenci so bili tukaj gotovo zgodaj, saj je znano, da je škof Baraga, ko je začel svojo misijonsko pot iz Cincinnatija proti Detroitu in naprej v Arbre Croche, našel v državi Indiani Slovenca Pohka. Prihajali so v Ameriko potem še pred letom 1900, pred prvo svetovno vojno in pozneje vseskozi v manjšem ali večjem številu.

Odhajali so v pensilvanske gozdove in premogovnike in v minnesotske rudnike. Bili so to preprosti ljudje, delavni, vztrajni in po večini so vsi prišli z namenom, da ne ostanejo tu za stalno. Hoteli so pomagati svojim domačim, postaviti na noge kmetijico in se spet vrniti. Prišlo je drugače in dejansko se jih je le malo vrnilo.

V KAKŠNE KLIMATIČNE, POKRAJINSKE, SOCIALNE RAZMERE SO NASELJENCI PRIŠLI IN KAKO SO SE VANJE VŽIVELI?

Klimatične razmere so slovenskim priseljencem prijale, saj so bile podobne tistim doma.

Močne skupine Slovencev je da-

nes najti v Minnesoti, v Pensilvaniji, v državi Illinois in v državi Ohio. Raztreseni so skoraj po vseh državah, posameznike, mislim, bi našli v vsaki državi. Središča, ki so sorazmerno res še močna, so Cleveland, Chicago, Pittsburg.

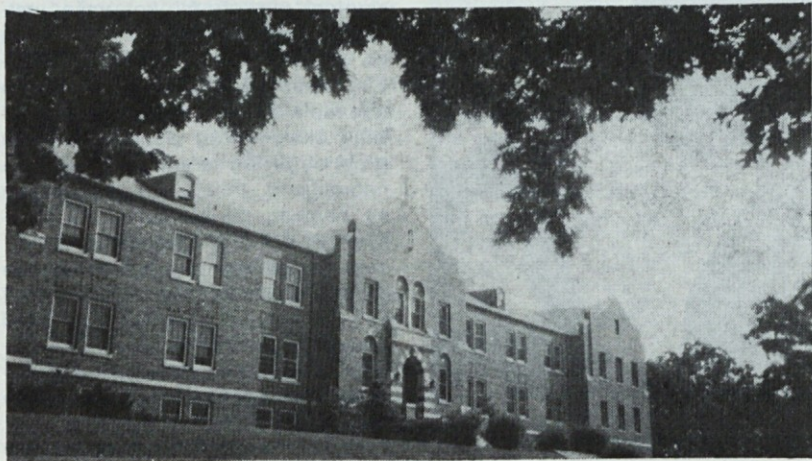
Po težkih začetkih so slovenski pionirji s podeželja silili v mesta, kjer je bilo skupinsko življenje lažje in kjer je bila priložnost za močna slovenska kulturna društva. Reči je treba z občudovanjem, da slovenski pionirji ob vsem pomanjkanju izobražencev niso pozabili na vrednost duhovnega udejstvovanja. Pevska in dramska društva so bila močna in zelo živahna. Naseljenci po drugi svetovni vojni niso prišli na ledino, temveč na dobro zaorane brazde.

KAKO SO SLOVENC V NOVI DOMOVINI USPELI V SVOJIH POKLICIH?

Začetki so bili težki. Spravilo se je na noge nekaj gostilničarjev, trgovcev, nekateri so pričeli s samostojnim obrtništvom. Naj omenim Antona Grdina, ki je pričel z delom v klobučarni, pa začel pozneje malo trgovinico s pohištvom. Sam mi je pripovedoval, kako je prvi „modroc“ za posteljo naročniku odnesel na dom na hrbtnu. Pozneje je imel lepo trgovino, pogrebni zavod in je bil močan steber pri Severnoameriški banki.

Na podoben način je pričelo svojo pot mnogo slovenskih pionirjev, ki so pozneje dosegli zase in sploh za Slovence velik ugled. Zrasli so iz novega rodu prvi duhovniki, zdravniki, juristi, visoko so se dvignili nekateri slovenski ljudje v politiki. Naj omenim Franka Lauscheta, večkratnega guvernerja ohijske države in poznejšega senatorja, ki še vedno lepo govori dialekt svoje matere; ona je prišla v Ameriko iz Hinj. Jasno je, da je bilo tistim, ki so prišli sem po drugi svetovni vojni, veliko lažje. Čeprav je bilo tistim z diplomami spočetka težko, so kmalu premagali ovire v jeziku in opravili izpite. Najmlajši so pričeli s šolami tukaj

Franciškiški samostan v Lemontu (Illinois, ZDA).

Karel Mauser je bil rojen leta 1918 v Zagoricah na Bledu. Kasneje je družina živela v Gorjah in v Podbrezjah. Študiral je teologijo, potem se pa posvetil časnikarstvu. Po koncu vojne ni hotel sprejeti ponujenega učiteljskega mesta, ampak je delal kot dninar na kmečkem posestvu. Ker je bil njegov oče orožnik in je imel nemški priimek, so ga novi oblastniki izgnali, z njim pa tudi sina kot rednika. Pet let je živel v avstrijskih begunskih taboriščih v Lienzu in v Spitalu, potem se je izselil v ZDA. Napisal je okrog dvajset knjig. Njegova največja povest je *Ljudje pod bičem*. Pri njej gre za ljubezensko zgodbo na ozadju usodnih dogodkov v Sloveniji v letih 1941 do 1945.

in danes so Slovenci profesorji, zdravniki, vodje podjetij, mnogo je inženirjev. Skratka, najdete jih v vseh inteligenčnih poklicih.

KAKO JE Z INTEGRACIJO SLOVENCEV V NOVO OKOLJE?

Prosvetno delo se je, kakor sem že zgoraj na kratko omenil, pričelo med pionirji kmalu. Gnala sta jih k temu domotožje in osamelost. Zanimivo je gledati, kako je prav v času nove emigracije pričelo

prosvetno delo med pionirji usihati. Dobro se je držala in se še drži Glasbena matica, opešala so dramska društva. Ne zavoljo nezanimanja, opešala so zavoljo starosti članov. Če mislim na to, je še dokaj večja tragika pri novi emigraciji. Mi pešamo bolj zavoljo nezanimanja kakor zavoljo starosti. Starost pokopava tudi narodne domove. Ti so bili v cvetju ob času kulturnega zabaha, zdaj so kulturne prireditve v njih čezdalje bolj redke.

Peša tudi časopisje. Dokaj močna je še Ameriška domovina. Prav tako Amerikanski Slovenec. Od napredne strani Prosveta. Še vedno se dobro drži Ave Marija, ki je verski časopis in ga izdajajo frančiškani v Lemontu.

Prav tako je s slovenskimi farami. Manjše so umrle. Sv. Vid in Marija Vnebovzeta v Clevelandu pa sta dokaj živi, prav tako Sv. Štefan v Chicagu. Pri vseh teh je še slovenska sobotna šola. To je vedno gotovo znamenje, da so Slovenci še močni.

Bilo bi nerealno, če bi rekel, da se ne potapljamo v velikem morju. Potapljamo se. Neumno pa bi bilo ne zavirati tega potapljanja. Toliko jih je še, ki žele slišati slovensko bogoslužje, ki ljubijo slovensko branje, slovensko petje. Vedno mislim na primer, ki nam ga je pri sociologiji večkrat povedal profesor Ahčin:

Dve muhi sta padli v lonec mleka. Ena je takoj obupala, se napila mleka in utonila. Druga se ni vdala, brcala je in brcala, ugnatla drobno kepico masla, sedla nanjo, osušila perutke in odletela.

Mislim, da je podobna naša pot. Resnacija ne pelje nikamor.

Bodočnost morda ni rožnata, toda prepričan sem, da je vsako leto ohranitve tolikšna dobrina, da je vredno vse storiti tudi za eno leto življenja. Kakor je osebno življenje neznanca dobrina in skušamo dnevom dodati vsaj en dan, tako je velika dobrina narodno življenje. Vsak dan je veliko vreden.

S to mislijo gledam v bodočnost.

Naveličani ,nedeljski kristjani'

Zelo obrabljena je beseda „nedeljski kristjani“. A to, kar naj bi izrazila, vzbuja nevoljo. Jezusovo veselo oznanilo bi morali živeti tudi ob delavnikih.

Kršćanstvo ob ponedeljkih: Na primer na delovnem mestu. Kristjan ne bi smel med delovnim časom, za katerega je ja plačan, brati ilustriranih revij, ne dvakrat malicati ali se razgovarjati o doživetjih, ki jih je imel v prostem času.

Kršćanstvo ob torkih: Nobeno področje ni izvzeto iz „biti kristjan“, tudi televizija ne. Ustvarjalno kritične sodbe televizijskih oddaj imajo vpliv na načrtovanje programov teh oddaj.

Kršćanstvo ob sredah: Z mopedom ali velikimi vsotami denarja ne more nihče odškodovati svoje otroke za pomanjkljiv zgled in razumevanje. Stvaren razgovor z njimi bi mogel prispevati k premostitvi prepada med generacijami.

Kršćanstvo ob četrtek: Nikomur ne moremo vzeti za zlo, če se shaja s stalnim omizjem ali če si privoščijo večer kegljanja. A prav gotovo je narobe, če nima nekdo nobenega časa za reševanje družbenih vprašanj.

Kršćanstvo ob petkih: Ali smo kristjani že prestrahopetni, da bi si sami nalagali žrtve? Mnogi se sicer odpovedo ob petkih sočnemu bifteku, a ga nadomestijo s tremi prekajenimi postrvmi. Kako bi bilo, ko bi ob petkih zavestno jedli skromno in bi dajali prihranjeni denar za velike krščanske socialne akcije?

Kršćanstvo ob sobotah: Nič več ne vlečejo kristjani „na pol plame-na“, ki izpolnjujejo zapovedi brez prave volje. Danes občudujemo le tiste, ki živijo svoje krščanstvo v vsakem položaju, brez pobožnih izrekov iz svetega pisma, z besedo in dejanjem. P. Leppich

Jana

povest o veliki ljubezni

Mlada učiteljica Jana je prišla na grad Trnulo za domačo vzgojiteljico male Adele, pohčerenke gospoda Ročestra, gospodarja gradu. Med njim in učiteljico se splete globoka ljubezen.

Na gradu je bila poleg drugih tudi neka skrivnostna čudakinja, ki je hotela neko noč zažgati svojega gospodarja, ob drugi priložnosti pa je napadla nekega gospoda Masona, ki je prišel iz Zahodne Indije.

Na kresni večer sta se gospodar gradu in Jana pogovarjala o bodoči gospodarjevi poroki. Gospodar je dejal Jani, da bo morala z gradu, ko se bo poročil. Na njen odgovor, da bo odšla, ko ji bo ukazal, je rekel:

„Ura je že prišla, ukazati vam moram že nocoj.“

„Potem je le res, da se boste poročili, gospod?“

„Tako je, točno tako. S svojo običajno bistroumnostjo ste zadeli žebelj na glavo.“

„Tako kmalu, gospod?“

„Prav kmalu, moja ... hočem reči, gospodična Ajre. Gotovo se še spominjate, Jana, ko sem vam dal prvič jasno vedeti, da nameravam svoj stari samski tilnik vtakniti v jarem svetega zakona in gospodično Blanko pritisniti na svoje srce ... No, kaj sem že hotel reči ... Poslušajte me, Jana. Menda se ne ozirate za metulji, ali pa? Rad bi vas spomnil, da ste mi vi v svoji obzirnosti, ki jo zelo cenim, v svoji jasnovidnosti, previdnosti in skromnosti, primerni vašemu odgovornemu in podrejenemu mestu, opozorili na to, da morata v primeru, če se poročim, obe, vi in Adela, iz hiše. Preslišal sem žalitev, ki ste jo s tem prizadeli izvoljenki mojega srca. Nasvet sam pa je zelo moder, zato se bom

ravnal po njem. Adela mora v šolo, vi, gospodična Ajre, pa v novo službo.“

„Da, gospod, takoj bom dala oglas v časopis. Medtem upam ...“ Hotela sem reči, da upam, da smem ostati tukaj tako dolgo, dokler si ne najdem kakšnega kotička, kamor se lahko zatečem. A umolknila sem, ker sem čutila, da stavka ne bom mogla dokončati: glasu nisem imela popolnoma v oblasti.

„Čez en mesec bom, upam, že zakonski mož,“ je nadaljeval gospod Ročester, „in v tem času vam bom poskušal najti kakšno službo.“

„Hvala, gospod. Žal mi je, da vam dajem ...“

„Nikar se ne opravičujte! Če opravlja uslužbenka svojo dolžnost tako vestno, kakor ste jo vi, ima pravico, da ji gre gospodar vsaj malo na roko. Pravzaprav sem že od svoje bodoče tašče zvedel za službo, ki bi vam bila po mojem mnenju všeč. Gre za mesto vzgojiteljice petih hčera v neki družini na Irskem. Boste videli, Irska vam bo pogodu. Pravijo, da so Irci zelo pristrčni ljudje.“

„To je daleč, gospod.“

„Nič hudega — dekletu, kot ste vi, pač ne bosta delala težav ne potovanje ne razdalja.“

„Potovanje ne, razdalja pa: morje me bo ločilo od ...“

„Od česa, Jana?“

„Od Anglije, od Trnulja in ...“

„In?“

„In od vas, gospod.“

To mi je nehote ušlo z jezika in, ne da bi hotela, so se mi tudi udrle solze. Seveda nisem jokala tako, da bi me bilo slišati. Skušala sem udušiti tudi ihtenje. Zazeblo me je ob misli na vso morskno peno in valove, ki bodo po volji usode šumeli med menoj in gospodarjem, ob čigar strani sem ravnokar stopala. Najhujša pa mi je bila misel na še širši ocean, ocean bogastva, rodu in običajev, ki je ustvarjal razdaljo med menoj in tistim, ki sem ga morala tako samo po sebi umevno in neizogibno ljubiti.

„Daleč je,“ sem ponovila.

„Daleč, res. Ko boste na Irskem, vas ne bom nikdar več videl, Jana. To je iz moralnih razlogov povsem jasno. Na Irsko ne bom nikoli šel, ker mi ni všeč. Bila sva pa dobra prijateljca, kajne Jana?“

„Bila, gospod.“

„In kadar se morajo prijatelji ločiti, radi preživijo tisto malo časa, kar jim še ostane, skupaj. Pridite! Medtem ko se bodo pričele zvezde užigati na nebu, se bova kakšne pol ure mirno pogovarjala o vašem potovanju in najinem slovesu. Tu je kostanj in klopca pod njim. Pridite, sediva, čeprav nama je usojeno, da ne bova nikdar več skupaj sedela.“

Posedel me je na klopco in sedel poleg mene.

„Na Irsko je daleč, Jana, in hudo mi je, da moram svojo malo prijateljico pošiljati na tako dolgo pot. A kaj hočem, če ne gre drugače? Ali se vam ne zdi, Jana, da sva si zelo blizu?“

Nisem se mu upala odgovoriti, moje srce je bilo prepolno.

„Včasih,“ je rekel, „me obide posebno čustvo do vas, posebno, če sedite tako blizu mene kot sedajle. Tako mi je, kot bi imel pod enim svojih levih reber struno, ki je tesno in močno zvezana s podobno struno v vašem drobnem telesu. Če pa bo med nama tisti razburkani Kanal in še dvesto milj kopne zemlje, se zares bojim, da se bo ta najina vez pretrgala in bom začel v notranjosti krvaveti. Vi boste kmalu pozabili name.“

„Nikdar, gospod: saj vendar veste...“ Nisem mogla nadaljevati.

Na glas sem začela ihteti, nisem in nisem mogla več obvladati čustev. Morala sem se jim vdati. Vse bitje mi je pretresala globoka bolečina. Ko sem spet prišla do besede, sem dejala samo to, da si želim, da se ne bi bila nikoli rodila ali da bi ne bila nikdar prišla na Trnulje.

„Ali vam ga je tako težko zapustiti?“

Morala bi obvladati ta silni obup, pomešan z žalostjo in ljubeznijo, pa ni šlo. Hotel si je dati do kraja duška, hotel se je izpovedati.

„Težko mi je oditi s Trnulja. Rada ga imam. Rada, ker sem tu živela polno in lepo življenje — vsaj zdaj. Nihče me ni teptal, nihče ni metal kamenja vame, niso me uvrstili med manjvredne ljudi, niso me izločili od vsega svetlega, polnega življenja in visokega. Kot enaka z enakimi sem se lahko pogovarjala z ljudmi, ki jih spoštujem, ki so mi pri srcu, svobodno, pogumno, odkrito. Spoznala sem vas, gospod Ročester. Groza in strah me je ob misli, da moram za vedno od vas. Sama vidim, da je ločitev neogibna. Tako neogibna kot smrt.“

„V čem vidite to neogibnost?“ je iznenada vprašal.

„V čem? Vi sami ste mi dali to razumeti, gospod.“

„V kakšni obliki?“

„V obliki gospodične Blanke, dobre in lepe gospodične, vaše neveste.“

„Moje neveste? Kakšne neveste? Jaz nimam nobene neveste.“

„Jo boste pa imeli.“

„Bom, o, bom... Bom!“ je stisnil zobe.

„Potem moram oditi, sami ste tako rekli.“

„Ne, ostati morate! Prisegam — in prisego bom tudi držal.“

„Pravim vam, da moram oditi!“ sem mu odvrnila razburjeno. „Mislite, da bi lahko ostala pri vas, ko bi vam nič ne pomenila? Ali mislite, da sem avtomat, stroj brez čustev? Ali mislite, da sem brez duše in brez srca, ker sem revna, neznatna in preprosta? Zelo se motite. Toliko duše imam kot vi in prav toliko srca. In ko bi me Bog obdaril z bogastvom in lepoto, bi bilo mogoče tudi vam hudo, če bi me morali zapustiti, kakor je zdaj meni. Ne govorim vam vsakdanjih besed. Govorim vam, kot da stojiva enaka pred božjim obličjem — enaka, kakor bi morala biti tudi tukaj.“

„Saj tudi sva,“ je rekel gospod Ročester, me objel, stisnil k sebi in me vroče poljubil. „Tako, Jana!“

„Tako, da, gospod,“ sem pritrdila. „In vendar ne čisto tako: zakaj vi ste poročeni — toliko kot poročeni — z nekom, ki vam nič ne pomeni — z nekom, do katerega nič ne čutite — z nekom, ki ga nimate dovolj radi. Videla in slišala sem vas, kako ste se ji po-

Maribor

smehovali. Tako zvezo preziram. Zdaj me pa pustite iti!"

„Kam, Jana? Na Irsko?"

„Da, na Irsko. Povedala sem vam, kar mi je ležalo na duši, zdaj lahko odidem kamorkoli."

„Jana, umirite se!"

„Silo sem se mu iztrgala in stala vzravnano pred njim."

„Ponujam vam svoje srce, svojo roko in del vsega, kar imam," je rekel.

„Norčujete se iz mene. Jaz se temu smejem."

„Prosim vas, bodite moja družica na tem svetu."

„Saj ste si že izbrali svojo družico. Ostati morate pri njej."

„Jana, umolknite za nekaj trenutkov! Preveč ste razburjeni."

Veter se je vrgel v lovor, zamajal veje kostanja, odhitel naprej, naprej, neznano kam in zamrl. Samo slavček je pel to uro. Ko sem ga zaslišala, sem spet začela jokati.

Gospod Ročester je sedel tiho in me ljubeznivo in resno gledal. Precej časa je minilo, preden je spregovoril. Dejal je:

„Sedite k meni, Jana. Dajte, da se pogovoriva."

„Nikoli več ne prisedem k vam. Ne morem več nazaj."

„Jana, prosim vas, bodite mi žena. Samo z vami se hočem poročiti."

Molčala sem. Mislila sem, da se norčuje iz mene.

„Jana, pridite sem."

„Med nama stoji vaša nevesta."

Vstal je. Z enim korakom je bil pri meni.

„Moja nevesta je tukaj," je dejal in me spet prižle k sebi. „Tukaj je človek, ki je tak, kakor jaz, ki je meni podoben. Jana, ali hočete postati moja žena?"

Še vedno nisem odgovorila in še sem se poskušala izviti iz njegovega objema. Še vedno mu nisem verjela.

„Jana, ali še vedno dvomite?"

„Seveda."

„Ali mi res ne verjamete?"

„Niti najmanj."

„Ali lažem?" je vprašal ogorčeno. „Ali imam mogoče rad gospodično Ingramovo? Ne, vi veste, da ne. Ali ima ona mene rada? Ne, o tem sem se prepričal. Raztrobil sem, da ni mojega premoženja niti tretjino tega, kakor na splošno mislijo. Potem sem šel k njej, da bi videl, kako in kaj. Obe, ona in njena mati, sta me sprejeli silno mrzlo. Nočem, ne morem se poročiti z gospodično Ingramovo. Vas imam rad kot samega sebe, vas, revno in neznatno, majhno in preprosto, in vas prosim, da me vzamete za moža."

„Kaj, mene?" sem vzkliknila in začela verjeti, da govori iskreno, „mene, ki nimam na svetu nobenega prijatelja razen vas — če ste res moj prijatelj — mene, ki ne premorem nobenega denarja razen tega, ki ste mi ga vi dali?"

„Vas, Jana, ja. Vi morate biti moja, čisto moja. Ali hočete biti moja? Recite, da."

„Gospod Ročester, naj vam pogledam v oči."

Njegov obraz je bil zelo razburjen, poteze so bile resne in v očeh mu je skrivnostno gorelo.

„Jana, reci, da hočeš. Reci: Edvard, tvoja bom."

„Ali mislite resno? Ali me imate zares radi? Ali res želite, da postanem vaša žena?"

„Res. Če je treba, da prisežem, prisežem."

„Potem hočem, gospod."

„Reci mi, Edvard, punčka moja!"

„Moj Edvard!"

„Pridi k meni, čisto k meni!" je zašepetal in potem z obrazom ob obrazu: „Naredi me srečnega, Jana, in jaz bom tebe osrečil."

Ko sem sedela ob njem, sem mislila na blagoslov, ki sem ga bila deležna.

„Si srečna, Jana?" me je spraševal.

„Sem," sem odgovarjala.

„S tem sem se odkupil," je zamrmral. „Ali nisi bila sama in uboga? Ali te ne bom varoval in rad imel? Vem, da je Bogu všeč, kar počnem. Kaj bodo rekli ljudje, me ne briga."

Postalo je temno. Komaj sem razločila obraz svojega gospodarja, čeprav sem sedela čisto zraven nje. V kostanju je vršalo in stokalo.

„V hišo morava," je rekel gospod Ročester, „vreme se je spremenilo. Takole bi lahko sedel s tabo do jutra, Jana."

„In jaz z vami," sem si mislila. Mogoče bi to tudi na glas povedala, a tedaj je švignil iz oblaka oslepujoč blisk, za njim pa je votlo zagrmelo. Tako me je oslepiło, da sem skrila obraz na prsi gospoda Ročestra.

Ulilo se je kot iz škafa. Peljal me je po poti čez dvorišče v hišo. Preden sva pritekla do praga, sva bila do kože premočena. V veži mi je snel plašč, obrisal kaplje z mojih razpuščenih las. Tedaj je moralata stopiti iz sobe gospa Ferfaksova — midva je nisva opazila. Svetilka je bila prižgana. Ura je pravkar bila polnoči.

„Hitro sleci, kar je mokrega," je dejal, „in preden greš, lahko noč, lahko noč punčka."

Poljubil me je enkrat, dvakrat. Ko sem se mu izvila iz objema in se ozrla, je stala pred menoj Ferfaksova: bleda, resna in z začudenjem v očeh. Nasmehnila sem se ji in stekla v svojo sobo.

„Ji bom že drugič pojasnila," sem si mislila. Ko sem pa prišla v sobo, mi je postalo mučno ob misli, da bi si mogla ona vso zadevo napak predstavljati, pa četudi samo za hip. A sreča je kmalu preplavila vsa druga čustva. In naj je veter še tako tulil, naj je še tako močno treskalo, naj se je še tako pošastno bliskalo — prav nič me ni bilo strah.

Predem sem zjutraj vstala, je v sobo pritekla Adela in povedala, da je ponoči treščilo v kostanj na koncu sadovnjaka in ga preklalo na dveje.

Gospod Ročester in Jana sta se domenila, da se čez štiri tedne poročita. Prišel je dan poroke.

Ob sedmih je prišla Zofija, da bi me oblekla. Precej časa je trajalo, preden je končala. Gospod Ročester, ki je najbrž postal že nestrpen, je poslal vprašat, kako to, da ne pridem. Prav tedaj mi je pripenjala pajčolan v lase. Izmuznila sem se ji izpod rok, brž ko je bilo mogoče.

„Počakajte!“ je dejala francosko. „Poglejte se vendar v ogledalo, saj se še pogledali niste.“

Na vratih sem se obrnila: uzrla sem v ogledalu bogato oblečeno dekle s tenčico na glavi, tako malo podobno meni, da sem se sama sebi zdela skoraj popolna tujka.

„Jana!“ je nekdo zaklical. Stekla sem dol. Ob vznožju stopnic me je čakal gospod Ročester.

„Počasnica!“ je dejal, „ves nestrpen sem že, ti se pa obiraš.“

Peljal me je v jedilnico, me premeril od nog do glave, rekel, da sem čedna, dejal še, da moram v desetih minutah pojesti, in pozvonil. Prišel je sel, ki ga je gospodar pred kratkim vzel v službo.

„Ali je Žan voz že pripravil?“

„Že, gospod.“

„In je prtljaga na dvorišču?“

„Zdaj jo nosijo, gospod.“

„Pojdi v cerkev in poglej, če sta župnik in mežnar tam! Pridi mi povedat!“

Cerkev je bila blizu vrtnih vrat. Sel se je kmalu vrnil.

„Župnik se v zakristiji napravlja.“

„Kaj pa kočija?“

„Konje že vpregajo.“

„V cerkev gremo peš. Kočija mora biti pripravljena,

ko se vrnemo: vsi kovčki in vsa prtljaga na vozu in kočijaž na kozlu.“

„Dobro, gospod.“

„Jana, ali si gotova?“

Vstala sem. Bilo ni ne prič ne družic ne sorodnikov: nikogar poleg gospoda Ročestra in mene. Gospa Ferfaksova je stala v veži, ko sva odhajala. Rada bi ji rekla kakšno besedo, a gospod Ročester me je tako trdo zgrabil za roko in me tako hitro vlekel za sabo, da sem ga komaj dohajala.

Nič ne vem, ali je bilo vreme lepo ali grdo. Ko sem hitela po stezi, nisem gledala ne v nebo ne v tla: moje oči so bile uprte v gospoda Ročestra. Rada bi ugani-la, kakšnih misli se je otepal in se z njimi boril.

Na cerkvenem dvorišču se je ustavil in videl, da sem čisto zasopla.

„Ali sem okručen v svoji ljubezni?“ me je vprašal. „Postoj za hip, nasloni se name, Jana.“

Še danes se spominjam sivega starega božjega hrma, ki se je mirno dvigal pred menoj. Spominjam se, kako je vrana letala okoli stolpa in kako je za njim jutranje nebo rdeče žarelo. Spominjam se tudi zelenih grobov in dveh tujcev: hodila sta med nizkimi grobovi in brala napise, ki so bili vklesani na redkih, z mahom poraslih ploščah. Opazila sem ju, čeprav sta zavila za cerkev, ko sta naju uzrla. Spraševala sem se, ali bosta šla pri stranskih vratih v cerkev, da bosta navzoča pri poroki.

Gospod Ročester jih ni videl. Resno me je gledal v obraz, ki je bil najbrž bled: čutila sem namreč, kako mi je postalo čelo potno in kako sem imela ustnice in lica mrzla. Ko sem se umirila, je šel z mano počasi po stezi proti cerkvenim vratom.

Iz okolice
Ljubljane

Vstopila sva v tiho in skromno svetišče. Župnik v belem oblačilu je že čakal ob preprostem oltarju, mežnar je stal zraven njega. Vse je bilo tiho. Tam v spodnjem kotu sta se premikali dve senci. Moja domneva je bila pravilna: tujca sta vstopila pred nama in zdaj sta stala ob Ročestrovih grobnici in nama kazala hrbet. Skozi železno ograjo sta si ogledovala starinski marmornati grob, na katerem je klečal angel.

Šla sva pred obhajilno mizo. Za hrbtom sem zaslišala tihe korake, zato sem se malo ozrla: eden od tujcev je stopal po ladji navzgor.

Poroka se je pričela. Župnik je končal uvod o pomenu zakona. Potem je stopil za korak proti gospodu Ročestru, se nalahno sklonil k njemu in nadaljeval:

„Pri sodnem dnevu, ki bo razkril skrivnosti naših src, vaju pozivam, da povesta, ali vama je znan kak zadržek, ki vama prepoveduje sklenitev zakonske zveze. Zveza, ki je proti božji besedi sklenjena, ni veljavna ne pred Bogom ne pred ljudmi.“

Potem je počakal, kot je to navada. Niti oči ni dvignil s knjige. Hotel je nadaljevati. Že je stegnil roko proti gospodu Ročestru, odprl usta, da bi vprašal: „Ali hočeš vzeti to dekle za svojo zakonito ženo?“, ko se je začul razločen glas: „S poroko ne morete nadaljevati. Vem za zadržek.“

Župnik je pogledal v gospoda, ki je izrekel te besede, in osupnil. Mežnar prav tako. Gospod Ročester se je zdrzil, kakor bi se zamajala tla pod njim. Potem se je spet vzravnaval in, ne da bi se ozrl, rekel župniku: „Nadaljujte!“

Mrtvaška tišina je zavladala po tej s poudarkom izgovorjeni besedi. Čez trenutek je župnik dejal: „Ne morem naprej, preden ne zvem, ali to o zadržku drži.“

„Poroke ne morete nadaljevati,“ je rekel glas za nama. „Za svojo trditve imam dokaze. Tej sklenitvi zakona nasprotuje nepremostljiv zadržek.“

Gospod Ročester je slišal to, pa se ni okrenil. Stal je trmasto zraven in se ni premaknil, samo za roko me je prijel. Kako vroče, kako močno me je držal!

Župnik je bil v zadregi, tako se je zdelo. „Kakšen zadržek poznate?“ je vprašal. „Mogoče ga lahko odpravimo, pojasnimo?“

„Ne verjamem,“ je rekel oni. „Dejal sem, da je nepremostljiv, in za to izjavo imam tehten razlog.“

Gospod, ki je to govoril, je stopil naprej, se naslonil na ograjo in izgovarjal vsako besedo jasno, mirno in z gotovostjo, a ne prenaslas: „Ovira te zakonske zveze je čisto preprosta. Gospod Ročester je že poročen in njegova žena še živi.“

Ob teh besedah sem začela trepetati, kot da bi me napadla mrzlota. Kri mi je zledenela v žilah. Česa takega nisem še nikdar občutila. A sem zbrala pogum, da se ne bi onesvestila. Pogledala sem gospoda Ročestra in ga prisilila, da je tudi on mene pogledal. Njegov obraz je bil bled kot skala. Oči so se mu divje bliskale. Ne da bi kaj rekel, ne da bi se mi nasmehnil, me je samo objel okoli pasu in me prižl k sebi.

„Kdo ste?“ je vprašal vsiljivo.

„Odvetnik iz Londona.“

„In vi me dolžite, da imam ženo?“

„Hočem vas samo spomniti, gospod, da imate ženo, ki jo priznava zakon, če je že vi ne priznavate.“

„Prosim vas za njene podatke: kako ji je ime, kdo so njeni starši, od kod je?“

„Prosim.“ Odvetnik je mirno potegnil iz žepa kos papirja in pričel uradno, in nosljaje brati: „Izjavljam in lahko dokažem, da se je gospod Edvard Ročester s Trnulja dne 20. oktobra pred petnajstimi leti poročil z mojo sestro Berto Mason v nekem mestu na Jamajki. Poroka je vpisana v poročno knjigo cerkve dotičnega mesta, prepis zapiska je pa v mojih rokah. Podpisani Rihard Mason.“

„Če je ta dokument res pristen in če res lahko dokaže, da sem se nekdaj poročil, še ne more dokazati, da ženska, ki jo omenja kot mojo ženo, še živi.“

„Pred tremi meseci je še živela,“ je odvrnil odvetnik.

„Kako to veste?“

„Ker imam pričo, katere pričevanja ne morete ovreči.“

„Pripeljite jo!“

„Saj je tukaj. Gospod Mason, bodite tako ljubezni in stopite naprej.“

Ko je gospod Ročester zaslišal to ime, je začel drgetati. Drugi tujec, ki se je do zdaj skrival v ozadju, je stopil bliže. Bledi obraz se je ozrl preko odvetnikovega hrbta: res, bil je sam gospod Mason.

Gospod Ročester se je obrnil in se zasrepl vanj. Obraz mu je zaripel, pobil bi Masona na tla. Na obrazu se mu je pokazalo zaničevanje. A samo za hip. Hitro je spet splahnelo. Vprašal je samo: „Kaj imate pa vi povedati?“

Mason je z bledimi ustnicami zamomljal nekaj nerazumljivega v odgovor.

„Govorite no razločno, vrag vas vzemi!“

„Gospod,“ se je vmešal župnik, „ne pozabite, da ste v cerkvi.“ Potem se je obrnil k Masonu in ga ljubezno vprašal: „Ali ste gotovi, da žena tega gospoda še živi?“

„Na Trnulju je,“ je dejal Mason nekoliko bolj razločno. „Tam sem jo videl še aprila. Njen brat sem.“

„Na Trnulju?“ je vzkliknil župnik. „Nemogoče! Že dolgo let živim tu, gospod, pa še nikdar nisem slišal, da bi živela kakšna gospa Ročester na Trnulju.“

Gospod Ročester se je zamislil. Potem je odločno rekel: „Dovolj! Naj pride vse na dan. Gospod župnik, zaprite knjigo in snemite štolo. Mežnar, pojdite, danes poroke ne bo.“

Potem je nadaljeval odločno in brezobzirno: „Dvoženstvo je grda beseda. In vendar sem hotel postati bigamist. Zdaj mi je usoda prekrizala načrte in božja Previdnost me je hotela obvarovati zla, mogoče je prav tako. Z mojim načrtom ne bo nič. Kar pravita odvetnik in njegova stranka, je res: poročen sem in ženska, s katero sem se oženil, živi. Vi, gospod župnik, pravite, da še nikoli niste slišali za gospo Ročester v mojem gradu. Gotovo pa ste često slišali govoriti o skrivnostni blazni ženski, ki jo tam varujejo in zanjo skrbijo. Eni so vam nosili na nos, da je to moja polsestra, dru-

gi, da je moja zavržena ljubica. Zdaj vam povem, da je to Berta Mason, moja žena, s katero sem se poročil pred petnajstimi leti. Berta Mason je blazna. Tudi njena družina je blazna. Bebci in idioti tri pokolenja nazaj. Njena mati je bila slaboumna in pijanka, kar sem zvedel šele po poroki. Prej so o tej družinski skrivnosti popolnoma molčali. Kaj vse sem doživel s svojo ženo! Vabim vas s seboj v grad, da si ogledate to mojo ženo. Sami se boste prepričali, v kakšen zakon so me s prevaro zvabili. Sami presodite, ali imam pravico prelomiti pogodbo ali ne in si poiskati tolažbo pri nekom, ki je človek. To dekle," je nadaljeval in me pogledal, „ni vedelo o moji skrivnosti nič več kot vi, gospod župnik. Mislila je, da je vse v redu, in še sanjalo se ji ni, da se bo ujela v nezakonito zvezo z zapeljanim nesrečnim človekom, ki je že zvezan z ničvredno, blazno in iznakaženo žensko. Pojdite z menoj!"

Ko sva šla iz cerkve, me je še vedno krepko držal. Trije gospodje so šli za nama. Pred Trnuljem je čakala kočija.

„Spravite kočijo spet, kjer je bila, Žan," je rekel gospod Ročester mrzlo, „danes je ne bomo potrebovali."

Ko smo vstopili, so se nam približale gospa Ferfaksova, Adela, Zofija in Lea, da bi nas pozdravile.

„Proč vsi!" je zakričal gospodar. „Nobenih čestitk! Petnajst let prepozno so."

Šel je mimo njih in po stopnicah navzgor. Še vedno me je držal za roko. Gospodom je pomignil, naj gredo za nama.

Po stopnicah smo prišli na hodnik in od tam v tretje nadstropje. Gospod Ročester je s posebnim ključem odklenil nizka črna vrata in nas povabil v sobo, s preprogami po stenah, z veliko posteljo in omaro.

„Mason, saj poznate to sobo," je rekel, „tukaj vas je ugriznila in ranila."

Odgrnil je preprogo na steni in prikazala so se vrata. Odprl jih je. V sobi brez oken je gorel ogenj, obdan z visoko in močno mrežo, na verigi je izpod stropa visela svetilka. Gracija Pul se je sklanjala nad ogenj in nekaj kuhala v kozici. V ozadju sobe je tekala sem in tja po vseh štirih neka ženska in renčala kot divja zver. Gmota temno sivih las ji je kot griva pokrivala glavo in obraz.

„Dober dan, gospa Pul," je rekel gospod Ročester. „Kako se imate in kako je danes z vašo varovanko?"

„Hvala, kar gre, gospod," je odgovorila ta in skrbno dvignila vrelo jed z ognjišča, „popadljiva je, ni pa divja."

Grozen krik je postavil to ugodno poročilo na laž. Ženska v ozadju se je dvignila.

„Gospod, vidi vas," je vzkliknila Gracija, „bolje je, da greste."

„Samo nekaj trenutkov."

„Bodite oprezni, gospod!"

Blazna ženska je zarjula, si popravila štenaste lase in se divje zagledala v obiskovavce.

(Se bo nadaljevalo)

Ojstrica

slovinci

po evropi

avstrija

KOROŠKA

SPITTAL ob DRAVI — Bog nas je, kakor pravimo, zadnje tri dneve velikega tedna pogledal z lepim očesom in nam je dal lepo vreme. Preko Spittala so se v teh dneh vozili naši delavci iz Nemčije proti domu na velikonočne počitnice. Nekateri so se tudi v Spittalu oglasili.

V tem svetem velikonočnem tridnevju smo se v precejšnjem številu udeleževali obnovljenega bogoslužja. V četrtek smo bili s Kristusom in apostoli pri slovesni večerni maši Gospodove večerje in vsi navzoči prejeli Kristusovo telo. Potem pa smo prebili eno uro s Kristusom na Oljski gori pri uri češčenja. V petek smo zopet prišli k češčenju sv. križa ter se Gospodu ponovno zahvalili za odrešenje in ga prosili, da bi globoko doživljali velikonočno skrivnost.

Na veliko soboto je bila med bogoslužjem velikonočne vigilijske krščenja druga hčerka Grintalove družine. Starša sta Viktor, ključavničar, in Marija, roj. Piškur. Marijino ime bo nosila v življenju, naj bi jo tudi posnemala v njenih krepostih. Ljudem, ki so prvič bili navzoči pri krstu med mašo, je bil

obred zelo všeč in so glasno odgovarjali s starši in botri. Srečnim staršem čestitamo, mali Mariji pa želimo dolgo in srečno življenjsko pot!

Z lastovkami so prišli med nas sezonski delavci iz Slovenije, večina pa je zopet iz Bosne. Hodijo precej tudi k naši nedeljski in praznični službi božji, čeprav ne pridejo vsi.

PREDARLSKA

Kmalu po Novem letu je naše skupno življenje našlo spet že utečeno pot. Naše število se ni bistveno spremenilo; tiste, ki so se s starim letom poslovili in so ali ostali doma ali pa šli v druge kraje, so nadomestili novi. Večinoma so iz Prekmurja.

Bolj ko se je poslavljal zima, več je bilo tudi že znanih povratnikov. Večinoma so to skrbni družinski očetje, ki so preko zime skušali doma opraviti, kar more opraviti skoraj edino oče, potem pa so se vrnili, da bi spet s trdim delom zaslužili svojim doma boljši kos kruha. Sami si le malo privoščijo, saj jih vedno spremlja zavest, da morajo skrbeti za svoj dom, čeprav so prikrajšani za vse tisto, kar sicer nudi lepo urejeno družinsko življenje. Poznajo in vedo le za delo, v mislih so vedno pri svojih doma in računajo, kaj bodo mogli s prisluženim denarjem izboljšati. Občudovanja in vsega priznanja vredni so ti naši možakarji. Radi se ob prostih dnevih zberejo in se med seboj nekoliko pogovorijo. V teh pogovorih vsaj nekoliko premagajo svoje težave in zakrijejo boleče hrepenenje po domačem krogu.

Zelo radi se v velikem številu zberó iz vseh tukajšnjih krajev, kadar imamo *družabne prireditve*. V jeseni smo imeli „Martinovo veselje“ ob zares veliki udeležbi, v predpostnem času pa zelo uspešno pustno zabavo. Očitno je, da si vsi podobnih prireditev res želijo in to tudi zaslužijo.

Tudi v *praktičnem verskem življenju* je opaziti resničen napredek. Mnogi so prav v tujih krajih odkrili lepoto in osrečujočo resnico, da smo v bližini nebeškega Očeta zares doma, da smo povsod v Bogu združeni in nikjer zares tujci.

Posebno je to videti — kar je še bolj razveseljivo — pri mladih zakoncih, ki so po že uradnem državnem predpisu sklenili tudi cerkveni zakon. Lepo je bilo v Rankweilu, kjer sta mladoporočenca ob sklepanju zakona prinesla h krstu svojega prvega otroka.

Mladi zakonci kljub težavnim materialnim pogojem lepo skrbijo tudi za naravni prirastek. Vsak mesec sta povprečno krščena vsaj dva nova Slovence.

V najlepši luči vere pa so se naši Slovenci pokazali pred velikonočnimi prazniki, ko so povsod zelo številno opravili velikonočno spoved in prejeli sv. obhajilo. Hvalžno so porabili priložnost, ki so jo imeli. Za te velike dneve pred prazniki je prišel na pomoč p. Štefan, prvi misijonar za Slovence na Predarlskem. Njemu in vsem vernim Slovincem gre zahvala za lepe in prav doživete največje praznike.

Na Veliko noč je bila povsod, kjer je bilo bogoslužje v slovenskem jeziku, zares velika udeležba pri maši in prejemu zakramentov. Brez dvoma je bilo to p. Štefanu najlepše priznanje in zahvala za delo, ki ga je opravil v času svojega misijonarjenja v teh krajih. Ni zaman sejal, setev je rasla in rodila sadove.

V bližnji bodočnosti se veselimo *dveh dogodkov*: Za praznik Gospodovega vnebohoda se pripravljamo na „izletniško romanje“ okrog Boudenskega jezera (20. maja); za binkoši, na praznik prihoda Sv. Duha, pa bomo poromali k Fatimski Mariji v Wirtatobel. Letos se bomo gotovo zbrali v še večjem številu kakor lani.

belgija

LIEGE—LIMBURG

Obisk ljubljanskega pom. škofa dr. Stanka Leniča

V soboto, 8. maja, bomo imeli v naši sredi visokega gosta iz Ljubljane. Obiskal nas bo pom. škof dr. Stanko Lenič. Ob pol štirih popoldne nam bo maševal in pridigal v Maria Heide, nato bo sprejem v dvorani Concordia, ki bo združen

z materinskim dnevom. Nastopila bo naša mladina, mešani zbor itd.

Pridite v čim lepšem številu!

V nedeljo, 14. marca, je društvo „Slomšek“ imelo občni zbor, na katerem je stari odbor podal poročilo o svojem delovanju v preteklem letu. Odbor je dobil razrešnico s pohvalo in zahvalo. Dalj časa so člani razpravljali o predlogih za delo v prihodnosti. Za tekoče leto so člani izvolili sledeči odbor: g. Jože Globevnik, predsednik; g. Jurij Jakelj, podpredsednik; g. Berto Virant, tajnik; ga. Jožefa Globevnik, druga tajnica; g. Jože Mrakič, blagajnik; g. Polde Cvrle, drugi blagajnik; preglednika: g. Stanko Revinšek in g. Ivan Mrak; zastavonoše: g. Ivan Lipovšek, g. Ivan Mrak in g. Berto Virant. Pevovodja g. Vili Rogelj. Obveščevalno službo in pomoč v slovenski šoli bo organiziral novi odbor sam.

Staremu odboru se zahvaljujemo za zvestobo in požrtvovalnost v službi slovenski skupnosti, novemu odboru pa toplo čestitamo in želimo bogatih uspehov!

CHARLEROI—MONS—BRUXELLES

Tokrat moramo zabeležiti kar tri smrti:

9. marca je v Clinique „Bois d'Havré“ pri Monsu umrl g. Jožef Tomc, upokojeni rudar iz Montignies-sur-Sambre. Rodil se je leta 1904 v Bukovici pri Litiji (Slovenija).

16. marca je v Clinique Notre-Dame v Charleroi umrla ga. Francka Kikelj-Šorli iz Ransarta. Kak teden prej je prestala težjo operacijo. Zdelo se je, da bo okrevala, pa ji je srce preveč oslabevalo. Pokojna ga. Francka je bila znana vsem, saj je redno prihajala k slovenski službi božji, se vedno udeleževala vseh romanj in drugih slovenskih prireditev. Na željo svojcev je bilo njeno truplo prepeljano v Kranj, kjer so jo položili k večnemu počitku. Pokojna ga. Francka se je rodila leta 1907 v Grahovem ob Bači (Slovenija).

23. marca pa je na svojem domu v Farciennes zatiskal trudne oči g. Jože Janežič, upokojeni rudar. Bolehal je že več let, večkrat je bil že čisto na koncu in vselej okrevale. Tokrat se je zdravil nekaj tednov v Hôpital Civil v Charleroi, potem

Pokojni
Jože
Janežič

pa kar doma ob lepi postrežbi svojcev. Pogreba se je udeležilo večje število rojakov in rojakin, saj je bil pokojni Jože znan daleč naokoli. Rodil se je leta 1897 v Gornji vasi (Slovenija).

Vsem družinam umrlih naše iskreno sožalje! Naj počivajo v miru!

†

ZAHVALA vsem slovenskim rojakom in rojakinjam, ki ste tako številno pospremili na zadnji poti pokojnega Jožeta Janežiča, darovali vence ali prinesli šopke rož. Posebna zahvala g. Kazimiru Gabercu, slovenskemu duhovniku, za pogrebne obrede in vzpodbudno besedo in vsestransko pomoč.

Zalujoči Janežičevi, Farciennes.

francija

SKUPNO SLOVENSKO ROMANJE V LURD BO OD 5. do 10. JULIJA 1971. Slovesni začetek romanja bo v torek, 6. julija, ko bo ob devetih zjutraj slovenska maša pred votlino.

PARIZ

Sveta maša za Slovence je vsako nedeljo ob petih popoldne v cerkvi sv. Vincencija Pavelskega, 95 rue de Sèvres, Paris 6°, métro: Vanneau.

Slovenska pisarna (7 rue Gutenberg, pritličje-levo, Paris 15°), métro: Charles-Michels, telefon 250-89-93, je odprta vsak četrtek popoldne, sicer pa telefonirati g. Čretniku (tel. 636-80-68).

V nedeljo, 9. maja, bo obiskal

Slovence v Parizu ljubljanski pomožni škof g. dr. Lenič. Njegov obisk bo združen s prvim obhajilom in birmo slovenskih otrok. Naša skupna nedeljska maša, katero bo daroval g. škof, bo ob petih popoldne v naši cerkvi.

Poročila sta se Marjan Jevšek iz Celja in Eda Danijelič iz Potokov v župniji Kred na Primorskem. Vse najboljše!

V Grand Palais je do 17. maja odprta razstava o „Umetnosti v Jugoslaviji“, kjer smo tudi Slovenci primerno in častno zastopani. Kdor želi spoznati razvoj umetnosti med narodi v Jugoslaviji, naj ne zamudi te edinstvene priložnosti.

LA MACHINE (Nièvre)

Prihodnja skupna maša bo v nedeljo, 16. maja, ob 11.15.

PUY-DE-DOME (La Combelle, Brascac, Charbonnier)

Slovenski duhovnik bo obiskal naše ljudi v teh krajih od 17. do 19. maja in vam bo povedal, kdaj in kje bo maša.

CLUGNAT (Creuse)

Slovenska maša bo na praznik Vnebohoda (20. maja) ob pol enajstih v Clugnat.

CHATEAUROUX (Indre)

Pred oltarjem sta sklenila *zakonsko zvezo* Jožef Matko iz Loireta in Danielle Pellerin. Želimo jima vse najboljše!

Maša za Slovence bo na binkoštni ponedeljek (31. maja) dopoldne; točno uro in cerkev zveste pri Geričevih.

MULHOUSE

Sporočamo Slovincem v Mulhouse in okolici, da bo prihodnja slovenska maša na tretjo nedeljo v maju (16. maja) ob 3. uri popoldne zopet v kapelici Notre Dame du Chêne. Po maši se bomo v petih litanijah in z majniškimi pesmi priporočili Materi božji, naj prosi za nas pri svojem Sinu. Pridite!

EPERNAY

Opozarjamo že zdaj Slovence v Epernay in okolici, da bo prihodnja maša na binkošti (30. maja) ob 16.30 popoldne zopet v kapelici sester sv. Vincencija. Pridite!

MSGR. STANKO GRIMS —
SEDEMDSESTLETNIK

Če kdo stalno bere „Našo luč“, zasledi med poročili mesec za mesecem poročilo iz Merlebacha. Pod poročilom je vedno zapisano: Vaš Stanko iz Merlebacha.

In kdor ne pozna osebno tega Stanka iz Merlebacha, si iz poročil ustvari o njem tole podobo: Najprej mora biti to delaven gospod, saj nikdar ne pozabi poročati o življenju med svojimi ljudmi; potem je to gospod, ki vidi povsod le dobro in zna le pogum dajati; potem je pa to gospod, ki ima svoje ljudi izredno rad.

Vsi ti vtisi so pravilni. Kdor gospoda tudi osebno pozna, najde v njem še mnogo več. Gospod iz

Merlebacha je neugnano delaven in ljubezniv župnik, vedno dobre volje in poln poguma, pripravljen pomagati vsakomur v vsaki zadevi in neutrudno iščeč svoje ljudi po bolnicah in domovih. Obenem je skromen in zase zahtev.

Gospod se je rodil 7. maja 1901 v Škofji Loki. V duhovnika je bil posvečen leta 1926. Najprej je bil dve leti prefekt v Škofjovih zavodih v St. Vidu nad Ljubljano, nato šest let kaplan v St. Rupertu na Dolenjskem, februarja leta 1935 je pa prišel med slovenske izseljence v Merlebach, kamor so prihajali naši delavci na delo v rudnike.

Dejansko je 36 let slovenskega življenja v Merlebachu in sploh v vzhodni Franciji tesno povezanega z g. Stankom. Ne le verskega in cerkvenega, ampak tudi socialnega in prosvetnega. Kolikokrat in na koliko krajih je g. Stanko za naše ljudi maševal in jim pridigal, jih spovedoval, krščeval, poročal in pokopaval, samo Bog ve. Nič manjša neznanka ne ostaja to, koliko jih je obiskal na domovih in v bolnicah, za koliko od njih je preskrbel dokumente in stanovanja in službe. Ko bi le suho registrirali vse to delo, bi te registracije zrastle v debelo knjigo.

Naj bo teh nekaj vrstic le skromen spomin na življenjski jubilej našega predobrega izseljenskega duhovnika g. Stanka. Natančno bo vse to popisano v božjih bukvah. In te so edine, ki so nekaj vredne.

G. Stanku iz Merlebacha, temu našemu „rajskemu dečku“, želimo vsi, ki ga poznamo, še mnogo zdravja, da bo lahko še mnogo dobrega storil za naše ljudi v svoji veliki župniji. Bog ga živi!

VZHODNA LOTARINGIJA

Z velikim veseljem smo to leto pričakovali Veliko noč: V Merlebachu in po vseh kolonijah je bilo izredno veliko rojakov, ki so po dobri spovedi prejeli zmagošnjega Jezusa v svoje srce. Zahvaljujemo se našemu g. Dejaku, ki je spovedal in obhajal vse prijavljene bolnike od Cité la Chapelle preko Freyminga, Merlebacha in Habsterdicka v Cité des Chenes, kjer je z lepo pridigo pripravil pot Gospodu, obiskal bolnike v bolnicah

Hochwald, Forbach, Ste Barbe in St. Francois. Z veseljem je bil povsod sprejet — naša želja je, da bi prihajal še dalje v naše kolonije.

Zahvalimo se prav lepo tudi cerkvenemu zboru za stalno prihajanje k pevskim vajam, za lepo petje, ki ga je zopet vodil naš dobri dirigent G. Šinkovec in na harmoniju spremljal naš organist g. Kratz. Kapela Ste Elisabeth se vedno bolj polni, navdušenje je vedno večje. To nam je zagotovilo, da bomo lepo praznovali tudi 1. maj pri Mariji z Brezij v Habsterdicku. Letos je bilo razdeljenih 1000 tiskanih vabil s celotnim sporedom; tako so bili pravočasno obveščeni vsi, ki živijo v vzhodni Franciji in v pokrajini Saar. Medtem smo praznovali vsakoletni *družinski večer cerkvenega zbora*. 14. marca je čez 60 pevcov, pevk in naših prijateljev napolnilo dvorano v Hospice Ste Elisabeth. Veselo razpoloženje je povečal g. Bruno Rudež iz Morsbacha, ki nas je popeljal s skioptičnimi slikami preko Nemčije, Avstrije in Slovenije, Dalmacijo, Istro, v Benetke in preko Italije skozi predor Montblanc v Francijo. Slike so bile zelo lepe. Družini Rudež se iz srca zahvaljujemo za trud!

Težko pa nam je, ker moramo poročati, da so v tem času *umrli* naši rojaki: Alojzij Cijak, 82 let star, vdovec, nekdanji priden rudar in vsem dober prijatelj je bil pokopan v Behren Cité. Pokojna mati Julijana Jug, 77 let stara, ki je tako rada obiskovala našo službo božjo, dokler je bila zdrava, je bila cerkveno pokopana v Stiring-Wendel. V bolnici Forbach je umrl invalid Johan Lokar, 69 let star, doma v župniji Dole pri Litiji. Bil je lepo pripravljen, g. Dejak in podpisani sta bila pri njem tik pred njegovo smrtjo. Pokopan je bil cerkveno na veliki petek v Forbachu. Vsem rajnim želimo večni mir — sorodnikom izražamo naše sožalje!

Pred oltarjem v Merlebachu sta *sklenila sv. zakon*: Yvette-Irena Eyermann, hčerka Marije, roj. Urbas, in Bernard Hoff iz Remering-Hergarten. Želimo jima vso srečo!

V mesecu maju je vsako leto več izletov, ki jih prirede razna društva, pa tudi posamezniki: Vsem želimo svežega zraka, oddiha in pomirjenja živcev, prosimo pa, da

ne pozabite na nedeljsko sveto mašo. Lahko pridete že v soboto zvečer, ako veste, da v nedeljo ne bo mogoče.

Na koncu se vrnimo še k 1. maju: Silno smo veseli navzočnosti dr. Stanka Leniča, ljubljanskega škofa. Tisoč kilometrov od doma ima priliko spoznati, da naši rojaki tudi v tujini ne pozabljajo svoje nebeške Matere. Zahvaljujem se g. škofu tu prav pristrčno, enako tudi vsem duhovnikom, ki leto za letom prihajajo v Habsterdick k Mariji z Brezij! Vsem, ki kakorkoli pomagajo pri krasni slovesnosti 1. maja, se tu prav lepo zahvaljujemo!

V imenu vseh romarjev

Stanko iz Merlebacha

NICA

Slovensko življenje tukaj prehaja vedno bolj in bolj v nekaj solidnega. Slovenci sami med sabo to ugotavljamo. O „vremu vinu“ bi govorili pred desetimi leti, danes pa o resnih možeh in ženah! Ali ni to lepo? Res je, da jih je še nekaj, ki se našega slovensko-cerkvenega središča v Nici nekako „bojé“. Trudili se bomo, da tudi te privdemo k naši skupnosti.

Na velikonočni praznik so štirje naših otrok prejeli prvo sv. obhajilo. Nadalje se pripravljajo otroci za prejem svete birme, ki bo 11. julija letos v Nici sami. Kar osemnajst otrok je predvidenih, ki naj bi postali zavedni kristja-

Cerkveni zbor „Slomšek“ iz Merlebacha.

ni. In škof iz lastne nam domovine Slovenije jih bo v tem potrdil!

Za prvi maj predvideni „Slovenski ples“ je seveda že za nami, toda bomo o njem poročali v junjski številki.

Novi domovi: Bizjakovi so se s prvim majem vselili v svoj novi lep dom, ki so ga zidali v „potu svojega obraza“. Čelikovi, Ferjančičevi, Rasporjevi in Škrljevi se veselijo skorajšnje blagoslovitve njihovih novih domov, zidanih enako z lastnimi močmi in božjim blagoslovom seveda, za katerega je v cerkvi pater Jakob dobrega Boga „nadlegoval“, kakor pravijo...

Peršinov Tone je postal samostojen mizarski mojster. Enako samostojen „gazda“ je postal Babnikov Adi v stroki slikarstva, pleškarstva in temu sličnih „operacij“. Je treba pač pomisliti na to stalno brnenje strojev in telefonov — kar vse je v obratu in uporabi Slovenca, ki je za uk „prebrisane glave“.

Pri Troštovih smo 21. marca krstili tretjega sina Erika. Potomstvo treh sinov in ene hčerke je za Toneta in njegovo ženo Mirjano zagotovilo bodočega življenja. „Jaz sem zidar, moji sinovi bodo tudi,“ pravi Tone. Ne moti se, kajti zidariji dobro zasluži! Peršinov Tone in žena Genica sta bila boter in botrica. Pa — ne „kar tako“ — o ne, postavila sta se!

Poroka: 6. marca letos sta stopila pred božji oltar Kokoravčev Milan in Helenca Svetina in prejela blagoslov zakonske zveze. Milan je vedno dejal: Tako dolgo se bom

Novoporočenca Helena in Milan iz Nice gledata s polnim zaupanjem v bodočnost.

trudil, da bom kaj poštenega dobil. In posrečilo se mu je! Tako dolgo je hodil domov na Kras, od daleč gledal in opazoval, potem pa v Nici preiščeval, da bi bilo lepo, če bi se Helenca vendarle že omeščala. Seveda, Milan je bil priden, veren, pošten, delaven in — Helenca je navsezadnje vendar rekla: „No, dobro, bom pa prišla.“ Za priči sta bila dva ugledna: Pahorjev Lado in Rasporjeva Geni. Res, zelo prijetno je bilo na poroki. Ko bi vi vedeli, bi marsikaterega zaneslo tja!

italija

RIM

Društvo „Slomšek“ je priredilo 21. marca igro „Scapinove zvijače“. Odlično je uspela in moramo vsem igravcem zares čestitati. Igro bi radi ponovili, kje in kdaj, pa bomo sporočili.

Duhovno obnovo, ki je bila v glavnem namenjena dekletom, smo imeli zadnjo nedeljo v marcu v kapelici Slovenskega zavoda. V mašo smo vključili tudi križev pot. Na

veliki teden smo opravili vse obrede in za Veliko noč imeli veliko mašo. Romarji že prihajajo, dasi stavba še ni opremljena. Dobro se počutijo, ker so na svojem, čeprav je še tako skromno. Kaj več o romarjih bomo povedali prihodnjič.

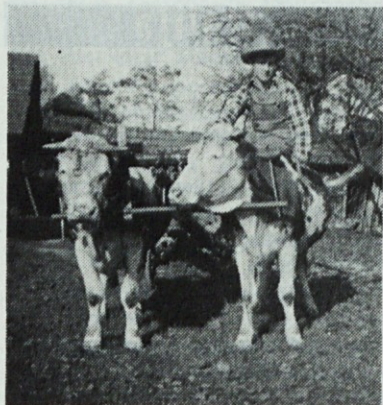
MILAN

Na cvetno nedeljo smo razdelili pasijon na štirinajst postaj križeva pota ter vključili še nekaj drugih mest iz sv. pisma, kjer ni v pasijonu evangelijskega sporočila, zraven pa smo pri vsaki postaji zapeli vstopne verze in tako doživeli božje trpljenje za veliki teden. — Po maši smo se spet zbrali v sobici, ki nam jo nudi Casa del Clero, ter se v pogovoru in zabavi tako zamudili, da se je bilo težko ločiti.

Kadarkoli se srečava z Sarjaševim Nackom iz črenšovske tare, čutim že iz razgovora, da ga kljub dobremu zaslužku neprestano žene domov... Ob najinem zadnjem srečanju mi je pokazal tale posnetek, zraven pa mi je deklamiral pesnika Prešerna:

*„...zvesto srce in delavno ročico
za doto, ki je nima milijonarka,
bi bil dobil z izvoljeno devico;
mi mirno plavala bi moja barka:
pred ognjem dom, pred točo mi
pšenico...“*

*Da, da, dragi Nacek, kje na svetu
pa rase lepša, bolj rumena pšenica
kot ravno tam ob bistri Muri...?
Tisoči zdomcev čutijo enako kot
Sarjašev Nacek iz Trnja!*

nemčija

ESSEN

Dragi rojaki!

Nahajamo se v daljnem, tujem svetu in vsak si ubira svojo pot za zaslužkom, to se pravi za boljše življenje, za boljšo bodočnost. Vse to je lepo in tudi prav, ali pri vsem tem se ne smemo zapreti sami vase in pred svetom. Lepo je, ko se zberemo tukaj v Essnu pri nedeljski maši in potem se še kaj pogovorimo. Pri vsem tem bi se nam morala zbuditi želja, da bi naj pri naši maši zadonela tudi lepa slovenska cerkvena pesem, še lepše kot doslej.

Mnogi se že trudijo in prihajajo vsako soboto k pevskim vajah. Potrudijo naj se še drugi in naj pridejo, da tako pokažemo malo več življenja in navdušenosti, kar naj bo v prvi vrsti Bogu v čast, potem vsakemu posameznemu v veselje, našemu slovenskemu narodu pa v ponos. Slovenski pregovor pravi: „Kdor poje, dvakrat moli!“

Dragi rojaki iz Essna in okolice, pokažite svoje skrite talente in potrudimo se vsi, da bo v naši slovenski kapeli zadonela lepa, ubrana pesem. Zato so potrebne pevske vaje. Imamo dobrega, poštenega, vernega organista, naredimo tudi njemu veselje in se radi zbirajmo k vajah! Prav gotovo je prihajanje k pevskim vajah velika žrtev za marsikaterega izmed nas, toda to je naša dolžnost, poleg drugih dolžnosti. Nas je v Essnu toliko, da bi mogli sestaviti velik pevski zbor. Ne mislimo vedno samo nase, samo na naše delo in „šiht“ tja in domov, potem pa, kaj me vse skupaj briga, — ne tako, dragi rojaki! Pri pevskih vajah bo mo naši delček veselja, prosvete in domovine, vse to nas bo vedrilo in bodrilo, tako da bomo tujino lažje prenašali.

Vaš Anton Živec,
rudar iz Essna.

KÖLN

V *Bergneustadtu* je močno slovensko jedro. Ponovno se veselim srečanja s temi dobrimi in iskrenimi fanti. Žal mi je, da se zaradi oddaljenosti in časovne nemoči ne moremo pogosteje videti.

Vučkova Irena iz Bistrice pri Ljutomeru ni zadnja Bistričanka, ki je našla slovenskega ženina v Essnu. Dolga leta je že Irena prodajalka samih okusnih in prijetnih stvari v eni izmed najimenitnejših trgovin sredi Essna. Najbrž bo svoje delovno mesto v kratkem zamenjala z gospodinjstvom in materinstvom v lastnem domu. Njenemu možu Jožefu Rozmanu pa želimo, da kmalu odpre lastno soboslikarsko obrt.

V *Wippertürthu* se je že g. Škraba dovolj trudil, da je rojake brž po njihovem prihodu v ta kraj zbral in ustvaril lepo skupnost.

V *Leverkusnu* razvesele človeka mlade družine in zlasti mladi naraščaj. Vendar — veliko, še neraziskano polje! Podobno v *Remscheidu*, *Dormagenu*, *Burscheidu*, *Neussu*, *Düsseldorfu*...

V *Eschweilerju* se srečujemo z zvesto skupino, ki jo je pred leti organiziral izseljenjski duhovnik Ciril Turk.

V *Kölnu* samem smo se, hvala Bogu, po dolgem iskanju in zbiranju le srečali. Od 14. marca imamo tu stalno nedeljsko mašo ob 10. uri na Severinstr. 71 (bolniška kapela sester avguštink). Ljudje so zadovoljni in veseli. Čuti se neko razveseljivo razpoloženje, da se nekaj napravi, da se bolj zberemo in spoznamo. Pri maši se bomo sčasoma le malo bolj sprostili in glasneje spregovorili in zapeli. Težave

imamo po maši s prostorom, kjer naj bi se srečali in prijateljsko pogovorili.

Naj bi nam božja beseda pomagala odpirati lupino našega jaza: Da bi sprostili neslutene energije volje in razuma, ki jih nosimo v sebi, nesebično in iskreno pripravljenost pomagati drug drugemu.

HESSEN

Pri nedeljski maši v Frankfurtu sta bila 14. marca zopet dva *krsta*. Andreja Bedenek, hči Ruperta in Rozalije, roj. Peček, in Kristina Jerbic, hči Antona in Ane, roj. Bali-gač, sta postali članici našega cerkvenega občestva. Naše farne molitve in čestitke naj ju spremljajo v življenju!

BADEN

Krščeni so bili: v Buchenu (Odenwald) med slovensko mašo Štefan Kiš, prvorojenec Štefana in Irene, roj. Baša, oba iz Prekmurja; v Offenburgu Jožef Gorenjec, prvorojenec Jožefa iz Juršinec in Ružice, roj. Vasilič; v Mannheimu ob lepi udeležbi med slovensko mašo

Letos bodo Slovenci v Nemčiji že petič praznovali Binkoštno srečanje. Slika nam prikazuje udeležence 1. Binkoštnega srečanja v Tübingen—Derendingen leta 1967. V prvi vrsti od leve: Dr. Janez Zdešar (München), zastopnik mesta Tübingena, Stolz, zastopnik škofa iz Rottenburga dr. Huñagel, evangeličanski župnik W. Döttling in dr. Fr. Prijatelj (Mannheim).

Igor Kuzmič, prvorojenec Štefana in Majde, roj. Kramer, oba iz Maribora, in Kornelija Fric, hčerkica Edvina iz Ribnice in Irene, roj. Urlep, iz Maribora; v Grenzachu pri Lörrachu med slovensko mašo Marjana Rožman, prvorojenka Mirka in Marije, roj. Klemenčič, oba iz radgonske župnije. — Staršem čestitamo in se z njimi veselimo ter jim želimo pri skrbi za otroke in njihovo vzgojo božjo pomoč!

WÜRTTEMBERG

Na Württemberškem se pripravljamo na slovensko *birmo*. Če bo vse po sreči, bo birma v Esslingenu na praznik presv. Rešnjega Telesa, 10. junija. Otroci slovenskih tečajev se pridno pripravljajo na prejem svetega zakramenta, ki jim naj podeli milost, da se bodo v življenju zvesto priznavali za kristjane. K birmi gredo lahko otroci od tretjega razreda naprej. Poleg otrok, ki obiskujejo slovenske tečaje, se lahko javijo za birmo tudi drugi slovenski otroci, če so jih starši na to pripravili in pravočasno prijavili na naslov slovenskega župnega urada v Esslingenu.

Pomlad je prinesla življenje tudi v naše mlade družine. Naštejmo, kje so dobili naraščaj: V Esslingenu smo krstili Marijo Škufca, hčerko Cirila in Alenke, ter Martina Hohlbauch, sinka Wernerja in Kristine. Stanislav in Marija Pajman iz Hohengerna sta dobila sinka, ki sta ga krstila na ime Stanko. V Dormettingenu je Janka in Terezijo Geršak razveselil prvorojenec Samo. V Ravensburgu je obilila krstna voda Roberta Petrovič, sinka Fran-

ca in Marije. V družini Stanislava in Ane Pečarič v Hedelfingenu je dveletni sinček Darko dobil sestrico Danico; skupaj z njo je bila krščena Damijana Dragan, hči Antona in Marjete, roj. Škedelj, iz Schwaikheima pri Waiblingenu. Jovita, hči Ivana in Marije Žizek, je doma v Stuttgart-Gablenberg; Marijana, hči Marijana in Vidosave Gosar, pa v Fellbachu. V Zuffenhausenu je bil krščen Tomaž, sin Josipa in Karoline Lovrek; v Bönnigheimu, zapadno od Ludwigsburga pa Suzana, hči Janeza in Ane Kuzma. V posebno priznanje tamkajšnjim prebivavcem je treba šteti, da je bila na njihovo željo ob tem krstu tam slovenska maša, pri kateri so prejeli velikonočne zakramente v lepem številu. Bog daj, da bi tako dobre vernike odkrili še marsikje.

Postni čas je poroke nekoliko zaviral, preprečiti pa jih ni mogel. V Reutlingenu sta šla pred oltar Anton Šibilja iz sevniske fare in Jožica Bizjak iz Kamnika, v Esslingenu pa Marjan Dobovišek, rojen v Št. Juriju pri Celju, in Danica Cener, rojena v Borejcih v Prekmurju. V Stuttgartu sta se poročila hkrati dva para iz Bönnigheima: Štefan Jerič iz župnije Turnišče pri Mariboru in Katarina Gudlin iz Goričana, ter Jožef Potočnjek iz

Janez Kavčič in Helena Cajnkar pošiljata s poročnega dne v Göppingenu vsem znancem po Nemčiji tople pozdrave. Ženin je doma v Črešnjicah, nevesta pa v Ključarovicah.

Vadarcev in Marija Gerenčer iz Lendave.

Vsem družinam novorojenčkov in novim parom želimo obilo božjega blagoslova!

Na Veliko noč smo se pripravili ob razmišljanju Kristusovega trpljenja na podlagi lepih skioptičnih slik o mestu Jeruzalemu. Tovrstna predavanja smo imeli v Esslingenu, Reutlingenu, Spaichingenu in Ravensburgu. Barvasti posnetki so nam živo predstavili mesta, ki jih omenja pasijon: vrt Getzemani, Oljsko goro, tempeljski prostor, mesto zadnje večerje, cerkev božjega groba itd. Na gledavce in poslušavce je napravilo predavanje globok vtis. V dokaz naj bo veliko zanimanje za Sveto pismo, ki so si ga naročili po predavanjih. V enem mesecu je šlo 50 Svetih pisem med rojake na Württembergem.

BAVARSKA

Na Veliko noč smo se na Bavarskem pripravili s spovedjo in veččinoma tudi mašo na različnih krajih: v Ingolstadt, Augsburgu, Nürnbergu, Neutraublingu, Ambergu, Rodingu, Weilheimu, Weißburgu, Weidenu, Kemptenu, Pfrontenu—Steinachu, Traunreutu, Freilassingu in Münchnu.

Poleg tega smo imeli v Münchnu tri biblične ure, ki so obravnavale dogodke iz Jezusovega življenja: prva od cvetne sobote do velike srede, druga veliki četrtek, tretja pa veliki petek.

Posebna molitvena ura na cvetno soboto v Münchnu je bila neposredna priprava na Veliko noč.

Krščeni so bili: v Münchnu Pija Posod, hčerka Franca in Rozalije, roj. Bračko; Darja Konec, hčerka Ivana in Ane, roj. Potočnik; Tanja Marija Knavs, hčerka Antona in Marije, roj. Horvat; v Neutraublingu Marjetka Orlač, hčerka Antona in Marjetke, roj. Metelko; v Ingolstadt Janez Mihalič, sin Janeza in Ljudmile, roj. Veis; v Manchingu Klavdija Cener, hčerka Nade Cener. Vsem otrokom želimo vse dobro, staršem pa čestitamo!

Po kratki boleznici je umrl v Münchnu g. Slavko Vodopivec, doma v Krškem, po poklicu pekovski mojster. Pred nekaj leti je prišel g. Vodopivec z go. Lojzko in hčer-

Po krstu Lilijane Hrnčič dne 6. marca v Weissenburgu na Bavarskem.

kama Marijo in Stanko iz Slovenije na Bavarsko, kjer je nadaljeval svoje mirno poklicno in družinsko življenje. Tihega in prijetnega značaja je bil in rad se je udeleževal naših slovenskih prireditvev v Münchnu. Zavrata bolezen, ki se je že dalj časa oglašala, je v nekaj mesecih izčrpala življenjsko silo na videz zdravega in močnega telesa. Dobro uro po prejemu zakramentov je gospod umrl. K pogrebu in pogrebni maši se je zbralo lepo število sorodnikov in znancev. Naj pokojnik uživa srečo pri Bogu, soprogi in hčerkama pa naše sožalje!

nizozemska

Dragim rojakom sporočamo, da nas bo v soboto, 8. maja, obiskal ljubljanski pom. škof dr. Stanko Lenič.

Ob 9,30 dopoldne se bomo zbrali v šolski dvorani na Adenauer laan v Nieuw Einde — tam, kot za srečanje z mariborskim škofom dr. Grmičem. Gospod škof nam bo maševal, pridigal, nato bo pa kratek pozdrav in prost razgovor vernikov z našim dragim gostom.

Prepričan sem, da se boste vsi z veseljem udeležili te lepe slovesnosti. Hvala vnaprej!

V Društvu sv. Barbare v Lindenheuvelu je na rednem občnem

zboru za leto 1971 bil izvoljen sledeči odbor: g. Janez Kropivšek, predsednik; g. L. Hansen, podpredsednik; g. Stanko Reberšek, tajnik; g. Slavko Kropivšek, blagajnik; g. Anton Muha, drugi blagajnik; preglednika sta g. Anton Reberšek in g. A. Muha; zastavonoša g. A. Muha.

Odboru se zahvaljujemo za zvestobo v delu in mu želimo obilje uspehov v naporih za slovensko skupnost na omenjenem področju.

švedska

V Eskilstuni smo krstili Jožefa Rebrnika. Njegov oče Jože je iz Bizelskega, mati Marija, roj. Hudolin, pa iz Mozirja. Boter je bil njegov stric Rudolf Hudolin iz Mozirja.

Želimo mu v življenju mnogo božjega blagoslova!

Red božjih služb v maju:

Drugo nedeljo (9. maja) bo sv. maša ob 17. uri v Göteborgu, Parkgasse 14, pred mašo pevska vaja, po njej pa razgovor v dvorani.

Za tretjo nedeljo in za Vnebohod kraj še ni določen. Toda kjer bo sv. maša, boste dobili sporočilo ob pravem času.

Četrto nedeljo (23. maja) bo sv. maša ob 10. uri v Landskroni, Midhemsv. 40, ob 18. uri pa v Malmö, Erik Dahlbergsg. 28; tam bo pred mašo pevska vaja, po njej pa razgovor v dvorani.

Peto nedeljo (30. maja) bo sv. maša ob 11,30 v Örebro, Skolg. 13, ob 16. uri pa v Köpingu, Hagav. 1.

Večkrat mi kdo pravi, da bi rad šel enkrat v Lurd, pa ne ve, kako. Letos bo slovensko romanje v Lurd od 5. do 10. julija. O tem lahko berete tudi v prvi številki letošnje „Naše luči“ pri novicah iz Francije. Kdor bi želel iti, naj se čimprej obrne na slovenskega izseljenskega duhovnika na Švedskem (naslov in telefon je na zadnji strani ovitka „Naše luči“). Prav je, da greste takrat, ko je slovensko romanje, da bo Slovencev čim več. Za vas same pa je skoraj nujno, ker se vam lahko sicer zgodi, da navodil in razlag po zvočnikih ne

bi razumeli in bi tavalj sem in tja ter navadno ob nepravem času prišli na nepravo mesto. Navodila namreč dajejo v francoskem jeziku in v jeziku tistih skupin, ki so tam. Švedskega romanja pa še verjetno letos ne bo in tudi v tem stoletju ne, čeprav je pri vsakoletnem mednarodnem vojaškem romanju vedno tudi nekaj švedskih zastopnikov. Prav pa je, da greste v Lurd tudi zato, da boste videli človeštvo „od druge strani“. Dnevno časopisje, radio in televizija nam po novicah navadno predstavljajo samo svet, ki demonstrira, se prepira, se pretepa in tudi pobija med seboj. Tam pa boste videli, kako more moderno človeštvo, ljudje vseh ras in narodnosti, tudi skupno moliti in manifestirati za Boga in za Mater božjo.

švica

V Švici se nam rodijo v večini samo prvorojenčki. Sv. krst so prejeli v Solothurnu Romeo Gomizelj, sin Jožefa in Štefke, roj. Komavli; v Zofingenu Bruno Bevc, sin Pol-deta in Ane, roj. Divjak; v Baslu Rihard Patricij, sin zdravnika dr. Silvestra Lango in zobozdravnice Dominike, roj. Nanut, iz Kanala ob Soči. V hišni kapeli Kapuzinerheim v Zürichu pa je bil krščen Viljem Anton Croci, sin Viljema Antona in Jožefe, roj. Kotnik. Srečnim staršem naše čestitke, novorojenčkom pa obilo sreče v življenju in milosti božji!

Naši mladi pari se gredo vsi poročiti v domovino ob času dopusta. V Švici se poročijo le dekleta, ki se poročijo s fantom druge narodnosti. Iz St. Gallena sta se prišla poročiti v Kapuzinerheim v Zürichu Julijana Debeljak in Poljan nad Škofjo Loko in Ludvik Waldvogel (Švicar). Želimo jima vso srečo na življenjski poti!

V LUZERNU bo redno mesečna slovenska maša na četrto nedeljo v mesecu ob 18. uri v cerkvi sv. Petra pri mostu. Mašo je prevzel g. p. dr. Tomaž Kurent, cistercijanec, spiritual sester v Eschenbachu. Slovenska maša bo enkrat na

Pri slovenski maši 21. februarja sta bila v Zürichu krščena bratec Bogan in sestra Karmen Romih. Očetu Viktorju in Jožefi, roj. Žogan, čestitamo, novorojenčkoma pa želimo vso srečo in blagoslov!

mesec, razen julija in avgusta. Za poskušnjo smo imeli letos v Luzernu dvakrat sv. mašo ob lepi udeležbi, zato upamo, da bo še večja udeležba sedaj, ko bo sv. maša redno vsak mesec. Vsi iz Luzerna in tamkajšnjega področja ste vljudno vabljeni!

Da bo omogočena udeležba pri slovenski maši na četrto nedeljo v mesecu tudi našim fantom iz Nae-felsa/GL in z obeh strani spodnjega dela Zürškega jezera, bo z avgustom slovenska maša iz Meilena ob jezeru prenesena v RAPER-S-WIL. V kateri cerkvi in ob kateri uri bo maša, boste pravočasno obveščeni.

Naše romanje v Einsiedeln:

Enkrat na leto se zberemo slovenski rojaki iz vse Švice in sosednjih držav pri Mariji v Einsiedelnu. Letos bo to srečanje pri Mariji 26. in 27. junija. V soboto, 26. junija, bo zvečer ob 18. uri sv. maša v študentovski kapeli, v nedeljo, 27. junija, pa ob 12. uri v baziliki. Popoldne ob 15. uri pa bodo v Marijini kapeli pete litanije Matere božje z odpevi. Ob 20.30 v soboto, 26. junija, bo koncert v dvorani Gesellenhaus, ki ga priredijo naši rojaki iz Gorice v Italiji. O vsem tem boste še posebej obveščeni.

Slovenci ob meji

GORIŠKA — V Kat. domu v Gorici je imel misijonsko predavanje g. Vinko Zaletel. Kazal je lepe barvne slike s Filipinov, kjer deluje kot misijonar salezijanski brat Rafael Mrzel. Otok Taiwan (Formoza) je že od leta 1948 stalno bivališče znanega slovenskega kirurga, misijonskega zdravnika dr. Janeza Janeža. Spremlja ga sklep, ki ga je naredil: „Leta 1945 bi moral umreti z vrnjenimi protikomunističnimi borci nekeje v Teharjah, v jaških okrog Hrastnika ali v Kočevskem Rogu. Ker sem se čudežno rešil v Pliberku, moje življenje ni več moje. Vrnjeno mi je bilo, zato bo odslej v službi Boga in bližnjega.“ Predavanje je predavatelj ponovil v župnijskem domu v Štandreu. — Slov. kat. akademsko društvo nadaljuje s predavanji o temi „Vprašanja sodobnega človeka in naša stvarnost“. Mariborski pomožni škof dr. Vekoslav Grmič je imel predavanje z naslovom „Smrt Boga, smrt človeka“. — Na povabilo Slovenskega planinskega društva je dr. Jože Ambrožič iz Šempetra predaval o gorah ob Soči. Barvaste slike so pričarale lepoto gor. — Mladi tržaški slikarji so razstavljali v Kat. domu. — Na slovenski nižji srednji šoli je bil petndnevni seminar za slovenske učitelje in profesorje. — V koprskem gledališču so se na koncertu pod geslom „Primorska poje“ odlikovali tudi pevski zbori iz Gorice. Zbor „Lojze Bratuž“ se je uvrstil med tri najboljše. Na podobni prireditvi v Bukovici sta bila najboljša „Vasilij Mirk“ s Proseka in „Mirko Filej“ iz Gorice.

TRŽAŠKA — V Kulturnem domu v Trstu je bil prvi koncert pevskih zborov v okviru revije „Primorska poje“. Nastopilo je deset pevskih zborov z obeh strani državne meje. Tudi v Križu so se zbrali pevski zbori in dokazali, da Primorska poje. — V Finžgarjevem domu na Opčinah so proslavili materinski dan in izrazili „Našim materam pesem mladosti in veselja“. — Združenje staršev osnovne šole pri Sv. Ivanu v Trstu je v vrsti predavanj obravnavalo temo: „Učitelj in starši“. — V dvorani Marijinega doma v ul. Ri-

sorta je predaval dr. Alojzij Šuštar o „Svobodi vesti“. — Mladinski dom v Dolini ima program „kino-forumov“. Prva okrogla miza je bila o Pasolinijevem filmu „Evangelij po sv. Mateju“. K predstavi slovenskega filma „Kaplan Čedermac“ so povabili tudi javne delavce. Debat o življenjsko važnih vprašanjih Beneške Slovenije in njenih ljudeh je vodil domači župnik.

KOROŠKA — „Popoldne slovenske knjige“ je bilo v Pliberku pri Brezniku. Razstavljen so bile stare slovenske knjige. Ravnatelj študijske knjižnice na Ravnah dr. Franc Sušnik je govoril o slovenski knjigi. Predstavili so se koroški pisatelji in pesniki: Milka Hartmanova, Mirko Kumer, Florijan Lipusch, Valentin Polanšek in Andrej Kokot. Prof. Janko Messner je podal pregled slovenskega literarnega ustvarjanja na Koroškem. — Krščanska kulturna zveza in Slovenska prosvetna zveza sta priredili tečaj za knjižničarje v študijski knjižnici na Ravnah. — V Žitari vesi so povabili otroke k lutkovni predstavi „Kralj Matjaž in Alenčica“. — Šentjanska igralska družina „Zakonci“ je gostovala v Šmarjeti v Rožu z veseloigro „Pričarani ženin“. — Govorniški tečaj je bil v „Domu v Tinjah“. Vodil ga je župnik Lovro Kaselj, predsednik Krščanske kulturne zveze. — Farna mladina v Pliberku je nastopila s Finžgarjevo igro „Veriga“. — Slov. prosvetno društvo na Radišah je povabilo na igro „Begunka“.

REŠITEV UGANK iz prejšnje številke: 1. V trenutku, ko se vlaka srečata, sta od postaje 8 enako oddaljena. — 2. Ključ odpre ključavnico številke 6. — 3. Kadi je rekel: „Če ste pojedli kruh v enakih delih, ste pojedli 3-krat 8 = 24 delov. Torej pride na vsakega po 8 delov. Tisti, ki je imel 5 hlebcv, je imel 15 delov; dal jih je 7 in sam jih je pojedel 8. Tisti, ki je imel 3 hlebce, je imel 9 delov in je prepusil bogatino samo 1 del, ker je tudi sam pojedel 8 delov. Torej je treba denar razdeliti v razmerju 7:1. Prvi dobi 7 cekinov, drugi pa 1.“ — 4. Žoge mora zmetati v levo tablo in sicer dve žogi v odprtino s številko 13, eno pa v odprtino s številko 4. — 5. Predstojnik ima v službi 1 moškega in 1 žensko.

Slovenci po svetu

ARGENTINA — Na filozofski fakulteti Ukrajinske univerze, slovenski oddelek, v Buenos Airesu je z nastopnim predavanjem vključena slovesna razdelitev diplom prvim diplomirancem. — V Mendozi je bila mednarodna razstava vin. Slovensko sodarsko podjetje „Peter Bajda in sinovi“ je razstavilo sod za 320.000 litrov, ki je vzbujal splošno zanimanje in je bil prikazan tudi na televiziji. Gotovo je največji v Južni Ameriki. — V Slomškovem domu v Ramos Mejii so uprizorili „Pasijon“. — 24. občni zbor je imelo društvo „Zedinjena Slovenija“. — V Slovenski hiši se je začel pouk sobotnega srednješolskega tečaja. — Slovenskim otrokom je bila namenjena slovenska radijska oddaja. — Slovensko katoliško akademsko društvo (SKAD) je priredilo predavanje „Prostor in čas“ v Slovenski hiši. — Turnir namiznega tenisa je bil v Moronu v okviru SFZ. — SKDA prireja teološki tečaj za laike od aprila do oktobra, dvakrat mesečno. — Na Pristavi v Castelarju je bila 3. velika tombola. — Na belo nedeljo je bil na Pristavi „Slovenski dan“.

AVSTRALIJA — Slovenski pevci iz Sydneya so napravili dvodnevni izlet v Canberro, avstralsko prestolnico. Rojaki so jih gostoljubno sprejeli. Zvečer so nastopili na zabavnem večeru. Vsi so bili v narodnih nošah, kar je dalo prireditvi še lepši poudarek. Zbor je pel tudi pri nedeljski slovenski maši. Pevci so si ogledali lepo mesto in z veseljem opazovali stavbišče Slovenskega doma. — Tradicionalno „pirhovanje“ je bilo na velikonočni ponedeljek v Merrylandu.

KANADA — Akademski kipar prof. France Gorše je razstavil svoja najnovejša dela v Hamiltonu. Na večeru likovne umetnosti sta predstavila umetnika g. Tone Zrnc in dr. V. Bratina. G. Gorše je razložil na primeru enega izmed razstavljenih kipov razliko med umetnino in kičem. Ožji prijatelji so prof. Goršetu priredili poslovljni večer, ker

se bo za stalno preselil v Rim. — Mladinski župnijski zbori so priredili vokalni koncert. — Prvo nedeljo v marcu je bil Slovenski smučarski dan na Old Smokeyu. Povabili so tudi župnika Marije Pomagaj, da je opravil nedeljsko mašo.

med nami povedano

DVAJSETLETNICA „NAŠE LUČI“

Pod zgornjim naslovom sem bral v „Amerikanskem Slovincu“ (marec 1971) med drugim tele misli:

Z Januarsko številko novega letnika je stopila „Naša luč“ v dvajseto leto svojega izhajanja. S pravico jo moremo imenovati pravo revijo, namenjeno slovenskim ljudem, ki so šli po svetu v prvi vrsti „s trebuhom za kruhom“. Rojaki-njam in rojakom v ZDA in Kanadi revijo močno priporočamo. Kdor le more, naj bi jo imel naročeno ter naj bi jo seveda tudi pridno bral. „Naša luč“ je zelo skrbno urejevana, tako da smo lahko vsi ponosni nanjo. Njena vsebina je bogata in vsestranska. — S. O., F.

ZADELA SEM PRVO NAGRADO

Tu na Bavarskem nas dela veliko Slovencev. Ker smo precej oddaljeni od rojstnega kraja, se nas večkrat loti domotožje. V srcu bi nam bilo še težje, ko bi ne imeli tu svojih duhovnikov. Največja tolažba za nas je, da se ob nedeljah zberemo k slovenski maši: tako laže vztrajamo pri vsakdanjem delu.

Naši duhovniki nam večkrat pravijo tudi kakšno veselo prireditve. Na zadnjem pustovanju v Münchnu je mene čakala sreča: pri srečolovu sem zadela prvo nagrado, električni živalni stroj.

Ob tej priložnosti se našim duhovnikom za vse njihovo delo najlepše zahvaljujem v imenu vseh, ki smo tukaj zaposleni.

Š. V. iz Maribora.

novе knjige

Karel Mauser:

● NA OZARAH

Izdala Slovenska kulturna akcija v Buenos Airesu 1970, 373 strani.

Izraziti in najbolj priljubljeni slovenski izseljenski pisatelj Karel Mauser praznuje letos petindvajsetletnico pisateljstva, za katero je izšla njegova 25. knjiga „Na ozarah“. To zbirko Črtic je po starih koroških tednikih, po Ameriški domovini, zbornikih itd. zbral Mauserjev prijatelj prof. Janez Sever iz Clevelanda. Pisatelj jo poklanja slovenski mladini v Argentini in obenem tudi vsem mladim slovenskim ljudem po svetu. V spremni besedi pravi: „Kot slikice, ki sem jih kot otrok slikal na gladko stran suhega lubja, takšne so tele v tej knjigi. Preproste, kdaj otroško naivne, včasih bridke, s trnom v srcu. Pisal sem jih v baraki, nekateri že v času, ko sem na tujih tleh v svojih otrocih gledal svoja

otroška leta. V nekaterih je domotožje, v nekaterih obup revolucijski dni — v vseh pa je dom in spomin in ljubezen do drobnega življenja. Na ozarah! Prostor, ki je blizu vasi in blizu ljudem. Prostor, kjer je človek kljub temu lahko sam in sta zemlja in nebo varuha trav, klasja in miru.“

Dr. Jakob Kolarič CM:

● ŠKOF ROŽMAN — II. DEL

Duhovna podoba velike osebnosti na prelomnici časa. Izdala Družba sv. Mohorja v Celovcu 1970, 542 strani besedila in 16 strani slik.

Pred tremi leti je izšel prvi del življenjepisa škofa dr. Rožmana izpod peresa dr. Jakoba Kolariča. Knjiga je vzbudila izredno zanimanje med našimi ljudmi, posebno med tistimi, ki so dr. Rožmana osebno poznali. Življenjepisec je v njej podrobno in vestno opisal Rožmanovo življenjsko pot od zibelke v Dolinčičah, župnija Šmihel pri Pliberku, do škofovskega posvečenja v Ljubljani. V tem drugem delu je zajel v glavnem dobo od leta

1931, ko je Rožman za škofom Jegličem prevzel vodstvo ljubljanske škofije, do pomladi leta 1941. Kjer pa avtor opisuje škofa Rožmana kot dušnega pastirja v odnosu do vernikov, zlasti do otrok in mladine, njegovo obširno delo v katoliških in verskih organizacijah, njegovo razmerje do duhovnikov in Rima, sega tudi v čase druge svetovne vojne in še preko nje prav do Rožmanove smrti. Mnogo pusti govoriti škofu Rožmanu samemu, niza pa tudi dolgo vrsto velikih dejanj in dogodkov, katerim je Rožman vtisnil svoj osebni pečat.

ODGOVORI s strani 5:

1. Po Mojzesu na Sinaju; 2. po Kristusu na križu; 3. Simonu v Peter (Skala), da je s tem označil njegovo papeško službo; 4. hierarhija, kar pomeni svetla vlada; 5. ker je apostol Peter v Rimu umrl; 6. kardinali; 7. 12 apostolov; 8. zaprti volilni prostori novega papeža; 9. papež; 10. škofova rdeča kapa.

Uganke

● Neki Indijanec je jahal po pre-
riji. Ko je došel do samotnega
drevesa ob laguni, je razjahal in
sedel v senco. Na laguni je opazil

črn madež, ki se je širil tako, da
je vsake pol ure podvojil svojo po-
vršino. V desetih urah je popolno-
ma pokrival laguno. Kolik del lagune
je pokrival po devetih urah in pol?

● Mož in žena se odpravljata v
gledališče. Naenkrat zmanjka v
spalnici elektrike. Zakonca nimata

pri roki druge luči. Morata si pa še
poiskati mož nogavice, žena pa
rokavice.

Mož vé, da leži v predalu deset
črnih in deset rjavih nogavic. Ko-
liko jih mora vzeti, da bosta gotovo
dve iste barve?

Žena ve, da leži v predalu deset
črnih in deset belih rokavic. Koliko
jih mora vzeti, da bosta gotovo dve
iste barve?

● En lokvanj, katerega površina
se vsak dan podvoji, porabi sto dni,
da prekrije močvirje. Koliko dni
potrebujeta dva lokvanja iste vrste,
da pokrijeta močvirje?

● Prijatelja sta se pogovarjala.
„Kaj vse se človeku lahko pri-
peti,“ pravi prvi. „Zadnjič sem igral
na loterijo, pa nisem mogel po žre-
banju najti srečke. Veš, da bi me
je bilo hudo, zlasti še, ker se mi
je dozdevalo, da sem stavil na šte-
vilko, ki je zadela. Ko sem po ne-
kaj dneh spet vzel zvečer v roke

knjigo, ki sem jo pred nekaj dnevi
začel brati, sem našel srečko v
njej. Največja zanimivost je bila,
da je srečka ležala med stranema
35 in 36 in da je nosila isto šte-
vilko: 3536. Zadel sem pa manj, kot
sem mislil.“

„Je pa res zanimivo,“ je rekel
drugi, „škoda le, da ni res.“

Zakaj je mogel tako reči?

● Med oseko ima lestev iz vrvi,
ki je pritrdjena na ladijsko ograjo,
12 stopnic nad morskó površino.
Stopnice so oddaljene druga od
druge po 25 cm, morje pa se dviga
po 15 cm na uro. Koliko stopnic
bo še nad vodo po eni uri in pol
naraščanja vode?

● Nekdo zasluži na mesec 120
tisoč Sdin. V to vsoto so vštete že
tudi nadure. Če vemo, da je osnov-
na plača za 90 tisoč Sdin večja kot
plača za nadure, kolikšna je potem
osnovna plača?

Rešitve prihodnjč

IGRAŁA SE JE Z NJIM

V razredu je bilo. Že v začetku ure opazim, da deluje v zadnji klopi „pošta“ med dvema dekletoma. Kos papirja je menjaval gospodarja. Zdaj ena, zdaj druga je nekaj napisala nanj in skrivoma porinila pred drugo po klopi.

Delal sem se, kot da ne vidim. Nazadnje me je le zamikalo. Čeprav praviloma takšnih reči človek ne bere, ko jih „zapleni“, me je tokrat premagalo. Bral sem zanimiv medsebojni razgovor teh dveh deklet. Obe sta ponavljali predzadnji gimnazijski razred. V dolgi štrni vprašanj in odgovorov mi je zbudilo pozornost tole:

„Ti, povej mi, kdo je tisti, s katerim sem te zadnjič videla na cesti?“

„Ali ni čeden fant? Veš, to je pa neki Triestinar, ki me je nagovoril kar iz svojega avtomobila na cesti. Pa da mi kaj ne zineš!“

„Kako daleč pa sta? Je avto njegov?“

„Njegov. Drugo pa te naj ne briga.“

„Kaj bo pa tvoj Peter rekel k temu, če bo zvedel? Glej ga, kako te vedno išče z očmi!“

„Lepo te prosim, da kaj ne zineš. Peter bi me ubil, saj veš, kako me ima rad...“

Ko sem bral ta listek v konferenčni sobi, mi je priplaval pred oči širokopleč dijak iz predzadnje klopi, velik in vedno dobre volje. Opazil sem, da mu zares oči malo preveč poplesujejo v zadnjo klop pri oknu, kjer je sedelo to dekle.

Od takrat sem vso stvar še posebej pozorno opazoval. Dekle je od dneva omenjene „pošte“ sedelo kakor vkopano. S pogledom sva se eno naslednjih ur pogovorila do največjih globin. Drug drugemu sva v trenutku prebrala misli. Jaz sem si na tistem želel, da bi pomagal

Petru, ko bo grenko spoznanje treščilo vanj. Bilo mi ga je iskreno žal, saj je bil tako prijeten in odkrit človek, da ni vsega tega prav nič zaslužil.

Ni bilo potrebno dolgo čakati. Bilo je nekaj tednov pred maturo. Prosil je za razgovor. Nisem še videl tako strtega človeka. Prej dober učenec je zdaj vse obesil na klin. Pustil šolo, pustil maturo in se zaprl v sobo, nehal govoriti s starši in sošolci, ki so ga prišli bodrit in spodbujati. Nič ni pomagalo. Koval je maščevanje, pa si zopet izmišljal samomorilne nakane. Leto mu je šlo po vodi.

Pobral se je šele naslednje leto in opravil maturo. Rana se je sicer zacelila, a prejšnje notranje zdravje se mu ni vrnilo. Ostal je poln studa do deklet.

PRIPIS: Igrati se z ljubeznijo drugega je izkoriščanje. In tako izkoriščanje je najbolj grobi egoizem.

DEKLETA Z MRTVIMI SRCI

Za nas je zločin nad človekom samo, kadar gre za izkoriščanje človeka kot delovne sile. Če je bil za odpravo tega izkoriščanja potreben in je še potreben odpor, kako pa, da je v današnji družbi dovoljeno izkoriščati človeka po človeku v globinah najbolj dragocenega čustvovanja?

Fantje, moški se danes tega zavedajo. Me pa mislimo, da bi se moralo imenovati izkoriščanje človeka po človeku tudi, kadar fantje ali moški izkoriščajo v ljubezni dekleta, ženske. To je zame najgloblja in najhujša eksploatacija. Ali ni to enak ali celo večji delikt, kakor če človeka ogoljufaš kot delovno silo in si prisvajáš sadove njegovega dela?

V ljubezenskem izkoriščanju ropáš človeka njegove biti, ga uničuješ, moriš, izkoriščáš kot dragoceno in visoko razvito čustveno bitje. Če kdo človeka izkoristi kot delovno silo, ga zdaleč tako ne prizadene, kakor pa, kadar ga oropa vsega najlepšega v njem, vsega, kar je zorelo in se nabiralo v letih in letih sanj in pričakovanj, samozatajevanj in iskanj.

Saj prav zaradi tega tako pogostega izkoriščanja pa je nam, dekletom, dostikrat dokaj vseeno, kako gremo skozi mladost, saj vemo, da bomo prej ali slej oropane in izkoriščane, pa če se še tako držimo preizkušenih pravil poštenega življenja.

Prav to, da je dovoljeno in mogoče to izkoriščanje, nas dela mlade ljudi danes takšne, kakršni smo. Saj se skoraj vsakemu dekletu zgodi, da pride lepega dne pred prag njenega srca nekdo, ki se ji do brika in laže tako dolgo, dokler mu ne odpre notranjega sveta čustev in sanj. Za nagrado pa te vsega tega bogastva prej ali slej oropa in z zasmehljivim vedenjem odide dalje opravljat svoje izkoriščevalsko delo.

Razočarati dekle v ljubezenskih čustvih in jo oropati zaklada srca pa je včasih toliko, kakor jo ubiti. Samo žal, da tega umora nihče ne ugotavlja. Še manj krivdo zanj. A vendar hodi danes med nami polno

deklet z mrtvimi srci in dušami, prav zaradi tega brezobzirnega medsebojnega izkoriščanja.

Res, pri tem medsebojnem izkoriščanju dekleta mnogokrat niso prav nič manjši izkoriščevalci. Ko je dekleta nekaj krat postalo žrtev tega izkoriščanja, postane tudi prej ali slej sama takšna do fantov. Vabi jih v svojo bližino, mami jih z narejeno sladkobo in ponudljivostjo, zapeljuje v svoj ris, potem pa jih pahne od sebe in z zasmehom pade drugemu v objem.

PRIPIS: Dekle, lepo si zapisala. Le v nečem ti pa ne morem dati prav: da bi zato vrgla puško v koruzo, ker si skoraj obsojena na to, da te bo nekdo izigral. Ne, tega ne stori. Dokler si sama močna, ne boš nikomur igrača!

MODRA KUVERTA NI REŠITEV

Na hodniku poliklinike je bilo. Slučajno sem se znašel v bližini sobe, v kateri je zasedala marsikateremu dekletu dobro znana komisija.

Ni bilo dolgo, ko pride iz te sobe vse objokano mlado deklo. Oble-

čena je bila preprosto, ni bila videti meščanka ali študentka. Blizu mene je stal ob oknu mlad gizdalín, fant, ki je z vsem vedenjem kazal, da si je to gizdalinstvo oblekel šele zadnji čas.

Ko sta se zagledala, je deklo z mokrim robčkom na očeh prišlo do njega. Fant je srepel vanjo z nemim izrazom, podobnim sovraštvu. Na koncu hodnika sta se ustavila, deklo je bruhnilo v glasen jok in na neko njegovo vprašanje nemočno odkimavalo z glavo, ki se ji med jokom kakor da ni hotela ustaviti. Fant je stopil korak proč, se obrnil, tako da ni videla, s čim si daje opravlka. Opazoval sem. V žepu se mu je zataknila modra kuverta. Izvlekel jo je, jo z drugo roko nekoliko poravnal ter jo jokajočemu dekletu molče tlačil v žep plašča. Potem si je popravil klobuk nekoliko na teme in odšel.

Dekle je ostalo pri oknu in z odprtimi očmi gledalo za njim, ki je izginjal med šipami nihajočih vrat na koncu hodnika...

PRIPIS: Ni besed, ki bi povedale več, kot je povedal prizor sam.

novice od doma

BELTINCI — To najmočnejše krajevno središče z 2000 prebivalci v občini Murska Sobota se čuti zapostavljano. Nimajo prosvetnega doma, šola gostuje v starem gradu, komunalni objekti se zanemarjajo. Zato so prebivalci sklenili, da se bodo odcepili od občine in skušali doseči priključitev k Lendavi.

BELTINCI — V gozdliču zraven Beltincev so že pred leti pri iskanju nafte odkrili močan vrelec vroče vode, ki ima skoraj 100° C. Občani želijo, da bi pristojne oblasti zgradile kopalni bazen. Poleg tega bi se dala vroča voda uporabljati za ogrevanje rastlinjakov, saj je zemlja naravnost idealna za vrtnarstvo. Doslej morajo večino povrtine ne uvažati in jo drago plačevati.

BLAD — Dela za obnovo Blejskega otoka so v največjem teku. Urejajo sprehajalne steze, dvorišče, napeljujejo razne napeljave. Na žalost oblasti niso spoštovale cerkvice in župnišča. Cerkev so prenovili in jo spremenili v muzej, župnišče pa spreminjajo v restavracijo. Do Blejskega otoka pač še ni prišla odjuga, ki veje v republiškem vodstvu že nekaj let.

CELJE — „Tehnomercator“ je v središču Celja odprl eno največjih blagovnic v Sloveniji. Prodajni prostori zavzemajo 6000 kvadratnih metrov površine in so razdeljeni v 22 oddelkov. Podjetje je vložilo v novo veleblagovnico nad 20 milijonov dinarjev. V njej je mogoče kupiti praktično vse, razen avtomobilov; ima svoje otroško varstvo, različne popravilnice, okrepevalnico in restavracijo.

CELJE — V drugi polovici maja naj bi bila končana elektrifikacijska dela na južni železnici. Ko bo to

Z izvirke iz slovenskih revij in časopisov, ki izhajajo doma in po svetu, skušamo zasledovati dogajanje med Slovenci. Za utemeljenost komentarjev in mnenj ne odgovarjamo. Iz podane snovi naj si bralci sami ustvarijo sodbo o življenju slovenske družbe! — Op. ured.

kaj pravijo doma in po svetu

CERKEV V JUGOSLAVIJI NE UŽIVA SVOBOŠČIN, KI JI GREDO

Ne moremo danes pisati o razmerah v Jugoslaviji, kot smo pisali okrog leta 1950. Toda znova ponavljamo: s tem ne trdimo, da so vsi problemi med Cerkvijo in državo v Jugoslaviji rešeni, da tam katoliška Cerkev uživa polno svobodo. Gre še vedno za enopartijski režim, ki hoče usmerjati celotno življenje državljanov. Zato poleg svojih ne dopušča drugih organiziranih skupin. V tem oziru Cerkev ne uživa tistih svoboščin, ki ji pritičejo kot suvereni družbi. Drugi vatikanski koncil uči glede tega: „K verski svobodi spada pravica, da se morejo ljudje po nagibih svojega verskega čuta svobodno shajati in ustanavljati vzgojna, kulturna, dobrodelna in socialna združenja.“ Tega v Jugoslaviji še zmeraj ni.

Sv. oče Pavel VI. je imel za primerno, da je sklenil znani sporazum z beograjsko vlado in da bo sedaj sprejel jugoslovanskega predsednika v posebni avdienci. Vse to v upanju, da se bo proces reševanja odnosno med Cerkvijo in državo v Jugoslaviji povoljno razvijal.

V to upamo tudi mi. To naše upanje pa ne pomeni, da odobravamo zločine, ki sta jih slovenska partija in OF zagrešila nad številnimi domačimi nasprotniki med revolucijo in po končani vojni. O tem smo že povedali: dejstva ostanejo dejstva.

Katoliški glas, Gorica—Trst, 25. marca 1971, str. 1.

SLOVENŠČINA NA TRŽAŠKEM IN GORIŠKEM

Prejšnji mesec je tržaški „Piccolo“ objavil članek, ki ga je napisal Antonio Cattalini pod naslovom „Položaj naše narodne skupine v nepozabnem dalmatinskem mestu“. To mesto je Zader, ki je med obema vojnama spadalo pod Italijo, danes pa je cvetoče mesto s hrvaškim prebivalstvom, v katerem je preostala italijanska manjšina postala skoro nezaznavna.

Cattalini je ogorčen, da so napisali na razglednicah v petih do šestih jezikih, le v italijanskem ne. In razni turistični prospekti so tudi tako sestavljeni, da je italijansko besedilo na zadnjem mestu, pa še polno velikih napak. „To so neumne in nekoristne hudobije,“ pravi pisec, „ki bi že morale izginiti.“

Prav! Toda ali ve g. Cattalini, da se isto dogaja na Tržaškem in Goriškem s slovenščino?

Na razglednicah so poleg v italijanščini napisali v angleščini, nemščini, francoščini, skoro nikdar v slovenščini.

In prospekti? Če je besedilo v slovenščini, je to vedno na zadnjem mestu ter vedno polno slovničnih in pravopisnih napak.

Do zadnjih let na meji ni bilo napisov: Dobrodošli ali Na svidenje! Kjer sedaj so, so na zadnjem mestu. In vendar smo Slovenci neposredni sosedji, ki najpogosteje prečkamo mejo sem in tja. Olike bi zahtevala, da imajo napis v slovenskem jeziku vedno mesto takoj za italijanskim. Ni

v tem neka majhnost, ozkosrčnost ali da rečemo s Cattanijem, neko-ristna neumnost s strani italijanskih oblasti in turističnih krogov?

Tu velja evangelijsko načelo: Kar ne želiš, da bi ti drugi storili, tudi ti drugim ne stori. Kar naj velja za Zader, naj velja tudi za Trst, Gorico, Videm, Trbiž. Mar ne?

Katoliški glas, Gorica—Trst, 25. marca 1971, str. 2.

LAHKO JE PROGLASATI MRTVE ZA IZDAJAVCE...

Ponovno smo lahko videli, da je ideja, ki jo je naslonil pisatelj (Dominik Smole v svoji drami Antígona) na dozdevno mrtvi grški mitos, tudi danes živa in aktualna in da lahko najde v njej dramatik in občinstvo tiste večne vrednote, ki se jim bliža v vsaki dobi iz drugačne bližine in drugačnega odnosa.

Osnovna misel je v Smoletovi drami ostala: v medsebojnem boju sta padla brata Eteokles in Polineikes. Vlado je prevzel Kreon, ki ukaže Eteokla pokopati z vsemi častmi, Polineika pa proglasi za izdajavca domovine in ga ukaže vreči za obzidje, kjer naj ga glodajo divje zveri. Sestra obeh bratov, Antígona, pokoplje Polineika kljub prepovedi vladarja in kljub temu, da bo za to dejanje obsojena na smrt.

Pokopati mrtve sinove, brate, sestre, pa naj imamo do njihovega nekdanjega življenja kakršenkoli odnos in sodbo, pokopati jih, je pač človeški imperativ, znak človekove plemenitosti in končno človekovega bistva. Če se nismo zmožni skloniti pred veličastjem mrtvih, smo pač nekje s človeških tečajev. Vsi izgovori, vsa opravičila, če smo svoje mrtve zavrgli, ne bodo pomirila naše vznemirjene vesti. Lahko proglašamo mrtve za izdajavce, lahko prištevamo tiste, ki se zavzemajo za pokop mrtvih bratov, za nove izdajavce, vse to ne more ubiti večnega imperativa, da moramo biti in ostati ljudje in da se moramo kot ljudje upreti ukazom, ki so nemoralni in neetični. Tudi če nasilnež ali nasilna vladavina misli, da sta z novo smrtjo uničila notranji krik človečnosti, je to le utvara, kajti novi rodovi bodo ponesli plamenico svobodnega človeka v svet.

To je tedaj drama o iskanju sebe in o smislu življenja, o človečnosti in ljubezni.

Mladika, Trst, 1971, šte. 3, str. 59.

KRATEK ODGOVOR ZDENKU ROTERJU

družina

„Družina“ izhaja dvakrat na mesec. Izvod stane 50 pat. letna naročnina 12 Ndin. za inozemstvo

(Op. O Roterjevem članku „Zamudništvo“ glej uvodnik te številke Naše luči.)

Ob članku tov. Zdenka Roterja v prilogi Dela z dne 20. marca 1971 — „Zamudništvo“ so se mi kot slovenskemu kristjanu porodile naslednje misli.

Slovenski kristjani živimo že 25 let v posebnih razmerah, kjer smo se seznanjali z osnovami teoretičnega marksizma in tudi z vsemi negativnimi pojavi praktičnega socializma. Najmanj, kar po vsem tem lahko trdimo o sebi, je to, da nismo niti malo naivni.

Članki, podobni članku tov. Zdenka Roterja, imajo na dnu lahko tudi pozitivno jedro, vendar spričo vsega, kar se je v preteklosti zgodilo, ne prepričajo. Ravno za tov. Roterja in časopis Teorija in praksa je znano, da tu prevladujeta dogmatizem in pomanjkljivo poznavanje krščanstva.

res, bodo od Ljubljane do Celja vozili električni vlaki.

DRAVOGRAD — Med Velenjem in Št. Andražem v Labotski dolini v Avstriji teče skozi carinarnico v Dravogradu velik promet. Vsak dan prevaža 30 do 40 težkih tovornjakov s prikolicami premog za termoelektrarno v Št. Andražu. Če se bo izkazalo, da velenjski lignit ustreza, bodo morali vsak dan odposlati okrog 80 vagonov lignita iz Velenja. S tem se pa postavlja vprašanje, če ni železnica prehitro razdrla proge med Velenjem in Dravogradom. Sedanja cesta skozi Mislinjsko dolino ni usposobljena za tak tovarni promet.

HRASTNIK — Na veliki četrtek zvečer se je v jami Ojstro pri Hrastniku zgodila huda rudarska nesreča. 3000 kubičnih metrov vode, pomešane z ilovico, je zasulo v globini 115 metrov rudarje, ki so bili tam na delu. Nekatere so rešili, za osem rudarjev je pa prišla pomoč prepozno.

JESENICE — Na svetovnem prvenstvu v hokeju na ledu v skupini „B“, v kateri so se borile za mesta Švica, Poljska, Vzhodna Nemčija, Norveška, Jugoslavija, Japonska, Avstrija in Italija, je jugoslovanska reprezentanca, ki so jo sestavljali izvečine slovenski hokejisti, dosegla peto mesto. Dosegla je dve zmagi, en remi, 4 tekme je pa izgubila.

KOPER — Letos bodo v Kopru povečali zmogljivost telefonske centrale za 2000 števil, vendar povečanje centrale ne bo koristilo Semedeli, ker koprsko pošto podjetje nima denarja za ureditev dodatnih naprav, v drugih predelih mesta pa bodo le zapeli novi telefoni.

KRANJ — Kranjska „Iskra“ je praznovala srebrni jubilej. Iz malega podjetja se je razvila v tovarno elektroindustrije, ki je s 6000 delavci največja v okviru združenega podjetja. Iz kranjske „Iskre“ so izšle tovarne v raznih krajih Slovenije, kot v Otočah, Novi Gorici, Šent Jerneju, Železnikih, Trbovljah. Združeno podjetje „Iskra“ je danes eno največjih podjetij ne le v Slo-

veniji, ampak tudi v Jugoslaviji. Zaposluje okrog 17.000 ljudi.

KRANJ — Podjetje „Iskra“ je podpisalo pogodbo o dobavi avtomatske telefonske centrale, ki bo vsaj nekaterim delom Slovenije omogočila neposredno telefonsko zvezo z inozemstvom. Avtomatsko centralo bodo zgradili v Ljubljani in jo opremili do leta 1974. Prav tako sta PPT Sarajevo in PTT Vojvodina naročili pri istem podjetju avtomatsko telefonsko centralo.

LENDAVA — Brez posluha za potrebe po svinjskem mesu je lendavska kmetijska zadruga nenadoma znižala odkupne cene za prašiče za 40 par pri kilogramu. Ker so se krmila prav zadnji čas močno podražila, postaja prašičereja nerenabilna in kmetje že groze, da bodo gojili živali le še za dom. To bi pa povzročilo pomanjkanje svinjskega mesa na trgu.

LENDAVA — Podjetje „INA-Nafta“, ki oskrbuje v precejšnji meri slovenski trg z nafto in njenimi proizvodi, ima premalo vozil in še ta so zastarela. Trenutno ima devet avtomobilskih cistern in eno tovorno vozilo s prikolico, kar je pa za njen trg premalo. Lani so spravili na trg 37.000 ton blaga. V podjetju se ubijajo z vprašanjem, kje dobiti sredstva za povečanje in modernizacijo voznega parka. Slovensko gospodarstvo jim bo moralo v lastnem interesu priskočiti na pomoč.

LITIJA — Prebivavci Litije živijo v nenehnem strahu, da se bo njihov sto let stari leseni most čez Savo (nosilnost 6 ton!) zrušil, upanje, da bi novi most (s priključki naj bi veljal 11 milijonov din) zgradili še letos, pa plahni. Prošnja za lokalni odločbo namreč še vedno leži na republiškem sekretariatu za urbanizem.

LJUBLJANA — Pošta v Jugoslaviji zaostaja za evropskim povprečjem. Bolje je v Sloveniji, kjer deluje 573 poštnih enot, ki imajo dobro organizirano dostavno službo. Telefonski promet je v celoti avtomatiziran. Teleprinter ima vsaka pošta, ki sprejme več kot 300 brzojav mesečno. Primanjkuje pa telefonskih priključkov. V Sloveniji je

Zdi se mi, da je prof. Truhlar preveč oddaljen od naše teorije in prakse, da bi mogel dobro poznati slovenski marksizem. Po mojem nekoliko pesniško gleda na naše domače razmere in pripisuje našemu marksizmu vlogo, ki jo kristjani doma težko vidimo.

Če marksisti dobro prisluhnejo svoji vesti, vidite tudi sami dualizem človeške narave in tudi sami ste žrtev zla, ki razjeda našo družbo. Temu zlu vsaka ideološka skupina da svoje ime. Kristjani imenujemo to zlo greh in smo mu tudi sami podvrženi. Marksisti pa to pot očitno šele iščete. V tem iskanju ste še zelo neodločni in neenotni. Krščanstvo nam nalaga dolžnost ljubezni do bližnjega, zato lahko pričakujete tudi našo pomoč, ko bomo videli, da ste iskreni. Za sedaj še nimamo trdnih dokazov.

Ob pričakovanju dneva, ko si bomo med seboj izmenjali vso resnico, se kristjani globoko zavedamo tudi svojih nepopolnosti, o katerih tako radi pišete, še preden pometete pred svojim pragom. Za iskren dialog z nami razčistite najprej s seboj in se otesite licemerstva in neučinkovitosti, ki so sorodni pojavi.

Inž. Janez Pogačar, Ljubljana, Ob potoku 20
Družina, Ljubljana, Velika noč 1971, str. 15.

ŠE SO SLUŽBE, KI NISO ZA KATOLICANE

Če pogledamo v naše cerkve, lahko ugotavljamo, da so vsaj ob nedeljah zelo obiskane. Prav gotovo je tudi to odraz vernosti našega ljudstva — saj pri nas uradna linija ni naklonjena izpričevanju praktičnega katoličanstva.

Res je v zadnjih desetih letih v tem pogledu marsikaj boljše, kot je bilo poprej, in danes lahko verski tisk izhaja v veliko večjem obsegu in večji nakladi kot poprej, toda še so poklici, še so službe, v katerih je zahtevana idejna pripadnost materialističnemu nazoru oziroma jih ne more vršiti praktičen katoličan.

Če je kdo npr. v prosveti le ohranil svojo vero tudi v teh časih in če je moral iti kam daleč od svojega doma k nedeljski maši, da ga ljudje niso poznali in prijavili, potem ne moremo govoriti, da je tak kristjan ravnal hinavsko, farizejsko, nepošteno.

Kdor je v času po vojni ohranil svojo vero in svoje prepričanje tudi v krogu svojega kolektiva, je moral prav gotovo slišati marsikako pikro pripombo in tudi v njegovi karieri oziroma njegovih prejemkih se je to marsikje in marsikdaj poznalo.

Kdor je živel po krščanskih načelih in tudi opravljal dela ljubezni do bližnjega, je na ta način brez debatiranja in dialoga lahko izpričal Kristusa tudi tistim, ki Vanj niso verovali.

Družina, Ljubljana, Velika noč 1971, str. 15.

ŠE FI ZASLUŽIJO

ZA 200% VEČ KOT DELAVCI

DELO

LJUBLJANA, PETEK, 20. 12. 1971

DELAVCI NISO DO 1. Maja 1971 DOBILI POŠTEVNOSTI SVOJE PRAVICE. V 2. 2. 1971. NISO DOBILI POŠTEVNOSTI SVOJE PRAVICE. V 2. 2. 1971. NISO DOBILI POŠTEVNOSTI SVOJE PRAVICE. V 2. 2. 1971. NISO DOBILI POŠTEVNOSTI SVOJE PRAVICE.

V času, ko si na vse kriplje prizadevamo, da bi obvladali položaj, ki je nastal po devalvaciji, in stabilizirali gospodarstvo, premalo obravnavamo razna odstopanja pri delitvi in divjo rast osebnih dohodkov nekaterih šefov in podšefov. Množica takšnih šefov se je s svojim osebnim dohodkom povzpela na raven direktorjev, zlasti v preteklem letu — ob pričakovanju devalvacije dinarja. Takšni „šefi“ pa so velikokrat samo kvalificirani delavci, včasih pa niti nimajo nikakršne kvalifikacije!

1945. leta, ko so kvalificirani delavci zaslužili okoli 3000 starih dinarjev, so šefi zaslužili kakih 40 odstotkov več; pet let za tem je bila razlika med enim in drugimi že okoli 80-odstotna; pred desetimi leti so kvalificirani delavci zaslužili okoli 25.000, šefi pa okoli 50.000 starih dinarjev, zdaj pa

zaslužijo kvalificirani delavci okoli 100.000, šefi pa kar za 200 odstotkov več.

Ob tolikšnih razlikah so tudi nekateri novinarji ugotavljali, da razlike niso prevelike. Posledice pa so takšne, da si je moral marsikateri delavec zategniti pas, marsikateri njegov otrok je moral opustiti izobraževanje na srednji ali visoki šoli; šefi pa so si medtem gradili vikende in vse svoje sile usmerjali v rekreacijo.

Seveda so tudi razponi med najnižjimi in najvišjimi prejemki preveliki in so se že raztegnili na razmerje 1 : 10. Prišli smo že tako daleč, da lahko ugotovimo, da niti v kapitalističnih deželah ni tolikšnih razlik. Ob tem pa naši direktorji niso niti delničarji niti lastniki tovarn, ampak samo uslužbenci in uravniki, ki pa se tako radi imenujejo za direktorje, pa naj bo obrat še tako neznamenit.

RTV in dnevno časopisje venomer poudarjata, da je treba pogledati predvsem na delavce z nizkimi dohodki. Ali ne bi tega raje storili v praksi in odpravili neupravičene razpore in neupravičeno prisvajanje sredstev, ki so skupna last?

Delo, Ljubljana, 13. marca 1971, str. 23.

LJUDJE IZ GORNJEGA POSOČJA SE IZSELJUJEJO

Ko je bilo sklenjeno, da se hidroelektrarna Trnovo ne bo gradila, je bilo jasno in glasno povedano, da se mora v dolini Soče intenzivno razvijati turizem, za kar obstajajo vsi pogoji. Že tedaj pa je bilo jasno, da tega pasivna tolminska občina sama ne bo zmogla in da bo potrebna tudi pomoč od drugod.

Toda kaj je bilo do danes v zvezi s tem storjeno? Bore malo ali nič! Ljudje v Gornjem Posočju, čeprav tudi oni nadvse ljubijo svojo „bistro hči planin“, pa dobro vedo, da se samo od naravnih lepote ne da živeti, še manj pa od neizpolnjenih obljub. Zato se še naprej izseljujejo s trebuhom za kruhom v Anhovo, Novo Gorico, na Jesenice itd., pa tudi v inozemstvo, vasi in zaselki ob naši najbolj zahodni meji pa počasi izumirajo.

Za razvoj turizma so med drugim potrebne tudi dobre ceste, s temi pa se tolminska občina ne more ravno pohvaliti. Ne bom omenjal 22 km dolge ceste II. reda po Baški grapi, o kateri že 25 let govorimo, da jo je treba urediti. Dovolj zgovoren je primer ceste čez mednarodni blok Učēja. Gre za cesto IV. reda, se pravi, da jo mora vzdrževati občina. Torej mednarodni blok in občinska cesta — kje je tu logika?

Delo, Ljubljana, 13. marca 1971, str. 23.

NITI NA SKROMNO STANOVANJE NI UPANJA

V stanovanjski gradnji dostikrat zaigramo na zelo lepe strune, pozneje pa tem lepim melodijam sledi bridko razočaranje.

Poglejmo na primer samo naše številne stanovanjske varčevalce, ki bodo sedaj na privarčevani denar po dvajsetodstotni devalvaciji dinarja dobili le šestodstotne obresti, seveda šele čez pol leta, ko bodo cene že izdatno zlezle navzgor. Nekateri sicer imajo pri nas toliko denarja, da lahko plačajo vsako ceno, zidajo po dve in celo po tri hiše, vikende in tako naprej. Žalostno pa je, da tisti, ki pošteno delajo in si od ust pritrčajo vsak dinar, nimajo upanja, da bi prišli vsaj do skromnega stanovanja, saj ga cene kratko in malo pohodijo. Tudi družba mu ne more kaj prida pomagati.

Večkrat se vprašujem, ali se ne bi dalo kaj urediti za daljši rok odplačevanja. V nekaterih državah dobiš zemljo za hišo celo zastonj. Ko mora pri nas graditelj hiše plačati še zemljo, komunalne dajatve, takse in kup drugih reči, takrat šele ugizne v kisló jabolko — v gradnjo samega stanovanja, pa naj bo še tako skromno. Ali ne bi mogli občanom, ki že leta in leta varčujejo za stanovanje, nuditi nekaterih ugodnosti, kot so na primer ugodnejši krediti, daljši odplačilni roki in podobno?

Delo, Ljubljana, 27. marca 1971, str. 23.

trenutno 52.567 telefonskih naročnikov s 103.935 telefonskimi aparati. Okrog 40.000 prošenj je vloženih za telefonski priključek. V načrtu je modernizacija in avtomatizacija z inozemstvom. Do leta 1975 naj bi bilo 113.000 telefonskih naročnikov z 210.000 aparati. Stroški za modernizacijo so predvideni v višini 600 milijonov dinarjev.

LJUBLJANA — Slovenska vlada je obravnavala nadvse pereči problem pomanjkanja delovne sile. Nihče ne ve, koliko Slovencev je na delu na tujem. Računajo s številko do 80.000, ki pa je verjetno višja. V Sloveniji je okrog 120.000 gostujočih delavcev z juga. Vlada vidi potrebo, da se slovenski delavci vrnejo iz tujine domov. Da bo pa to izvedljivo, je treba spremeniti carinski sistem, liberalizirati razne omejitve, ki dušé privatno obrt in gostinstvo ter nuditi delu primerno plačo.

LJUBLJANA — Številnim podražitvam, ki so že stopile v veljavo ali pa se pripravljajo, naj bi se pridružilo tudi pivo. Razlog za podražitev so surovine, ki so se podražile za 25 odstotkov. Predlog vseh pivovarj je, naj bi se liter piva podražil za 30 par.

LJUBLJANA — 7. aprila letos je začel veljati zakon o 42-urnem delovnem tednu. Še nedavno je bilo v Sloveniji 122 delovnih organizacij z 28.000 zaposlenimi, ki so delali več kot 42 ur na teden. Največ teh je zaposlenih v črni metalurgiji.

LJUBLJANA — Zvezni zavod za statistiko je ugotovil, da je v Jugoslaviji prijavljenih 3.365.000 radijskih in 796.000 televizijskih sprejemnikov. Na 1000 prebivavcev pride 164 radijskih in 87 televizijskih naročnikov. V Sloveniji, ki stoji na prvem mestu, pa je 289 radijskih in 134 televizijskih naročnikov na 1000 prebivavcev.

LJUBLJANA — Slovenska skupščina je lani pravočasno sprejela zakon o otroških dokladah. Zakon določa, da so v letu 1971 otroški dodatki za enega otroka 70 dinarjev, za vsakega naslednjega pa 95 dinarjev (v sosednji Avstriji znaša otroški dodatek za enega otroka

Naravnost strašno vpliva na upokoјence — tako stare kot mlajše, preproste in inteligente — dejstvo, da se nihče ne oglasi za takojšnje povišanje pokojnin. Takojšnjega povišanja so ob vsakem povišanju življenjskih potrebščin deležni samo borci, drugi čakamo naslednjega leta, ko se vse podraži že za 50 odstotkov.

Čas bi bil, da bi pokojnine sproti poviševali, kakor rastejo cene življenjskim potrebščinam, ali vsaj na pol leta. Kmalu niti zadnji upokoјenci ne bodo imeli za drugo kot za Bokalce. Toda dom je zaseden, zato moramo pač živeti zunaj. Skromni jogurt, ki ga upokoјenec potrebuje, bo v kratkem dražji za 40 odstotkov — kaj pa vse drugo? Nekateri, seveda, se ne morejo pritožiti... Nam siromakom pa le besedo, dve. Vedite, da boste sami kmalu za nami, če prej ne umrjete.

Delo, Ljubljana, 27. marca 1971. str. 23.

NA BLEDU HOTELSKI VELIKAN

Pod tem bombastičnim naslovom sem bral, da bi nov hotel na Mlinem pomenil za slovenski turizem „veliko pridobitev“. Kako naj se to razume: ali gre za eno veliko pridobitev ali za mnogo pridobitev?

Lepo je sanjati o načrtih, lepše je načrte drago prodati, najlepše jih je pa s tujimi sredstvi izpeljati — tako mislijo načrtovavci. Tedenski bilteni v „Turističnih informacijah“ pa kažejo, da za turistični center Bled ni „večjega zanimanja“ in da na Bledu ni „nezadostnih kapacitet“. Pregledal sem namreč 30 frekvenc ložijskih možnosti od junija 1970 do marca 1971 in se prepričal, da je bilo prostora v vseh mesecih bolj ali manj dovolj in preveč — da hoteli niso bili zasedeni! In pri tem se obeta zdaj novih 600 postelj!

Naš turizem boluje na „hotelizmu“. Če stvar ne bi bila resna, bi rekel, da je projekt inspirirala popevka „Tata, kupi mi auto, tata, kupi mi sve!“ Eksistenčne možnosti obstoječih hotelov naj bi bile žrtvovane novemu kolosu — pa saj gre pri novi gradnji za družbeni denar in izgube obstoječih hotelov bo potem kril seveda tudi družbeni denar.

Delo, Ljubljana, 27. marca 1971, str. 23.

VLAK KASNI

Nedeljski dnevnik

Komentator ljubljanske TV, poročevavec iz Beograda, Darko Marin nas je pred dnevi obvestil, brez olepšavanj je naravnost povedal, da smo s stabilizacijo v zamudi in da se utegne zamuda še povečati.

Torej, kako je s tem našim vlakom? Kako z vsem železniškim osebjem, če si dovolimo tako imenovati našo vlado, vse postajenačelnike, odpravnike vlakov, kretničarje, signalne delavce, sprevodnike in tako naprej, ki neposredno skrbijo za vlak od postaje do postaje?

Vsa dela, zajeta v stabilizacijski program, in razdeljena v tri etape, bodo precej zakasnila. Kako, tega nihče natanko ne ve. Zakaj, o tem pa bi bilo mogoče marsikaj reči. Kaj je torej vmes? Če pokličemo na pomoč kronološko zaporedje dogodkov, je nekolikanj mogoče le ugotoviti, kako „vozi vlak“.

Besedo stabilizacija je prvokrat omenil predsednik Ribičič 8. oktobra lani. Njegove besede, da je položaj v gospodarstvu takšen, da bi morali že včeraj storiti tisto, kar bomo storili jutri, so razkrile ne samo, do kam smo prišli, temveč tudi, v kakšni zamudi smo. Nujno je bilo delati kar najhitreje. S takim tempom se je tudi začelo. Vendar pa takšen tempo ni dolgo trajal.

Konec oktobra so zamrznile cene, na začetku novembra pa se je pred zvezno vlado pojavil osnutek stabilizacijskega programa, ki je nosil datum — 31. oktobra. Ves mesec je trajala njegova „izpopolnitev“, da bi 26. no-

132 dinarjev, za dva 300 dinarjev in za vsakega naslednjega približno 204 dinarje in to 14-krat na leto). Vendar so pa v Sloveniji še aprila izplačevali otroške dodatke po starem, ker novi zakon še ni prodrl skozi birokratske postopke raznih pisarn in tako družine z otroki še niso prišle do svojih pravic. Položaj je tem težji, ker so se prav v teh štirih mesecih cene življenjskim potrebščinam precej dvignile.

LJUBLJANA — Po uradnih podatkih manjka v Ljubljani 23.752 stanovanj. Leta 1961 jih je manjkalo 20.183. Primanjkljaj se je povečal za 3.569 stanovanj. Največ stanovanj je bilo zgrajenih v Ljubljani leta 1967, ko so jih sezidali 3.081. Če bi hoteli odpraviti stanovanjsko stisko, potem bi morali 8 let graditi samo za primanjkljaj in prepovedati vsako vseljevanje v mesto, kar je seveda nemogoče.

LJUBLJANA — Po podatkih zveznega zavoda za statistiko, je bilo v decembru 1970 v Jugoslaviji 3.831.000 zaposlenih v javnih službah. Na prvem mestu je Srbija z 1.478.000 zaposlenimi, na drugem Hrvaška z 950.000, sledé Slovenija s 543.000, Bosna in Hercegovina s 523.000, Makedonija z 257.000, Črna gora s 79.000 zaposlenimi.

LJUBLJANA — Ustavne spremembe, ki so trenutno v razpravi, predvidevajo enotnost jugoslovanskega trga za zunanjo trgovino. Medtem ko je Beograd trgovinsko središče za vso Srbijo, se o Ljubljani tega ne more reči, ker so vsa slovenska mesta trgovska poslovna središča. Slovenija ima v Beogradu 174 svojih predstavništev; nasprotno pa je v Ljubljani 29 predstavništev iz Srbije, 17 iz Hrvaške, 2 iz BiH in eno iz Črne gore.

LJUBLJANA — Prireditveni odbor svetovnega prvenstva v telovadbi, ki se je lani vršilo v Ljubljani, je dobro gospodaril. Na zaključni seji so ugotovili, da imajo 408.136 dinarjev prebitka. Denar so prepustili telovadni zvezi Slovenije, ki naj ga uporabi za študijsko telovadnico v Ljubljani.

LJUBLJANA — Predstavniki cestnega sklada Slovenije, ki gradi

vembra skupaj z Ribičičevim ekspozijem prispel tudi na seje sveta zvezne skupščine. December je minil v razpravah o ekonomskih funkcijah federacije in pripravi resolucije o ekonomski politiki. Ekonomske funkcije so bile „načelno razrešene“ konec decembra. Vendar je bila resolucija o ekonomski politiki s programom stabilizacije potrjena v zvezni skupščini šele 29. januarja. Predtem je bilo vloženih na njeno besedilo in vsebino več kot 250 amandmajev.

Že tisti dan, ko so resolucijo osvojili, je moralo biti vsem jasno, da bo roke, ki so zapisane v njej, težko izpolniti. Kajti zamuda je bila že precejšnja, pa kljub temu je bilo vse potrjeno, kakor da se ni nič zgodilo.

Zakaj naši vlaki vedno zamujajo?

Nedeljski dnevnik, Ljubljana, 14. marca 1971, str. 2.

POKOJ BREZ POKOJNINE

Zdaj, ko pišem tole pismo, je že konec februarja 1971, v pokoj pa sem odšel že pred šestimi meseci. Žal pa doslej nisem dobil odločbe niti pokojnine. Zato si zavoljo dolgega čakanja krajšam s temle pisanjem čas.

Ne morem verjeti, da je potrebno za rešitev ene pokojninske zadeve šest mesecev in več. Potrpljenje mi je že skopnelo, že zdavnaj poprej pa tudi denar. Pol leta životariti brez prejemkov ni preprosta stvar. Delati ne smem, ker sem invalidsko upokojen, pri najboljši volji pa tudi ne bi zmo-gel. Kaj naj storim?

Že res, da sem navajen stradati in trpeti, toda z nič pa vseeno ne morem živeti šest mesecev. Najbrž tisti, ki rešujejo moje pokojninsko zadevo, niso bili nikoli v stiski, saj bi sicer vedeli, da delavec ne more šest mesecev in več živeti brez kakršnihkoli prejemkov.

Nihče mi ne verjame, da še nisem dobil niti ficka, in pravijo mi, da ne govorim resnice. Moj primer naj bo opozorilo tudi ostalim, ki name-ravajo v pokoj, da se bodo zanj poprej dodobra založili.

Menim, da je razbohotena administracija po naših uradih tisti voluhar, ki požira korenine našemu gospodarstvu in stabilnosti.

Nedeljski dnevnik, Ljubljana, 28. marca 1971, str. 2.

SLOVENSKO ELEKTRO GOSPODARSTVO TAVA V TEMI

Če bi hoteli z najbolj jedrnato prisposodbo predstaviti razmere v našem elektro gospodarstvu in če bi to hoteli povedati z udomačeno slovensko primerjavo, bi dejali, da smo z električno energijo v Sloveniji na psu.

Slovenska električna energija je porazdeljena na majhna elektro podjetja, ki izza visoko ograjenih podjetniških plotov ne vidijo toneče perspektive.

Saj je tudi nočejo videti, kajti zdajšnji sistem jim zagotavlja dobro življenje, ne glede na prizadevanja in gospodarnost, kajti vsa energija, ki jo proizvedejo, gre dobro v denar.

Električna energija se hitreje draži, kot večja. Spet smo na pragu novih podražitev.

Specifičen pregled, koliko električne energije odpade na prebivavca pri nas, pa daje porazno sliko. Izmed evropskih držav je za nami menda le še Portugalska, medtem ko so prve skandinavske dežele, med katerimi Norveška kar za dvajsetkrat prekaša našo današnjo vrednost, to je 1200 kWh na prebivavca.

Ob tem pa je najbolj zaskrbljujoče spoznanje, da je naš ritem naraščanja iz te zaostalosti, v primerjavi s poprečnim ritmom napredka v vseh ostalih državah, le neznamen. Od leta 1963 dalje ni opaziti napredka, po katerem bi lahko nekoč dohiti prvo nad nami, to je Irsko, ki ima približno 50 % več kilovatov na prebivavca kot mi.

Po vseh reformah nismo odpravili vzroka negospodarnosti in zaostalosti v elektro gospodarstvu.

Nedeljski dnevnik, Ljubljana, 14. marca 1971, str. 7.

avtomobilsko cesto Št. Ilj—Gorica, so odpotovali v ameriške Združene države, da se bodo pogajali za posojilo pri Mednarodni banki za gradnjo odsekov: Postojna—Razdrto in Hoče—Levec. Dela na odseku Vrhnika—Postojna so že v teku.

LJUBLJANA — Po statistiki je v prvih dveh mesecih letos na Slovenskem bilo 166.600 gostov, med temi je bilo 131.000 domačih in 35.600 tujih gostov. Vseh prenočit-
ev je bilo 471.000. Zlasti tujci so se letos dalj časa mudili v naših krajih. Ob istem številu so njih nočitve porasle za 11 odstotkov.

LJUBLJANA — Od 1. do 10. aprila se je vršilo popisovanje prebivavstva. Zadnje popisovanje je bilo leta 1961 in je pokazalo, da je imela Jugoslavija takrat 18.549.000 prebivavcev. Od tega je bilo 7.806.000 Srbov, 514.000 Črnogorcev, 4.294 tisoč Hrvatov, 1.589.000 Slovencev, 1.046.000 Makedoncev, 973.000 muslimanov, 915.000 Albancev, 504 tisoč Madžarov, 183.000 Turkov, 86.000 Slovakov, 63.000 Bolgarov, 61.000 Romunov, 30.000 Čehov, 26.000 Italijanov, 142.000 drugih in 317.000 neopredeljenih, v resnici prava mešanica narodov in narodnosti.

LJUBLJANA — Nadzorni odbor ljubljanske študentske skupnosti je preverjal poslovanje študentskega servisa, dokler ni direktor tega servisa kontrole prekinil. Do prekinitve je prišlo verjetno zaradi števil. Direktor je lani zaslužil 94.173 dinarjev, ekonom 83.456, računovodkinja 58.241 novih dinarjev. Poročevavec „Dela“ se sprašuje, ali gre študentov dinar v tuji žep?

LJUBLJANA — Na razpravi o zaposlovanju v Sloveniji, ki je bila v republiški skupnosti za zaposlovanje, so ugotovili, da manjka doma-
čih strokovnjakov. Nadomeščati jih skušajo z nekvalificiranimi močmi iz drugih republik. Ni pravega usmerjanja mladih v poklice, ki jih gospodarstvo potrebuje; manjka nekakšen slovenski gospodarski demografski institut, ki bi stalno študiral in obveščal javnost o potrebah delovne sile na posameznih

področjih, kar bi preprečilo odhajanje strokovno usposobljenih delavcev na tuje. Pri oblasteh ni pravega zanimanja za naše ljudi na tujem, čeprav pride na delavca, ki dela na tujem, priliv v devizah v vrednosti 700 dolarjev. Izdatki za enega zdomca pa znašajo le 6 dolarjev. Sicer pa delovni uradi zahtevajo od tujih firm po 36 dolarjev za delavca, ki ga spusté v tujino.

LJUBLJANA — Takoj po vojni so vse večstanovanjske hiše prešle v družbeno last. Tudi nove stanovanjske hiše so bile last družbe oziroma podjetij. Sedaj so začela mnoga podjetja ta stanovanja prodajati zasebnikom in je prišlo pri tem do očitnega okoriščenja, da so nekateri kupili stanovanja pod stvarno vrednostjo. Odbor za stanovanjsko gospodarstvo je sklenil, da mora v načelu vsak, ki kupi družbeno stanovanje, takoj položiti četrtino zneska. Stanovanjska denarna posojila se bodo pa dajala na dvajsetletno odplačevanje.

LJUBLJANA — Čeprav so po posebnem zakonu, ki so ga sprejeli lani oktobra in velja do konca aprila, cene zamrznjene, so predstavniki avtobusnih podjetij Slovenije sklenili, da bodo s 1. aprilom zvišali cene vozovnic za 25 do 35 odstotkov. Mariborčan, ki se bo hotel z avtobusom peljati v Ljubljano, bo namesto 16 moral 21 dinarjev odšteti.

LJUBLJANA — Neposredno po januarskem razvrednotenju dinarja se je med ljudmi pojavila nekakšna nakupovalna mrzlica. Nakupi po trgovinah so se močno povečali. Občani računajo, da se bodo cene, ko bodo „odmrznjene“, spet hitro zvišale. Ljudje so kupovali predvsem predmete trajnejše porabe. Zdaj se pa trg spet pomirja.

LJUBLJANA — Z 18. marcem je začela veljati nova cena mleku, ki so jo določili na posebnem zboru o oblikovanju cen. Cena za liter mleka je 2,20 dinarja. Niso pa še znane cene drugih mlečnih izdelkov, kakor sira, surovega masla itd.

LJUBLJANA — Časopisno podjetje „Delo“ je pred tremi leti začelo izdajati posebno revijo za televi-

zijo, radio, film in zabavno glasbo z imenom „Stop“. Revija je v marcu dosegla naklado 100 tisoč izvodov. „Delo“ je pisalo, da je to prva slovenska revija, ki je dosegla naklado čez 100.000, kar pa ne drži. Verski list „Družina“ je to že davno dosegla in preseгла, saj jo tiskajo do 145.000 izvodov.

LJUBLJANA — Republiško tajništvo za notranje zadeve je sporočilo, da je bilo leta 1970 na slovenskih cestah 9912 nesreč. V nesrečah je umrlo 620 ljudi, torej skoraj dva na dan. Huje je bilo ranjenih 4261, laže pa 6912 oseb. Med vzroki nesreč je na prvem mestu prenaplata vožnja, na drugem nepredvidno prečkanje cest in na tretjem vinjenost voznikov (v 1197 primerih).

MARIBOR — Mariborske trgovce peče, da meščani še vedno hodijo nakupovat v Lipnico ali Gradec v Avstriji. Tja hodijo, ker je večja izbira kakor pa v drugem največjem slovenskem mestu. Drugi vzrok je pa postrežba; prodajavci so v Avstriji vljudnejši kakor pa v Mariboru. Tako ugotavlja dopisnik „Dela“.

MARIBOR — Tovarna avtomobilov in motorjev (TAM) ima v načrtu, da bo letos izdelala 7200 vozil. Poleg tega hočejo izdelati 1900 ton rezervnih delov in 2300 ton delov za kooperacijo. TAM-u se je pridružilo tudi podjetje TŽV „Boris Kidrič“, ki izdeluje železniške vozove.

MARIBOR — V Mariboru živahno razpravljajo, kje naj bi šla avtomobilska cesta Št. Ilj—Gorica na odseku Pesnica—Hoče. Poleg mestne variante, ki je načrtovana vzporedno z železniško progo skozi Maribor, se je pojavila vzhodna inačica, ki bi se začela v Hočah, prečkala Ptujsko cesto in nato mimo Brezja, Malečnika do železniške postaje v Pesnici. Pravijo, da bi ta inačica bila 120 milijonov dinarjev cenejša, ker bi bila brez predorov in most čez Dravo bi bil 550 metrov krajši, čeprav bi bila cesta 270 metrov daljša.

MARIBOR — Na mestu, kjer so nemški okupatorji pred tridesetimi leti odstranili kip osvoboditelja

Maribora, generala in pesnika Rudolfa Maistra, so v poslopju mariborske občinske skupščine marca odkrili nov doprni kip tega borca za slovensko severno mejo.

MARIBOR — Mariborska plinarna je lani imela 234.217 dinarjev izgube. Ker se je medtem cena butanu dvignila, je vodstvo plinarne prosilo občino, da ji dovoli zvišati ceno plina od 62 na 75 par za kuhični meter, kar bi pomenilo 20 odstotno zvišanje. Kljub povišanju bi bil plin še vedno cenejši kot elektrika.

MARIBOR — Zaključni računi „Elektrogospodarstva Maribor“ za leto 1970 izkazujejo 12.804.000 dinarjev izgube. Na izgubo je vplival v precejšnji meri uvoz 52 milijonov kwh iz Avstrije lani novembra in decembra zaradi izpadov v domačih elektrarnah. Delavski svet je zaprosil slovensko vlado, da potrdi zvišanje cene električnemu toku za 30 odstotkov.

MURSKA SOBOTA — V Murski Soboti so začeli s polaganjem glavne vode za mestni vodovod, ki ga bodo speljali že letos iz črpalnice v Črnskih mejah do vseh večjih industrijskih podjetij. S polaganjem cevi za preskrbo gospodinjstev z vodo iz novega vodovoda bodo začeli prihodnje leto.

MURSKA SOBOTA — Člani soboškega gasilskega društva so na občnem zboru sklenili, da bodo kupili naprave za reševanje utopljenec in poplavljenec. Društvo je lani kupilo gasilski avto. Enajstkrat je uspešno pomagalo pri gašenju požarov ali pri drugih nesrečah v Soboti, devetnajstkrat pa v vaseh soboške občine.

NOVA GORICA — Za Celjsko banko je sklenila tudi Novogoriška banka, da se pripoji kot podružnica k Ljubljanski banki. Preden so se odločili za Ljubljano, so se razgovarjali z Jugobanko in Investicijsko banko v Beogradu. Uvideli pa so, da bo za krajevno gospodarstvo najbolje, če se vključijo v Ljubljansko banko.

PETISOVCI — Ker je povpraševanje po nafti in zemeljskem plinu

vedno večje, so zopet začeli raziskavati svet v Petišovcih za novimi nahajališči plina in nafte. Raziskave so v glavnem pozitivne, vendar se postavlja vprašanje, če bo izkoriščanje gospodarsko rentabilno.

PORTOROŽ — Z aprilom se začne sezona v Portorožu. Nanjo se je to mesto ob morju skrbno pripravilo. Do Velike noči, ko so sprejeli tuje iz Avstrije, Nemčije in Švice, so pripravili ob morju dvosmerno cesto, kanalizacijo, uredili podzemsko vodo, nasadili palme. V zamudi je cestna razsvetljava. Goste sta sprejela tudi dva nova hotela prve kategorije: „Slovenija“ in „Palace“. Računajo, da bo prvi turistični val prinesel 2000 gostov.

POSTOJNA — Železniško transportno podjetje Postojna je preizkusilo na progi Jesenice—Sežana diesel-motorni vlak tovarne „Fiat“ iz Turina. Poskus je pokazal vrsto prednosti te vleke v primerjavi z motornimi vlaki tovarne „Goša“. Zato namerava ŽTP Postojna nabaviti 7 vlečnih lokomotiv za tovarni promet ter 5 parov motornih potniških vlakov za to progo, ki spada med naše najtežavnejše proge, in tako postopoma preiti od parne na diesel-vleko.

RAVNE NA KOROŠKEM — V tem industrijskem kraju se je vžgal transformator razdelilne transformatorske postaje. Vzrok, zaradi katerega je prišlo do požara, še ni znan, škoda pa cenijo na najmanj 120.000 dinarjev.

RAVNE NA KOROŠKEM — Tu so nedavno ustanovili medzadružni svet, ki ga sestavljajo predstavniki kmetijskih zadrug Dravograd, Prevalje, Slovenj Gradec in Vuzenica. Pomagal naj bi reševati vprašanja kmetijstva na področju teh zadrug. Ustanoviti nameravajo še hranilnico, iz katere bi dajali kredite za drugarjem.

RAZKRIŽJE — V vasi so imenovali pripravljalni odbor za graditev mostu čez reko Muro, ki bi skrajšal pot med lendavsko občino in ostalimi kraji v Sloveniji. Do takrat pa bi morali tako ljutomerska kot lendavska občina poskrbeti, da v bli-

žini Razkrižja usposobijo brod na Muri.

RIBNICA — Pri podjetju „Inles“ so izdelali leseno ogrodje za svoje novo prodajno skladišče v Nišu. Ribniški „Inles“ je v zadnjih letih odprl v raznih krajih Jugoslavije več prodajnih skladišč.

SLOVENJ GRADEC — Leta 1970 se je rodilo na območju slovenjgraške občine 1649 otrok, umrlo je 288 ljudi. Presežek rojstev znaša 1361 oseb. Poročilo se jih je pa 78.

ŠMARTNO NA POHORJU — Že več let se opaža, da ostajajo mnoge pohorske kmetije brez mladih ljudi, če niso že popolnoma zapuščene. Mladi se selijo v mesta za lažjim in boljšim zaslužkom, ali pa odhajajo na delo v tujino, kjer je zaslužek še boljši, čeprav ga je treba s krvavimi sragami zaslužiti.

TRBOVLJE — Marčni dež in odjuga sta povzročila, da je na cesti, ki povezuje zasavske revirje Trbovlje, Zagorje in Hrastnik, zdrselo več zemeljskih plazov. Najbolj je bil oviran promet med Trbovljami in Hrastnikom.

TROJANE — Trojanski klanec bi moral biti moderniziran že lani. Z deli so sicer že lani začeli, ko so zgradili nekaj opornih zidov. Cestni odsek, ki meri 2283 metrov in je ponekod komaj 4 m širok, bodo razširili, da bo vozna širina znašala 6 m, ovinki bodo preglednejši in ves klanec bo asfaltiran. Dela so preračunana na 9,3 milijona dinarjev.

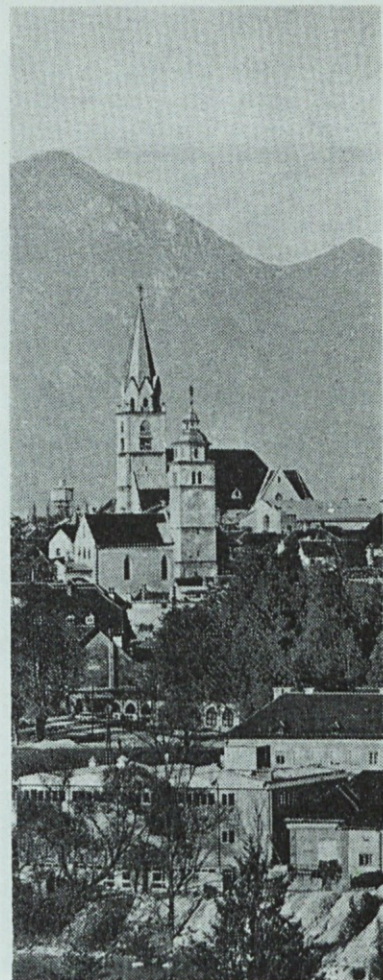
VELENJE — Tukajšnja tovarna „Gorenje“ je dvignila produkcijo kar za 50 odstotkov. V poldrugem mesecu so izdelali v njej 30.000 pralnih strojev, 61.000 štedilnikov, 23.000 hladilnikov, 30.000 tehtnic in 200 televizijskih sprejemnikov. Vrednost izvoza na tuja tržišča znaša že 4 milijone dolarjev. V maju bodo končali z zidavo nove tovarne za štedilnike. Celotna letošnja proizvodnja štedilnikov je že prodana inozemskim kupcem.

ŽELEZNIKI — Središče Selške doline se kar lepo razvija. K razvoju so veliko pomagala tri podjetja:

„Iskra“, „Niko“ in „Tehtnica“. Iz zadruge „Niko“, ki je dajala delo 15 ljudem, se je razvila industrija, ki daje kruh 1000 zaposlenim. Izdelki podjetij: elektromotorčki, gospodinjski aparati, tehtnice in pisarniški pribor, so se uveljavili na domačem in tujem tržišču.

ŽIRI — Tovarna čevljev „Alpina“ bo letos izdelala okrog 150.000 parov smučarskih čevljev. Od teh jih bodo kar 130.000 izvozili na zapadna tržišča. Ker morajo uvažati plastiko iz Francije, kovinske zaponke pa iz Zapadne Nemčije ali Italije, jih je razvrednotenje dinarja precej prizadelo. Z njim so izgubili približno 2,5 milijona dinarjev, kar je za podjetje gotovo precejšen znesek.

Mestna cerkev v Kranju

V loki za reko je taka pomlad:
deklica šla je cvetja brat;
komaj do veje dvigne roko,
že se ji prsti vsi razcveto.

O. Župančič

JEZUS JE POSLAL SVOJE UČENCE PO VSEM SVETU

Jezus je hotel, da se njegovo delo nadaljuje do konca sveta. Zato je razposlal svoje učence med vse narode.

Učenci so dobro razumeli, da morajo oznanjati Jezusov nauk najprej z lastnim življenjem, šele potem z besedo. Vedeli so, da morajo biti ponižni in revni in da se morajo imeti radi med seboj.

Učenci so Jezusovo naročilo izpolnili. Iz Palestine so se razšli na vse konce in povsod oznanjali tisto, kar je Kristus povedal: da je nad nami nebeški Oče, ki nas v večnosti čaka, da nas sprejme v svoj dom sreče; da je Jezus njegov pravi Sin, ki je šel zato na križ, da bi nam Oče odpustil grehe; da moramo biti dobri, pripravljeni pomagati zlasti tistim, ki so najbolj pomoči potrebni; da moramo živeti tako, kot nam Bog narekuje.

Pravzaprav bi moral biti vsak vernik Kristusova priča: z življenjem najprej, potem z besedo. V šoli, pri igri, na cesti, doma.

Ali ne bi bilo potem življenje lepše?

CARLO
COLLODI:

Ostržek

OSTRŽEK PRODA ABECEDNIK, DA
BI SI OGLEDAL LUTKOVNO PRED-
STAVO.

Ostržek se je odpravil z abecednikom pod pazduho na pot v šolo. Spotoma se mu je porajalo v možganih tisoč načrtov in postavljaj si je na tisoče gradov v oblakih, enega lepšega do drugega.

Kramljajoč sam s seboj je menil:

„Danes se naučim v šoli brati, jutri pisati, pojutrišnjem pa računati. Tako učen bom potem služil lepe denarce in s prvim cvenkom, ki mi prileti v žep, dam narediti očetu lepo suknjo. Saj ubožec to zasluži. Da mi je kupil knjigo za šolo, je ostal tako rekoč v sami srajci... In povrh še v mrazu! Samo očetje so zmožni takih žrtev...“

Ko je govoril tako ganjen, se mu je zdelo, da sliši v daljavi glasove piščali in bobna: pi-pi-pi, pi-pi-pi... bum, bum, bum! Ustavil se je in prisluhnil. Zvoki so se razlegali s konca dolge prečne poti, ki je dr-

žala v majhno vas, zgrajeno ob morski obali.

„Kaj naj pomeni ta godba? Škoda, da moram v šolo, sicer bi...“

In obstal je zmeden. Vsekakor se je treba odločiti, ali v šolo ali poslušat piščali.

„Danes pojdem poslušat godbo, jutri pa v šolo. Za šolo se ne mudi,“ je dejal naposled frkolinček in malomarno skomignil z rameni.

Rečeno — storjeno. Odločil se je za prečno pot in se takoj poglaval v dir. Čim dalje je tekel, tem razločnejše je slišal glas piščali in udarce na boben: pi-pi-pi, pi-pi-pi, pi-pi-pi, bum, bum, bum!

Kmalu se je znašel sredi trga v mravljišču ljudi, ki so se gnetli okrog velike lesene lope in pred platnom, porisanim z živimi barvami.

„Kaj pa je ta velika lopa?“ je vprašal Ostržek vaškega dečka.

„Preberi lepak, na katerem je napisano, pa boš vedel.“

„Rad bi ga prebral, pa prav danes ne znam brati.“

„Imeniten voliček! Ti ga pa jaz preberem. Vedi torej, da je na tem

Domača šola

● Kdo bo našel več glagolov za glasove, ki jih sliši v gozdu? Primer: Gozd šumi. Listje šelesti.

● Naštej nekaj predmetov iz lesa in njih imena uporabi v stavkih. Primer: Kolovrat se neslišno vrti. Lesena skleda mi je bila v največje veselje.

● Kako se oglašajo naslednje živali: konj, petelin, pes, žaba, medved, čmrlj, osel, grlica, golob, kača, muren, prašič, ovca, gos, ma-

ček, kokoš, volk, lev, vrabec, slavček, kos? Primer: Konj rezgeče.

● Poišči čim več pridevnikov naslednjim besedam in jih uporabi v stavkih pred samostalniki: polje, žito, orodje, plevel, mak, plavica, kmet, žanjica, stroj, skedenj, kašča. Primer: Polje — žitno, plodno, rodovitno, pusto, močvirnato... Nad žitnim poljem kroži škrlanček.

● Opiši enega izmed običajev, ki so še ohranjeni pri nas, na primer: kurentovanje, jurjevanje, miklavževanje...

lepaku z ognjeno rdečimi črkami zapisano: VELIKO LUTKOVNO GLEDALIŠČE."

"Je že dolgo, kar se je pričela predstava?"

"Vsak hip se prične."

"In koliko znaša vstopnina?"

"Štiri solde."

Ostržek, ki ga je zajela prava mrzlična radovednost, je izgubil vsak obzir in brez sramu vprašal dečka:

"Bi mi posodil štiri solde do jutri?"

"Rad bi ti jih posodil, a prav danes ne morem," je odgovoril deček zafrkljivo.

"Za štiri solde ti prodam jopič," mu je rekel Ostržek.

"Kaj naj počnem z jopičem iz pisanega papirja? Če ga premoči dež, ga sploh ni mogoče več sleči."

"Morda kupiš moje čevlje?"

"Dobri so samo, da podkuriš z njimi ogenj."

"Koliko pa mi daš za kapo!"

"Lepa kupčija! Kapa iz krušne sredice! Snedle bi mi jo miši."

Ostržek je bil kakor na trnju. Že je nameraval tvegati zadnjo ponudbo, pa ni imel dovolj poguma. Cincal je, se obotavljal in mučil. Naposled se je odločil:

"Morda pa mi daš štiri solde za ta novi abecednik?"

"Fant sem in od otrok ničesar ne kupujem," mu je odvrnil mali, ki je bil mnogo bolj pameten kot Ostržek.

"Za štiri solde kupim abecednik jaz," se je oglasil tedaj prekupčevavec s starimi oblekami, ki je poslušal njun razgovor.

Knjiga je bila na mah prodana.

PEVSKA TEKMA

Dva pevca se skušata v petju. Vsak naj poje drugačno pesem, stojita naj pa čim bliže drug drugega.

Na dano znamenje začneta peti. Vsak mora vzdržati do konca svoje pesmi. Poslušavstvo mora imeti seveda dobre živce.

Zmaga tisti, ki v tekmi najbolj "vzdrži".

ČRKOVA TI

Tisti, ki igro začne, si izmisli besedo, ki ima najmanj šest črk, in jo začne na glas in počasi črkovati. Med posameznimi črkami naj bo po pet sekund odmora.

Primer: Izbral si je besedo "Prestolonaslednik". Začne: "P kakor presta, r kakor riba, e kakor Eva, s kakor salama..."

Kdor misli, da je pravo besedo uganil, naj jo takoj pove na glas. Če je res uganil, mu vodja igre zapiše točko. Sedaj si on izmisli besedo in jo črkuje. Če pa ni nihče besede uganil, začne isti igravec, ki je prvo besedo črkoval, črkovati drugo.

Igro naredimo lahko težjo tako, da odpišemo po eno točko vsakomur, ki je povedal pri uganjevanju drugo besedo, kot jo je mislil tisti, ki jo je črkoval.

Več vem, več veljam!

● DINAMO je stroj, ki pretvarja mehansko delo v električno. Že na kolesu ima kolesar dinamo, ki daje potrebno električno žarnico v svetilki. Večji dinamo žene mlinsko kolo ali motor. Vodne ali parne turbine ženejo velike diname. Tem pravimo generatorji in ti pridobivajo velikanke količine elektrike za tovarne in razžare vsak večer na milijone žarnic po hišah in cestah.

● ELEKTRARNA pridobiva elektriko. V njej so veliki parni kotli, v katerih gori premog. Ogenj spremeni vodo v kotlih v paro. Para žene parne turbine, te pa so zvezane z generatorji, stroji, ki pridobivajo elektriko. Mnogo cenejše so elektrarne, ki jih žene padajoča voda. Imenujemo jih hidrocentrale. V teh ženejo vodne turbine električne generatorje. Električna prižge žarnice, ogreva prostore, žene pogonske motorje strojev, dvigal, tramvajev, trolejbusov, lokomotiv, tovarn, rudnikov, vodovodov...

„Kaj že odhajate, Andrej?“

„Veste, v moji četrti so tako slabi ljudje. Pravkar sem kupil revolver, pa ne bi rad, da bi mi ga že danes ukradli.“

„Zakaj ste ženo ranili z britvijo?“

„Ker se je batin že tako navadila, da jih ni več čutila.“

„Torej, tamle je giljotina, kjer vas bodo sedajle obglavili. A ohranite mirno kri, prijatelj. Ne izgubite glave!“

„Ata, ali se je tvoja mama tudi vedno jezila nate?“

„Moja ne, ampak tvoja.“

„Denar ali ... ali ...“

„... Življenje.“

„Hvala.“

„Prosim.“

„Ali si ta avto ukradel?“

„Ne. Zanj sem dal 20.000 frankov.“

„In 20.000 frankov?“

„Te sem pa ukradel.“

„Dvajset let in en dan si dobil. A kaj pravi k temu tvoj advokat?“

„Da so pozimi dnevi krajši.“

„Kako to, da ste svojo ženo s stolom po glavi?“

„Tak nered je bil v hiši, da nisem našel kladiva.“

Ameriški kozmonavt je letel po orbiti. Nenadoma je javil matični bazi:

„Halo! Medtem ko stopam v kapsulo, se mi bliža ruska raketa. Zdaj je deset metrov oddaljena od mene. Kozmonavt v njej se pripravlja, da me fotografira. Kaj naj storim?“

Odgovor baze:

„Nasmehni se!“

Polica j je zapisal avtomobilista, češ da nima zimske opreme. Ta pa:

„Kako morete trditi, da nimam zimske opreme? Saj imam volan prevlečen s krznom.“

„Kako neslišno se pri tebi vrata zapirajo. Pri nas pa tako škripljejo!“

„Ko bi bil tvoj mož ponočnjak, kot je moj, bi jih tudi trikrat na mesec maza, da ne bi škripala.“

V cirkusu.

„To je velikanska kača, ki pojé navadno za večerjo celo svinjo. Zato prosim navzoče, da se ji ne približate preveč!“

„Denar ali življenje!“

„In kdo mi jamči, da mi ne boste potem, ko me boste ubili, vzeli denarja?“

Na koncertu. Sosea sosed:

„Ali ste še kdaj poslušali koncert z zaprtimi očmi?“

„Že.“

Sosed se vtakne vmes:

„Pa z zaprtimi usti tudi že?“

„Ali vam vaš pes nikoli ne ukrade mesa?“

„Ne, nikdar, je dobro vzgojen. Samo políže ga zmeraj.“

„Kakšno posebnost je imela vaša tašča, po kateri bi bilo mogoče ugotoviti, ali je to truplo njeno.“

„Jec!jala je.“

„Zgodi se, da po ves dan ne spregovori besede, včasih je pa prijazna.“

„Moja pa ni nikdar tako prijazna, da bi po ves dan ne spregovorila.“

„Sedaj sem alkohol pustil.“

„Res? Kje? Brž povej!“

„Neža, strašne sanje sem imel to noč: posodo sem moral pomivati!“

„Kako to?“

„Ti si padla po stopnicah in si si zlomila pet reber in nalomila nogo v kolku.“

„Fant, neumen si, če se ne oženiš. Ali si lahko misliš, da mi moja žena celò toplo vodo pripravi, da pomijem posodo!“

„Ančka, zakaj si vzela Janeza?“

„Prej se ga nisem nikdar mogla odkrižati, sedaj sem pa vse dni sama.“

„Rad bi kupil kakšno darilo svoji ženi za god.“

„Kaj pa? Mogoče kavni liker?“

„Ne, ta men i ni všeč.“

Med gledališkimi igravci.

„No, kolega, kaj praviš k moji igri Hamleta?“

„Zdaj šele razumem, zakaj je Ofelija skočila v vodo.“

Umrli je slaven odvetnik. V njegovem testamentu so brali: „Ves denar sem dobil od norcev, vsega prepušчам norišnici.“

„Her, Šmirtogel, potrditve vaših višjih cen, žal, ne bo mogoče proslaviti s poslovno večerjo, saj smo sredi omejevanja korupcije. Zato naj se vam kar tu zahvalim za tistih 20.000 mark, ki ste mi jih nakazali v Švico.“

POVPREČNO MUZIKALNEMU SLOVENCU JE MED PLOŠČAMI NAJBOLJ VSEČ TISTA Z MESOM NA ŽARU.

Na Dolenjskem krmijo prašiče z mlekom, zato mu groze svinjske cene.

KVALITETO ZASTAVINIH VOZIL BO SEDAJ KONTROLIRALA EKIPA STROKOVNJAKOV. ZANIMA ME, KDO JO JE DO SEDAJ!

„Mene podražitev bencina ne bo prizadela: nakupil sem ga za dvajset let.“

„Koliko ti pa žre?“

„Izredno malo, imam le vžigalnik.“

„PRI NAS V AMERIKI IMAJO VSI VIHARJI ŽENSKA IMENA: MERI, HILDA, ADELAJDA...“

„PRI NAS V JUGOSLAVIJI TUDI: REFORMA, INFLACIJA, STABILIZACIJA, DEVALVACIJA...“

K zdravniku prideta mož in žena. Pa pravi žena zdravniku: „Pomagajte mu, gospod doktor, včeraj je na televiziji poslušal enega naših vodilnih politikov, pa je tako zehal, da se mu je čeljust izpahnila.“

NEČLOVEŠKI ODNOSI LAHKO OBSTAJAJO SAMO MED LJUDMI.

Nič lažjega kot spovedati se svojih grehov, pokoro pa naložiti drugim.

„NAJPREJ SEM HOTEL KUPITI ‚SIMKO‘, POTEM SEM SE PA ODOLOČIL ZA DIMKO, KER SO NASTALE TEŽAVE Z MLEKOM.“

Tekstilni delavci zapuščajo stroko, ker ne zaslužijo niti toliko, da bi se pošteno oblekli.

NEKATERI ZAVEŽEJO ZASTAVO V VOZEL, DA NE BI POZABILI NA DOMOVINO.

Posodite mi vrat, rad bi se obesil.

PSA, KI LAJA, NEKAJ GRIZE.

TV gledavcem bo tako dolgo primanjkovalo vitaminov, dokler bo TV kuhinja servirala že nekaj let vložene in konzervirane filmske kompote.

ODDAJNIK LJUBLJANSKE TELEVIZIJE NE DOSEŽE NAŠEGA KRAJA, TAKO DA LAHKO GLEDAMO LE AVSTRIJSKI IN MADŽARSKI PROGRAM. ZAKAJ MORAM KLJUB TEMU PLAČEVATI NAROČNINO ZA RTV LJUBLJANA?

☉ Izdelaj napise **KRATEK PREMOR, PREKINITEV ZARADI TEHNIČNE OKVARE, MENJAVAMO FILMSKI TRAK, PREKINITEV ZARADI IZPADA ELEKTRIČNE NAPETOSTI** in podobne ter jih razobesi po stanovanju. Tako boš lahko gledal lep del programa RTV Ljubljana!

☉ Res skromna odškodnina, da vam je prizaneseno.

VSA SREČA, DA DINAR ŠE VEDNO PADA! NE ZNAM SI PREDSTAVLJATI, KAJ BO TAKRAT, KO BO KONČNO PADEL.

Kmet kmetu: „Upam, da v Ameriko nismo izvozili tako slabega semena, da bi nam spet prodali črvido koruzo.“

V NAŠE SODSTVO SI VSE BOLJ UTIRAJO POT ELEKTRONSKI MOŽGANI — KER ČLOVEŠKI PREPOGOSTO ODPOVEDO.

Kdor rine h koritu, naj se ne čudi, če bo tam naletel na svinje.

NE IŠČITE GREŠNIH KOZLOV, ODPELJALI SO SE NA VIKENDI!

„Kje bi se lahko iz tega potoka napil čiste vode?“

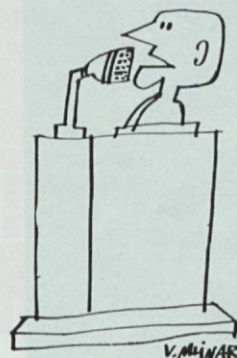
„To bo pa težko, tovariši! Tu peremo avtomobile, malo više spušča kmetijska zadruga gnojnico vanj, še više je usnjarna, ob izviru pa črvarna pere svoja čreva. Pet metrov nad izvirom in dva metra pod zemljo, pravijo, da je voda še pitna.“

TUDI NA GRMADI SI KDO GREJE SVOJO JUHO.

Kravi se pogovarjata.

„Že veš, Šeka, da ga točiva po 220?“

„Hvala Bogu! Čim dražje bo, dlje bova živeli.“

Po Pavlihi

mali oglasi

PREVODE DOKUMENTOV, ki jih potrebujete za sklenitev zakona, vam radi poskrbijo slovenski duhovniki. Obrnite se vedno na najbližjega!

ZA CERKVENO POROKO potrebujete krstni list, ki ni star več kot tri mesece: Javite se en mesec pred poroko pri duhovniku, ki vas bo poročil, da lahko uredi oklice in dokumente in se zmeni s krajevnim župnikom za kraj in čas poroke.

NA VSEH URADIH, kjer vas sprašujejo po narodnosti ali državljanstvu, povejte najprej, da ste Slovenci, potem šele, da ste Jugoslovani. Pri izpolnjevanju vseh formularjev napišite pri rojstnem kraju vedno: Slovenija-Jugoslavija.

MALE OGLASE sprejema uredništvo „Naše luči“ do 5. v mesecu pred naslednjo številko. Oglasi smejo obsegati največ 100 besed. Za vsebino oglasov uredništvo ne odgovarja. Cenik malih oglasov: Minimalna cena (do 20 besed) je: 40 avstrijskih šillingov, vsaka nadaljnja beseda pa 1.50 avstrijski šilling (ali enako vrednost v drugi valuti). Uredništvo posreduje le naslov oglaševavca, na druga vprašanja glede malih oglasov ne odgovarja. Kdor hoče zvedeti za naslov oglaševavca, naj pošlje v pismu v denarju ali v znamkah pristojbino za dvoje pisem v tujino. Če tega ne stori, ne dobi odgovora. Pisem uredništvo oglaševavcem ne posreduje.

● JANKOVIČ, 17 rue Belgrade, 54 Tucquegnieux, Francija, je zaprisežen prevajavec in piše tudi razne prošnje. Pišite mu!

● Sodniško pooblaščen prevajavec za slovenski in srbskohrvatski jezik MILAN ZAGORC prevaja vse vrste dokumentov in listin. 4000 Düsseldorf-Gerresheim, Nymphenburgstr. 27, telefon 28 31 43.

● PREVAJAVSKA PISARNA V MÜNCHNU. Slovenske in srbohrvaške dokumente prevaja, jih sodno overovi in piše prošnje dipl. filolog JOSEPH ARECH, 8 München 50, Pfeilschifterstraße 21, tel. 14 13 702.

● SLOVENSKI IN SRBOHRVATSKI EKSPRES-PREVODI, sodno overovljeni: sodni prevajavec in tolmač MILENA GRATZA, 8 München 50, Menzingerstraße 195, tel. 8 12 18 20. Končna tramvajska postaja linija 17 ali 21, nato z avtobusom 77 (Höcherstraße) ali 75 (Eversbuscherstr.).

● PREVAJAM slovenske, srbohrvaške in madžarske dokumente v nemščino, jih overjam, pišem prošnje in dajem informacije. Dipl.-Ing. VIKTOR v. NEGRO, 5 Köln 80, Gerh.-Hauptmann-Straße 31/II. Sodno zapriseženi tolmač. Tel. 68 54 73.

● DVE DEKLETI ZA KUHINJO in DVE NATAKARICI za slovensko gostilno v Nemčiji iščem. Hrana in stanovanje v hiši. Naslov na upravi „Naše luči“ pod navedenimi pogoji (štev. 10) ali tel. štev. v Nemčiji 0911 — 79 39 02.

● ROJAKI! Kdo med vami je dober in zanesljiv MESAR in bi hotel delati v novozgrajeni tovarni za mesne izdelke, v prvi vrsti domačih kranjskih

specialitet? Plača po dogovoru, službo pa lahko nastopite takoj. Pišite ali pa se zglasite osebno!

Obenem sporočam vsem rojakom in rojakinjam, posebno onim po Bavarskem, da že zdaj lahko dobite prave in prvovrstne KRANJSKE KLOBASE v naši novi trgovini v Erdingu, ki je odprta od ponedeljka do četrтка od 8. do 17. ure, v petek pa do 18.30 zvečer. Pišite ali pa pridite sami k: Vincenc Draksler, Oberkrainer Wurstspezialitäten, 8058 Erding, Robert Bosch Str. 7.

● PRODAM komfortno, takoj vseljivo dvojnopolosno STANOVANJE v najlepšem delu mesta Maribor. Informacije daje Mara Vizjak, 62000 Maribor, Engelsova 92, Jugoslavija. Tel. 31-360 Maribor.

● VIPAVC JOŽE, Export-Import, 7 Stuttgart 1, Böblinger Straße 164, Nemčija, telefon 60-43-62, vam solidno postreže in vam nudi PFAFF šivalne in likalne stroje, KAISER pletilne stroje, LESCHA betonske mešalnike na električni, bencinski in dizlov pogon, SCHANZLIN motorne kosilnice, okopalnice in škropilnice, EISELE krožne žage za kovine, stroje in naprave za gradbeno stroko za velike in male obarate. Pošiljamo na zaželeno naslove.

● JODE — JOŽE DEBELAK, eksportno podjetje, München, Marsstr. 15 (pri glavnem kolodvoru) prodaja in pošilja v vse države: motorne kosilnice, traktorje, vinogradniške škropilnice, vse kmetijske stroje in rezervne dele, betonske mešalce in samokolnice, merski pribor (Dick), motorne žage, stroje za predelovanje lesa, televizijske in radio aparate, magnetofone, hladilnike in pralne stroje, šivalne in pletilne stroje in vse ostale stroje za hišo in obrt.

PRI DRUŽBI SV. MOHORJA V CELOVCU, Viktringer Ring 26, 9020 Klagfurt

lahko dobite ali naročite po pošti naslednja dela pisatelja
Karla Mauserja:

- VELIKA RIDA 128 strani, broširano 10.— šil.
- JERČEVI GALJOTI 135 strani, broširano 30.— šil.
- URA S KUKAVICO 2. knjiga 140 strani, broš. 12.— šil.
- LJUDJE POD BIČEM 1. del 400 strani, broš. 60.— šil.
- LJUDJE POD BIČEM 2. del 224 strani, broš. 40.— šil.
- LJUDJE POD BIČEM 3. del 400 strani, broš. 60.— šil.

Cena za vse tri dele skupaj znaša samo 140.— šilingov!

- KAPLAN KLEMEN 320 strani, broširano v tisku!
- NA OZARAH 373 strani, broširano 100.— šil.
vezano v platno 125.— šil.

Že imena tukajšnjih gostiln so zanimiva: Veselica in Vinomer, Gerbec in Mežnarič in Car.

Tudi okolica nas kar vabi: Kolpa nam ponuja ribe in svojo čisto in toplo vodo. Tri fare se ponajajo kar s tremi cerkvami, drugo ob drugi, Božakovo nas kliče v svoje „občinsko zbirališče“, Slamna vas v vaško zidnico, Bojanja vas v „soseskin kelder“. V Drašičih si ogledamo stare lesene hiše z „ganki“.

Na poti proti jugu se ustavimo vsaj za hip v vasi Gradac ob Lahinji. Tu nas bo zanimal ohranjeni srednjeveški grad, kjer je znamenit zlasti portal z grbom baronov Gušičev, park s sarkofagom zadnjega Gušiča in pa belokranjski lonci. Ne pozabimo, da smo prav v središču belokranjskega lončarstva.

Pripeljemo se v središče Bele krajine, v Črnomelj. S sedmih strani se stekajo poti v ta kraj, ki je bil že pred petsto leti povišan v mesto in obdan pred Turki z obzidjem. Posebno sta obiska vredna grad Nikolaja Frankopanskega in komenda viteškega reda. Sicer si bomo pa v tukajšnjih gostiščih dali postreči z belokranjskimi posebnostmi: z janjčkom na ražnju ali cvrtjem, nadevom ali repo s svinino, krvno pogačo ali špehovko, povitico ali trijetom.

Obiskali bomo še nekatere kraje v okolici. V Kanižarici si bomo ogledali rudnik rjavega premoga in ciganske hišice, na Rožancu ostanek rimskega sveetišča sončnega boga Mitre, v Adlešičih bomo poslušali adlešičko „muziko“, stopili bomo v staro uskoško vas Marindol.

Vsekakor se bomo dalj časa zamudili v Vinici: tu je bil rojen naš pesnik Oton Župančič. V njegovi rojstni hiši si bomo ogledali spominski muzej. Temu svojemu domu je zapisal besede:

O rodni dom, o hiše
očetove streha ti!

Siromaku si grad in popotnik
v dalji uteha ti.

Jurjevanje v Beli krajini

Sicer je pa tu zanimiv še grad v nekdanjem obzidanem trgu in staro najdišče iz železne dobe ter most čez Kolpo. Na Žežlju si je vredno ogledati prelepi baročni oltar.

Če obiščemo še Stari grad ob Kolpi, položen na rob suhe doline, in Predgrad, pa na poti nazaj Dragatuš in Suhor, smo pa v glavnem videli ta košček slovenske zemlje, ki nosi tako čisto ime — Bela krajina.

Nečesa pa mogoče nismo opazili na tej težki zemlji stelnikov in breze in praproti in vinogradov in zidanic po bregovih: tega namreč, da tu skoraj ni hiše, ki ne bi dala svojih sinov in hčera tujini. To rano svoje ožje domovine je močno občutil Župančič in o njej je pel kot nihče med nami:

Golobje nad hišo gorečo
omamljeni krožijo ...
moje misli nad rodino pusto
osamljeno tožijo ...
Siv dan je prišel; razšli smo
se vprek in v šir,
kamor gnala je sila življenja
in srca nemir;
ostale pod streho so lastovke
v varnem zavetju —
med nas je usekalo in nas
razteplelo po sveti ...

Pustil si plug in motiko, v
zemljo se zalezal,
starec, in križi ti na grobu
rjav in poveša se;
sin tvoj zaril se je živ pod
zemljo — v Ameriki
koplje,
v rovu še zarja poljan mu
mračne misli obseva,

sin njegov več ne bo jih
poznal, ne sanjal o
njih ...

Tamkaj v Ameriki, tamkaj
v Vestfaliji
so nam izginili — več ne
doseže jih
naše oko ...

Ali bo vedno krvavela Bela
krajina iz te rane ali pa si bo
kdaj opomogla? Ali bo vedno
dajala svoje sinove in hčere
tujcu ali pa bo lahko kdaj
ponudila svojim otrokom tako
velik kos kruha, da jim ne bo
treba odhajati od doma? Ali bo
mogla ohranjati vlogo slovenske
skrinje, polne najlepših navad
in običajev ali pa tega ne
bo zmogla več?

Bela krajina, ti naša slovenska
pisanica, Bog s teboj!

NASLOV UREDNIŠTVA IN UPRAVE:

NAŠA LUČ
Viktringer Ring 26
A-9020 Klagenfurt, Austria

SLOVENSKI DUHOVNICI PO EVROPI:

DIREKTOR slovenskih dušnih pastirjev v zdomstvu:

Msgr. Ignacij Kunstelj, Via della Sagrestia 17, I-00120 Città del Vaticano. (Tel. 6382-3924).

ANGLIJA

Franc Bergant, Offley Road 62, London S. W. 9. (Tel. 01-735-66-55).

AVSTRIJA

Ciril Lavrič, Kirchenstraße 1, 4053 Haid bei Ansfelden.

Martin Belej, Enzenbach, 8112 Gratwein.

Anton Miklavčič, Kappellengasse 15, 9800 Spittal/Drau.

(Tel. 0-47-62/3-34-62).

P. Štefan Kržišnik, Zist. Stift, 6422 Stams.

Viktor Pernuš, Am Brand 3, 6900 Bregenz.

„Korotan“, Albertgasse 48, 1080 Wien VIII.

BELGIJA

Vinko Žakelj, rue des Anglais 33, B-4000 Liège. (Tel. 04/23-39-10).

Kazimir Gaberc, rue L. Empain 19, B-6001 Marcinelle.

(Tel. 07/36-77-54).

FRANCIJA

Nace Čretnik, 4 rue St. Fargeau, 75 Paris 20. (Tel. 636-80-68).

Mission Slovène, 7 rue Gutenberg, 75 Paris 15. (Tel. 250-89-93).

Stanislav Kavalar, Presbytère Ste. Barbe, Méricourt-Mines, rue de Lens, 62 Méricourt-sous-Lens.

Anton Dejak, 33 rue de la Victoire, 57 Aumetz.

Msgr. Stanko Grims, rue de Dauphiné, 57 Merlebach.

P. Jakob Vučina, 6 rue de France, 06 Nice.

ITALIJA

Slovenski dušnopastirski urad, Via dei Colli 8, 00198 Roma.

(Tel. 845-0-989).

NEMČIJA

Dr. Janez Zdešar, 8 München 15, Schubertstr. 2-I. (Telefon 0811 — 53 64 53).

Mirko Jereb, 28 Bremen 1, Kolpingstr. 3. (Tel. 0421 — 32 15 05).

Ivan Ifko, 43 Essen-Altenessen, Schonnefeldstr. 36. (Tel. 02141 — 29 13 05).

Lojze Škraba, 42 Oberhausen-Sterkrade, Oskarstr. 29. (Tel. 02132 — 6 26 76).

Ludvik Rot, 5 Köln 1, Norbertstr. 25. (Tel. 0221 — 24 38 89).

Dr. Franček Prijatelj, 68 Mannheim, A 4, 2. (Tel. 0621 — 2 85 00).

Jože Cimerman, 68 Mannheim, A 4, 2. (Tel. 0621 — 2 85 00).

Dr. Franc Felc, 7 Stuttgart-S, Kolbstr. 15-I. (Tel. 0711 — 60 52 78).

Ciril Turk, 73 Esslingen, Häuserhaldenweg 36. (Tel. 0711 — 38 21 74).

P. Janez Sodja, 8 München 80, Röntgenstr. 5. (Tel. 0711 — 98 19 90).

Dr. Branko Rozman, 8 München 15, Schubertstr. 2-I. (Tel. 0811 — 53 64 53).

Dr. Štefan Steiner, 1 Berlin 61, Methfesselstr. 43, Kolpinghaus.
(Tel. 0311 — 6 98 30 91 do 93).

NIZOZEMSKA

Vinko Žakelj, rue des Anglais 33, Luik, Belgie.

ŠVEDSKA

Jože Flis, Djurgardsvägen 32, 633 50 Eskilstuna. (Tel. 016/11-31-54).

ŠVICA

P. Fidelis Kraner, Kapuzinerheim, Seebacherstraße 15, 8052 Zürich.
(Osební tel. 051-50-44-15. Hišni tel. 051-50-24-22).